

Τ.Ε.Ι. ΠΑΤΡΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ ΥΓΕΙΑΣ & ΠΡΟΝΟΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

«ΠΟΡΝΟΓΡΑΦΙΑ ΑΝΗΛΙΚΩΝ ΜΕΣΩ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ ΚΑΙ ΜΕΤΡΑ
ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ : ΜΙΑ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ»
«CHILD PORNOGRAPHY ON THE INTERNET AND HOW TO TACKLE
THIS PROBLEM : A LITERATURE STUDY»

ΣΠΟΥΔΑΣΤΡΙΑ:ΚΟΛΛΑΡΗ Χ. ΙΩΑΝΝΑ

ΕΙΓΗΓΗΤΡΙΑ:ΚΟΝΤΟΓΕΩΡΓΗ ΧΡΥΣΟΥΛΑ

ΠΑΤΡΑ, 2012

Α.Τ.Ε.Ι. ΠΑΤΡΩΝ
ΣΧΟΛΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ ΥΓΕΙΑΣ & ΠΡΟΝΟΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ :

**«ΠΟΡΝΟΓΡΑΦΙΑ ΑΝΗΛΙΚΩΝ ΜΕΣΩ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ ΚΑΙ ΜΕΤΡΑ
ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ : ΜΙΑ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ»**

ΣΠΟΥΔΑΣΤΡΙΑ :
ΚΟΛΛΑΡΗ ΙΩΑΝΝΑ

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ :
ΚΟΝΤΟΓΕΩΡΓΗ ΧΡΥΣΟΥΛΑ

Πτυχιακή εργασία για τη λήψη πτυχίου στην Κοινωνική Εργασία από το τμήμα
Κοινωνικής Εργασίας της Σχολής Επαγγελματών Υγείας και Πρόνοιας του
Ανώτατου Τεχνολογικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Τ.Ε.Ι.) Πατρών.

ΠΑΤΡΑ, 2012

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ευχαριστίες.....	σελ.5
Περίληψη πτυχιακής.....	σελ.6
ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	σελ.8
Αναγκαιότητα μελέτης.....	σελ.9
Το πρόβλημα.....	σελ.10
Σκοπός μελέτης.....	σελ.11
Ορισμοί εννοιών.....	σελ.12
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ	
ΠΟΡΝΟΓΡΑΦΙΑ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΣΗΜΑΝΤΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ	
ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗΣ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗΣ ΑΝΗΛΙΚΩΝ.....σελ.14	
1.1. Πορνογραφία.....	σελ.14
1.2. Πορνογραφία ανηλίκων.....	σελ.17
1.3. Πορνογραφία ανηλίκων μέσω διαδικτύου.....	σελ.20
1.4. Άλλες σημαντικές μορφές σεξουαλικής	
κακοποίησης ανηλίκων.....	σελ.24
1.4.1. Παιδοφιλία.....	σελ.25
1.4.2. Παιδική Πορνεία.....	σελ.28
1.4.3. Σεξουαλικός Τουρισμός.....	σελ.30
1.4.4. Εμπορία παιδιών - Trafficking.....	σελ.32
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ	
ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗΣ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗΣ ΑΝΗΛΙΚΩΝ	
2.1. Σωματικές Επιπτώσεις.....	σελ.35
2.2. Ψυχοσωματικές επιπτώσεις.....	σελ.35
2.3. Ψυχολογικές Επιπτώσεις.....	σελ.36
2.4. Συναισθηματικές Επιπτώσεις.....	σελ.37
2.5. Κοινωνικές Επιπτώσεις.....	σελ.37
2.6. Μακροπρόθεσμες Επιπτώσεις.....	σελ.38
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ	
ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΘΥΤΗ - ΘΥΜΑΤΟΣ	
3.1. Χαρακτηριστικά Θύτη.....	σελ.41
3.1.1. Γυναίκα – Θύτης σεξουαλικής Κακοποίησης.....	σελ.42

3.1.2. Κατηγορίες Χρηστών Διαδικτυακής Πορνογραφίας Ανηλίκων.....σελ.43	σελ.43
3.2. Χαρακτηριστικά Θύματος.....σελ.46	σελ.46
3.2.1. Αγόρι – Θύμα σεξουαλικής κακοποίησης.....σελ.48	σελ.48
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ	
ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ.....σελ.49	σελ.49
4.1. Διεθνής Νομοθεσία.....σελ.50	σελ.50
4.2. Εθνική Νομοθεσία.....σελ.52	σελ.52
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ	
ΜΕΤΡΑ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ	
5.1. Πρόληψη.....σελ.56	σελ.56
5.2. Σεξουαλική διαπαιδαγώγηση.....σελ.57	σελ.57
5.3. Ρόλος κοινωνικού λειτουργού.....σελ.60	σελ.60
5.4. Συμβουλές Ασφαλούς Χρήσης του Διαδικτύου.....σελ.61	σελ.61
5.4.1. Συμβουλές για παιδιά.....σελ.61	σελ.61
5.4.2. Συμβουλές για γονείς.....σελ.62	σελ.62
5.5. Υπάρχουσες δομές και υπηρεσίες.....σελ.62	σελ.62
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ: ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ-ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ	
6.1. Συμπεράσματα.....σελ.64	σελ.64
6.2. Προτάσεις.....σελ.65	σελ.65
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....σελ.66	σελ.66
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ.....σελ.68	σελ.68
A. Άρθρα Ποινικού Κώδικα για εγκλήματα κατά της γενετήσιας ελευθερίας και εγκλήματα οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής.....σελ.69	σελ.69
B. Νόμος 2101/1992.....σελ.74	σελ.74

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Θα ήθελα να ευχαριστήσω πολύ την εισηγήτρια μου κα Κοντογεώργη Χρυσούλα για την πολύτιμη βοήθεια, τις συμβουλές και την καθοδήγηση που μου προσέφερε για την εκπόνηση της εργασίας.

Επίσης, θα ήθελα να ευχαριστήσω μέσα από την καρδιά μου την οικογένεια μου που με στήριξε οικονομικά και ψυχολογικά τώρα αλλά και καθ' όλη τη διάρκεια των σπουδών μου.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η πορνογραφία ανηλίκων αποτελεί μια διεθνή, παράνομη και πολύ κερδοφόρα μορφή σεξουαλικής κακοποίησης. Στις μέρες μας έχει λάβει τεράστιες διαστάσεις λόγω της ανάπτυξης και χρήσης του διαδικτύου.

Η παρούσα εργασία μελετά το φαινόμενο της διαδικτυακής παιδικής πορνογραφίας και τα μέτρα αντιμετώπισης του. Αποτελείται από έξι κεφάλαια. Στο πρώτο κεφάλαιο επιχειρείται μια εκτενής αναφορά του ορισμού της παιδικής πορνογραφίας, της παιδικής πορνογραφίας μέσω διαδικτύου και κάποιων άλλων μορφών σεξουαλικής κακοποίησης. Το δεύτερο κεφάλαιο περιλαμβάνει τις επιπτώσεις της σεξουαλικής κακοποίησης στο παιδί – θύμα. Στο τρίτο κεφάλαιο γίνεται περιγραφή των χαρακτηριστικών του δράστη και του θύματος. Το τέταρτο κεφάλαιο αναφέρεται στο εθνικό και διεθνές νομοθετικό πλαίσιο,. Το πέμπτο κεφάλαιο περιλαμβάνει τρόπους αντιμετώπισης του φαινομένου. Τέλος, η πτυχιακή εργασία ολοκληρώνεται με το κεφάλαιο των συμπερασμάτων και των προτάσεων.

SUMMARY

Child pornography is an international, illegal and very profitable type of sexual abuse. Nowadays, it has received huge dimensions because of the development and use of internet.

This study investigates the phenomenon of child's pornography on the internet and suggests how to tackle this social problem. The study is composed by six chapters. The first chapter defines child's pornography, child's pornography on the internet and other important types of sexual abuse. The second chapter points out the pornography's consequences in a child. The third chapter describes the characteristics of perpetrators and victims. The fourth chapter contains the national and international legislation. The fifth chapter includes ways of how to deal with the phenomenon. The paper concludes with the chapter of conclusions and proposals.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η πορνογραφία ανηλίκων είναι ένα μεγάλο κοινωνικό πρόβλημα. Αφορά εμπλοκή παιδιού σε οποιαδήποτε σεξουαλική αναπαράσταση και με οποιαδήποτε μέσο. Ανήκει στην κατηγορία των μορφών σεξουαλικής παιδικής κακοποίησης, του πιο βάνουσου και καταστροφικού τύπου παιδικής κακοποίησης. Σύμφωνα με εκτιμήσεις του Βρετανικού Οργανισμού Stopitnow, 1 στα 10 παιδιά κακοποιούνται σεξουαλικά σε σοβαρή μορφή, ενώ τα $\frac{3}{4}$ των παιδιών που κακοποιούνται σεξουαλικά δε θα μιλήσουν σε κανένα κατά τη διάρκεια της παιδικής ηλικίας για αυτήν. Η παιδική κακοποίηση είναι ένα πολύ διαδεδομένο ζήτημα που αφορά τους ανθρώπους σε παγκόσμιο επίπεδο.

Η εν λόγω πτυχιακή εργασία μελετά αυτό το φαινόμενο μέσα από τη διάσταση του διαδικτύου. Στοχεύει στην ενημέρωση και συγκέντρωση πληροφοριών. Επίσης, στοχεύει στην εκτενή παρουσίαση του προβλήματος, των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών του θύτη και του θύματος, των επιπτώσεων της πορνογραφίας όσον αφορά το παιδί, του νομοθετικού πλαισίου καθώς επίσης και των μέτρων αντιμετώπισης.

ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

Η επιλογή του θέματος της εργασίας ήταν προσωπική μου απόφαση καθώς επιθυμούσα να ασχοληθώ με τα παιδιά και κάποια μορφή κακοποίησης προς το πρόσωπο τους. Φυσικά, στην οριστική επιλογή έπαιξε σημαντικό ρόλο η επικαιρότητα, μιας και η παιδική πορνογραφία τον τελευταίο καιρό έχει λάβει τεράστιες και διεθνείς διαστάσεις.

Πιο συγκεκριμένα, η παιδική πορνογραφία μέσω της χρήσης του διαδικτύου αποτελεί μια σύγχρονη μορφή γενετήσιας εκμετάλλευσης που αξιοποιούν στο έπακρο οι διεθνείς εγκληματικές οργανώσεις για τον παράνομο πλουτισμό τους. Ο αριθμός των παιδιών που υποχρεούνται σε σεξουαλικές επαφές on-line μέσω του διαδικτύου αυξάνεται δραματικά. Στα τέλη του 1997 βρίσκονταν σε «ζωντανή σύνδεση» 10 εκ. παιδιά παγκόσμια, έναντι του 1.1 εκ. το έτος 1995. Σύμφωνα με την [UNESCO](#), Ο τζίρος της βιομηχανίας παιδικής πορνογραφίας στο διαδίκτυο ξεπερνά τα 3 δις ευρώ κάθε χρόνο, ο αριθμός των ιστοσελίδων που φιλοξενούν πορνογραφικό περιεχόμενο με πρωταγωνιστές ανήλικα παιδιά, ακόμη και βρέφη, υπολογίζεται ότι σημείωσε την τελευταία πενταετία αύξηση της τάξης του 345%.

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω ποσοστά και έχοντας ιδιαίτερη ευαισθησία απέναντι στα μικρά παιδιά που κάποιοι τους απαγορεύουν να απολαύσουν και να χαρούν την τρυφερή παιδική τους ηλικία, αποφάσισα να ασχοληθώ με το εν λόγω κοινωνικό φαινόμενο και να συγκεντρώσω ενδιαφέρουσες πληροφορίες.

ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

Το διαδίκτυο αποτελεί ένα από τα μεγαλύτερα τεχνολογικά επιτεύγματα. Ανοίγει έναν κόσμο με σημαντικές δυνατότητες για τον άνθρωπο. Μπορεί να παράσχει γρήγορη και εύκολη πρόσβαση σε ένα μεγάλο όγκο πληροφοριών.

Παρόλο που αποτελεί καταπληκτικό μέσο εκπαίδευσης και ψυχαγωγίας για ένα παιδί, μπορεί να αποτελέσει και το ιδανικότερο περιβάλλον δράσης παιδοφίλων. Δράστες σεξουαλικής κακοποίησης ανηλίκων χρησιμοποιούν το διαδίκτυο με σκοπό την ανεύρεση αθώων θυμάτων, τη διασύνδεση με άλλους δράστες και τη συλλογή και ανταλλαγή πορνογραφικού υλικού.

Το φαινόμενο στις μέρες μας έχει λάβει διαστάσεις επιδημίας. Σύμφωνα με το Δημόπουλο (2006: 21), πάνω από ένα εκατομμύριο πορνογραφικές εικόνες παιδιών διακινούνται στο διαδίκτυο και 200 νέες ταχυδρομούνται ηλεκτρονικά σε ημερήσια βάση. Οργανωμένα κυκλώματα προωθούν ανήλικα στον κόσμο της σεξουαλικής εκμετάλλευσης με χρηματικό στόχο υπέρογκα ποσά. Σύμφωνα με την Unesco, τα κέρδη της παιδικής διαδικτυακής πορνογραφίας ξεπερνούν τα 3 δις ευρώ το χρόνο.

Όσον αφορά τη νομοθετική αντιμετώπιση του φαινομένου, αυτή διαφέρει από χώρα σε χώρα. Ο κοινός παρανομαστής είναι οι αναπαραστάσεις ανηλίκων που συμμετέχουν σε σεξουαλικές πράξεις ή καταστάσεις που υποδηλώνουν σεξουαλικές δραστηριότητες. Στην Ελλάδα, η παιδική πορνογραφία μπορεί να τιμωρηθεί με έως και δέκα χρόνια κάθειρξη και χρηματική ποινή, αν δε έχει αποτέλεσμα το θάνατο, μπορεί να τιμωρηθεί έως και με ισόβια.

Όπως είναι κατανοητό, η πορνογραφία είναι καταστροφική για τη ζωή και ψυχική υγεία των παιδιών και των οικογενειών τους και μπορεί να αποφέρει, αν δεν το έχει κάνει ήδη, τεράστια διάβρωση στους ηθικούς θεσμούς της κοινωνίας.

Το φαινόμενο πρέπει να αντιμετωπιστεί και να εξαλειφθεί. Η ευαισθητοποίηση και κινητοποίηση απέναντι στο θέμα είναι υποχρέωση όλων μας, από τον πιο απλό πολίτη έως και τις αρμόδιες αρχές.

ΣΚΟΠΟΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

Ο σκοπός της μελέτης αυτής είναι η βιβλιογραφική ανασκόπηση του φαινομένου της παιδικής πορνογραφίας. Λόγω της έντονης διάδοσης του στις μέρες μας, επιχειρείται η συλλογή χρήσιμων πληροφοριών και στοιχείων. Επίσης, μελετάται ο ρόλος του διαδικτύου στη μέχρι τώρα ανάπτυξη του και οι τρόποι αντιμετώπισης και καταστολής του φαινομένου.

Οι επιμέρους στόχοι είναι :

- η μελέτη της παιδικής πορνογραφίας και άλλων μορφών σεξουαλικής κακοποίησης,
- η καταγραφή των επιπτώσεων στο θύμα,
- η περιγραφή των χαρακτηριστικών του δράστη και του θύματος,
- η αναφορά στο νομικό πλαίσιο και στα μέτρα αντιμετώπισης.

ΟΡΙΣΜΟΙ ΕΝΝΟΙΩΝ

Παιδί : Παιδί θεωρείται κάθε ανθρώπινο ον μικρότερο των δεκαοκτώ ετών (www.unicef.gr).

Πορνογραφία : Η πορνογραφία αποσκοπεί στην ερωτική διέγερση με την ακριβή απεικόνιση ή περιγραφή σεξουαλικών πράξεων ή την επίδειξη γυμνών σωμάτων σε προκλητικές στάσεις. Η παραγωγή και διάθεση υλικού απαγορεύεται σε πολλές χώρες (Μπαμπινιώτης, 1998).

Παιδική Πορνογραφία : Παιδική Πορνογραφία ονομάζεται οποιαδήποτε αναπαράσταση και με οποιαδήποτε μέσο, παιδιού εμπλεκόμενου σε πραγματικές ή εικονικές γενετήσιες δραστηριότητες, ή η οποιαδήποτε απεικόνιση των γενετήσιων οργάνων παιδιού για πρωτευόντως σεξουαλικούς σκοπούς (Ντάμπαλη, 2008)

Πορνεία : Πορνεία θεωρείται το να διαθέτει κανείς το σώμα του σε άλλους για ερωτική ικανοποίηση έναντι αμοιβής (Μπαμπινιώτης, 1998)

Παιδοφιλία : Παιδοφιλία ή παιδεραστία ονομάζεται η σεξουαλική έλξη ώριμου ατόμου προς κάποιο παιδί, ασχέτως φύλου (Πάπυρους Α. Μπριτάννικα, 1996).

Παραφιλία : είναι το σύνολο των αλλόκοτων, παράξενων και μη φυσιολογικών πρακτικών, οι οποίες συνιστούν περιοδικώς επαναλαμβανόμενες σεξουαλικές εκδηλώσεις προς μη ανθρώπινα αντικείμενα (λ.χ. σε εσώρουχα, υποδήματα ή ενδύματα) πράξεις ταπείνωσης και εξευτελισμού με την πρόκληση ή την αποδοχή πόνου (λ.χ. δουλεμπορία), ή αντίστοιχες σεξουαλικές εκδηλώσεις προς τα παιδιά ή προς άλλους, οι οποίοι δεν δύνανται να προσφέρουν τη συναίνεσή τους για την σύμπραξη σε ομοφυλοφιλικές πράξεις (Δημόπουλος, 2006).

Κακοποίηση παιδιών : οποιαδήποτε ακραία κακομεταχείριση παιδιών που περιλαμβάνει ξυλοδαρμούς, σεξουαλική κακοποίηση, ψυχολογικές προσβολές όπως επίμονο εξευτελισμό, απόρριψη και τρομοκράτηση καθώς και σωματική ή συναισθηματική παραμέληση (Shaffer, 2004)

Σεξουαλική Εκμετάλλευση : Η UNICEF δίνει τον ορισμό της σεξουαλικής εκμετάλλευσης «παιδιά, αρσενικού και θηλυκού γένους, που μετέχουν σε σεξουαλικές δραστηριότητες, επί χρήμασι, ή για οποιοδήποτε άλλο λόγο μέσω καταναγκασμού ή επιρροής από οποιαδήποτε ενήλικο, συνδικάτο (εγκλήματος) ή ομάδα» (Larousse, 2008).

Σεξουαλικότητα : η πλευρά του εαυτού που αφορά στις ερωτικές σκέψεις και πράξεις και στον ερωτικό προσανατολισμό (Shaffer, 2004)

Διαδίκτυο : διεθνές ολοκληρωμένο σύστημα διασυνδέσεων ηλεκτρονικών υπολογιστών και δικτύων με δυνατότητα μεταβίβασης πληροφοριών, εικόνας, ήχου και δεδομένων σε ολόκληρο τον κόσμο (Τεγόπουλος- Φυτράκης, 1997).

DSM (Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders) : είναι ένας κοινός κώδικας μεταξύ των κλινικών θεραπειών ψυχικών νόσων και χρησιμοποιείται ως σύστημα ταξινόμησης διαγνώσεων της ψυχοπαθολογίας σε παγκόσμιο επίπεδο (Γιωτάκος, 2004).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο

ΠΟΡΝΟΓΡΑΦΙΑ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗΣ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗΣ ΑΝΗΛΙΚΩΝ

1.1. ΠΟΡΝΟΓΡΑΦΙΑ

Πορνογραφία ονομάζεται η αναπαράσταση με λέξεις ή εικόνες της ερωτικής συμπεριφοράς και αποσκοπεί στην πρόκληση ερωτικής διέγερσης (Τεγόπουλος-Φυτράκης, 1997).

Σύμφωνα με το Τσιγκρή (2001: 70), «η πορνογραφία αποτελεί κατάχρηση του θεμελιώδους δικαιώματος της ελευθερίας της έκφρασης και η διακίνησή της προσβάλλει ή συντελεί στην προσβολή θεμελιωδών ανθρωπίνων δικαιωμάτων άλλων ατόμων. Είναι η απεικόνιση και η περιγραφή- με οποιοδήποτε Μ.Μ.Ε.- σεξουαλικών σχέσεων κατά τις οποίες ο ένας ερωτικός σύντροφος υποτάσσει, εξευτελίζει ή κακοποιεί τον άλλον».

Η ανάπτυξη της πορνογραφικής βιομηχανίας οφείλεται κυρίως στην εισβολή των πορνογραφικών βιντεοταινιών στην ευρύτερη κοινωνία. Στο παρελθόν, οι περισσότεροι άνθρωποι ντρέπονταν να πηγαίνουν σε κινηματογράφους που πρόβαλαν ταινίες με σεξουαλικό περιεχόμενο, σήμερα όμως μπορούν να παρακολουθήσουν ταινίες πορνό στον ιδιωτικό χώρο του σπιτιού τους. Υπάρχει ένα ευρύ φάσμα ταινιών σκληρού πορνό για την ικανοποίηση όλων των απαιτήσεων του καταναλωτικού κοινού: ταινίες με σεξουαλικές συνενυρέσεις ανάμεσα σε ζευγάρια ομοφυλόφιλων ανδρών, λεσβιών, ετεροφυλόφιλων, τρανσέξουαλ ανάμεσα σε άτομα διαφορετικών φυλών ή ανάμεσα σε ζευγάρια μεσήλικων, ταινίες για σαδομαζοχιστές, για εκείνους που τους αρέσει το δέσιμο και το ράπισμα ή για εκείνους που τους αρέσουν οι βωμολοχίες και πολλά άλλα είδη ταινιών (Thio, 2008).

Ο Siegel (2006) ισχυρίζεται πως η πορνογραφία αποτελεί ένα εξαιρετικά διαδεδομένο είδος στις πόλεις, όπου ειδικά καταστήματα πωλούν περιοδικά και τηλεταινίες που απεικονίζουν σαφείς σεξουαλικές πράξεις, ποικίλου περιεχομένου. Είναι επίσης ευρέως γνωστά τα «video stores», τα οποία ενοικιάζουν και πωλούν βιντεοταινίες με σεξουαλικά θέματα, οι οποίες

υπολογίζεται ότι καλύπτουν, από 15 ως 30 τοις εκατό των ενοικιαζόμενων πραγμάτων από κάθε οικογένεια.

Μεγάλη κατανάλωση αν και σε μικρότερο βαθμό από ότι οι ταινίες σκληρού πορνό, έχουν και τα πορνοπεριοδικά, τα τηλεοπτικά προγράμματα για ενηλίκους της καλωδιακής τηλεόρασης, οι αναπαραστάσεις σεξουαλικής συνεύρεσης και το πορνογραφικό υλικό για υπολογιστή (Thio, 2008)

Η πορνογραφία αποτελεί σήμερα μια τεράστια βιομηχανία, η οποία αποφέρει περισσότερα κέρδη από όλες τις ταινίες του Χόλυγουντ που διανέμονται στις Ηνωμένες Πολιτείες. Ορισμένοι υποστηρίζουν ότι η πορνογραφία είναι επιβλαβής, ενώ άλλοι υποστηρίζουν ότι η πορνογραφία είναι αβλαβής. Τα στοιχεία δείχνουν ότι, ενώ η ερωτική, μη βίαιη πορνογραφία είναι γενικά αβλαβής, η βίαιη πορνογραφία είναι επιβλαβής (Thio, 2008).

Αν και η υλική απεικόνιση της σωματικής γυμνότητας και του φύλου ενός ατόμου είναι τυπικά νόμιμη και προστατευόμενη από το Σύνταγμα, εν τούτοις η ποινική νομοθεσία πολλών χωρών απαγορεύει την παραγωγή, έκθεση, διάθεση και πώληση πορνογραφικού υλικού ή υλικού με αισχρό περιεχόμενο (Siegel, 2006).

Η έξαρση της πορνογραφίας μέσω του διαδικτύου ή κυβερνοπορνογραφίας, όχι μόνο πολλαπλασίασε τους χρήστες-καταναλωτές, αλλά και δημιούργησε την «υποκοουλτούρα της διαδικτυακής πορνογραφίας», η οποία σήμερα διαθέτει ένα πιστό και διαρκώς ογκούμενο κοινό (Δημόπουλος, 2006).

Σχεδόν αμέσως μετά την έλευση του (Internet) στο τεχνολογικό τοπίο, οι χρήστες άρχισαν να ανταλλάσουν πρόστυχες φωτογραφίες. Η ερασιτεχνική ανταλλαγή όμως, έχει παραχωρήσει σήμερα χώρο στην εμπορική επιχείρηση. Σύμφωνα με έναν on line οδηγό για την πορνογραφία στο διαδίκτυο, μέχρι τα μέσα του 1997, υπήρχαν περίπου 900 δικτυακοί τόποι με πορνογραφικό υλικό. Μόνο τον επόμενο χρόνο ο αριθμός αυτός είχε φτάσει περίπου στους 20.000 με 30.000 δικτυακούς τόπους. Το μέγεθος αυτών των δικτυακών τόπων ποικίλει, από μικρές ιστοσελίδες με μόνο κάποιες εκατοντάδες μέλη έως τεράστια δίκτυα με χιλιάδες συνδρομητές. Μέχρι το 2001, οι πέντε πρώτες πορνογραφικές ιστοσελίδες είχαν διπλάσιους επισκέπτες από τις πέντε πρώτες ειδησεογραφικές ιστοσελίδες (Thio, 2008). Η διακίνηση του πορνογραφικού υλικού μέσω αυτού γίνεται όχι μόνο ευκολότερη και ασφαλέστερη για το δράστη, καθώς του παρέχει ανωνυμία και μυστικότητα, αλλά και περισσότερο προσιτή στο κοινό, εφόσον

επιτρέπεται η εύκολη πρόσβαση από όλον τον κόσμο και με χαμηλό κόστος (www.intellectum.org).

Η πορνογραφία στο διαδίκτυο έχει γίνει τόσο δημοφιλής κυρίως επειδή οι πελάτες μπορούν να παρακολουθήσουν το πικάντικο υλικό της στον ιδιωτικό τους χώρο. Δεν χρειάζεται να μπαίνουν κρυφά στα βιβλιοπωλεία για ενηλίκους ή στα πίσω δωμάτια των βιντεοκλάμπ. Όμως, η δημοτικότητα που έχουν κερδίσει οι δικτυακοί τόποι με πορνογραφικό υλικό έχει ανησυχήσει τους γονείς, οι οποίοι φοβούνται ότι τα παιδιά τους μπορούν εύκολα να επισκέπτονται αυτές τις σελίδες, όταν χρησιμοποιούν το διαδίκτυο. Έχοντας, περιέργεια για το σεξ, τα παιδιά μπορεί να θέλουν να επισκεφτούν κάποια πορνογραφική σελίδα στο διαδίκτυο και να την εντοπίσουν χωρίς πολύ κόπο.

Η πορνογραφία αποτελεί μια τεράστια επιχείρηση, με κέρδη που φτάνουν τα 700 εκατομμύρια δολάρια το χρόνο. Οι πορνογραφικοί δικτυακοί τόποι είναι εξίσου δημοφιλείς με τους δικτυακούς τόπους για τα διάφορα αθλήματα και τον καιρό και ο αριθμός των χρηστών που τους επισκέπτονται είναι ελάχιστα μικρότερος από εκείνον των χρηστών που επισκέπτονται τους επιχειρηματικούς και ταξιδιωτικούς δικτυακούς τόπους (Thio, 2008).

Σύμφωνα με την Πρεκατέ (2006), στις μέρες μας, υπάρχει το σοβαρό και ολοένα αυξανόμενο πρόβλημα της δημιουργίας και θέασης εικόνων παιδικής πορνογραφίας. Η θέαση εικόνων σεξουαλικά κακοποιημένων παιδιών αποτελεί συμμετοχή στην κακοποίηση και αυτοί που βλέπουν τέτοιες εικόνες είναι πιθανό να κακοποιούν σεξουαλικά κάποιο παιδί. Τα άτομα που καταναλώνουν τέτοιο υλικό χρειάζονται βοήθεια, ώστε η συμπεριφορά τους να μην προχωρήσει σε κάτι πιο σοβαρό. Η θέαση αυτών των εικόνων δεν είναι ακίνδυνη, καθώς συντηρεί το κύκλωμα της παιδικής πορνογραφίας και ενισχύει τις παιδοφιλικές τάσεις του χρήστη.

Σε σχέση με την παιδική πορνογραφία, η πορνογραφία ενηλίκων έχει διαφορετικό νομικό καθορισμό και διαφορετικά επίπεδα αποδοχής σε διαφορετικές χώρες. Ορίζεται ως μια αναπαράσταση (βίντεο, dvd, ήχος, κείμενο) ενός ενήλικου ατόμου που συμμετέχει ή απεικονίζεται ως συμμετέχων σε σαφή σεξουαλική δραστηριότητα. Υπάρχει αρκετά μεγάλος βαθμός συναίνεσης σε ευρωπαϊκό επίπεδο, ότι η πρόσβαση στο συγκεκριμένο υλικό μπορεί να επηρεάσει τη σωματική και την πνευματική ανάπτυξη των ανηλίκων και ότι θα πρέπει να επιτρέπεται μόνο σε ενηλίκους.

Από την άλλη, η παιδική πορνογραφία είναι η απεικόνιση ενός εγκλήματος, όπου θύμα είναι ένας ανήλικος. Είναι φωτογραφίες της σεξουαλικής κακοποίησης ενός παιδιού και τίποτα λιγότερο από μια επίθεση σε ένα παιδί. Πρόκειται για εικόνες ενηλίκων σε σεξουαλικές δραστηριότητες με ανήλικους και όταν αυτές οι φωτογραφίες διαδοθούν μέσω Διαδικτύου, οι ανήλικοι αυτοί γίνονται θύματα της ίδιας πράξης, ξανά και ξανά (www.saferinternet.gr).

Πολλοί άνθρωποι το βρίσκουν δύσκολο να φανταστούν πορνογραφικές εικόνες παιδιών και επομένως δεν αντιλαμβάνονται τον όρο «παιδική πορνογραφία». Το επόμενο υποκεφάλαιο αποτελεί μια εκτενή αναφορά του φαινομένου.

1.2. ΠΟΡΝΟΓΡΑΦΙΑ ΑΝΗΛΙΚΩΝ

Πορνογραφία ανηλίκων είναι η αναπαραγωγή σεξουαλικών εικόνων με αντικείμενο παιδιά. Πρόκειται για μορφή σεξουαλικής εκμετάλλευσης με σκοπό το κέρδος. Υπό την επήρεια ναρκωτικών ουσιών ή με τη χρήση βίας, ανήλικα αγόρια και κορίτσια υποχρεούνται να συμμετέχουν σε σεξουαλικές πράξεις μεταξύ τους, με ενήλικες, ακόμη και με ζώα. Τα παιδιά (κάποιες φορές βρέφη, ηλικίας μικρότερης των 2 ετών), βασανίζονται, υφίστανται κάθε μορφή σωματικής και ψυχολογικής βίας και συχνά δολοφονούνται. Οι παιδόφιλοι - δράστες συχνά φωτογραφίζουν ή βιντεοσκοπούν τις σεξουαλικές τους εμπειρίες με ανήλικους, καθώς και σκληρές σκηνές κακοποίησης αυτών και προωθούν έπειτα το υλικό αυτό μέσω του διαδικτύου. Τη δράση αυτή των συγκεκριμένων χρηστών του διαδικτύου εκμεταλλεύονται οι επιχειρήσεις παραγωγής πορνογραφικού υλικού, οι οποίες τροφοδοτούνται με «ανθρώπινο υλικό» (www.obrela.gr).

Όπως προαναφέρθηκε, για πολλούς ανθρώπους είναι δύσκολο να φανταστούν εικόνες σεξουαλικού περιεχομένου με πρωταγωνιστές μικρά παιδιά και για το λόγο αυτό δεν κατανοούν τον όρο «παιδική πορνογραφία». Σε κάποιες χώρες χρησιμοποιείται και ο όρος «εικόνες σεξουαλικής κακομεταχείρισης παιδιών» για να προβληθεί η ύπαρξη αληθινών παιδιών πίσω από αυτές τις εικόνες (www.safeline.gr).

Η παιδική πορνογραφία αποτελεί οποιαδήποτε αναφορά γενετήσιας δραστηριότητας που αναμειγνύει ένα πρόσωπο προεφηβικής ηλικίας. Οι

πορνογραφικές καταγραφές περιλαμβάνουν ακόμη φωτογραφίες, τηλεορατικές εικόνες και ακροαματικές καταγραφές. Επίσης, οι εικόνες καθαυτές ποικίλουν σημαντικά, ως προς το περιγραφόμενο περιεχόμενο τους. Σε ορισμένες περιπτώσεις τα άτομα μπορεί να συγκεντρώνουν εικόνες που δεν εμπλέκουν φανερή πορνογραφία και ως εκ τούτου, από τεχνική σκοπιά, η δραστηριότητα αυτή δεν είναι παράνομη (Δημόπουλος, 2006:).

Η χρησιμοποίηση των παιδιών στην πορνογραφία είναι η πιο κατακριτέα πτυχή της επιχείρησης του πορνογραφικού θεάματος. Πιστεύεται, πως κάθε χρόνο πάνω από 1 εκατ. παιδιά χρησιμοποιούνται στην πορνεία και την πορνογραφία. Πολλά από αυτά είναι παιδιά-φυγάδες με αποτέλεσμα να πέφτουν θύματα εκμετάλλευσης από τα κυκλώματα παιδικής πορνογραφίας. Σε περιπτώσεις μάλιστα, ακραίας και παρατεταμένης θυματοποίησης, τα παιδιά εγκλωβίζονται σε μια συγκεκριμένη σεξουαλική συμπεριφορά με αποτέλεσμα να γίνονται θύματα περαιτέρω θυματοποίησης ή να θυματοποιούν μόνα, τους εαυτούς τους (Siegel, 2009).

Κατά τους Taylor και Quayle (2003), η βαρύτητα της παιδικής πορνογραφίας κλιμακώνεται σε δέκα επίπεδα :

1) Ενδεικτική πορνογραφία (indicative), μη ερωτικές και μη σεξουαλικές φωτογραφίες που απεικονίζουν παιδιά με εσώρουχα. Αποκτημένες από εμπορικές πηγές είτε από οικογενειακά άλμπουμ, φωτογραφίες παιδιών που παίζουν σε φυσιολογικό περιβάλλον, των οποίων το πλαίσιο και η οργάνωση από τον συλλέκτη υποδηλώνει ανάρμοστη συμπεριφορά..

2) Γυμνές (nudist), φωτογραφίες γυμνών ή ημίγυμνων παιδιών σε ανάρμοστο περιβάλλον, γυμνιστών, οι οποίες έχουν αποκτηθεί από νόμιμες πηγές.

3) Ερωτικές (erotica), φωτογραφίες παιδιών, τραβηγμένες κρυφά, σε περιοχές παιχνιδιού ή άλλα περιβάλλοντα, οι οποίες αποκαλύπτουν εσώρουχα ή άλλα γυμνά μέρη του σώματος.

4) Στάσεις/πόζες (posing), φωτογραφίες καθορισμένων/μελετημένων στάσεων πλήρως ντυμένων, μερικώς ντυμένων ή γυμνών παιδιών, των οποίων το σύνολο,

το περιβάλλον και η οργάνωσή της φωτογραφίας προκαλούν το ερωτικό ενδιαφέρον.

5) Ερωτικές στάσεις/πόζες (erotic posing), Μελετημένα τραβηγμένες φωτογραφίες πλήρως ντυμένων, μερικώς ντυμένων παιδιών ή γυμνών, σε ερωτικές ή προκλητικές στάσεις.

6) Σαφείς ερωτικές στάσεις (explicit erotic posing), φωτογραφίες που εστιάζουν σε γενετικές περιοχές πλήρως ντυμένων, μερικώς ντυμένων ή γυμνών .

7) Σαφείς σεξουαλικές δραστηριότητες (expect sexual activity), που περιλαμβάνουν άγγιγμα, αμοιβαία ή ατομική αυτοϊκανοποίηση, στοματικό έρωτα, συνουσία, χωρίς να περιλαμβάνουν ενήλικα

8) Βιαιοπραγία (assault), φωτογραφίες στις οποίες παιδιά εμφανίζονται υποκείμενα σε ασελγείς πράξεις. Οι φωτογραφίες έχουν υποστεί ψηφιακή επεξεργασία και περιλαμβάνουν ενήλικα

9) Καταφανής ασέλγεια (gross assault), χυδαίες άσεμνες φωτογραφίες σεξουαλικής ασέλγειας, αννανισμού, στοματικού σεξ, συμπεριλαμβανομένου και ενήλικα.

10) Σαδιστικές τάσεις /κτηνοβασία(sadistic/bestiality), α) φωτογραφίες που παρουσιάζουν το παιδί δεμένο, δέσμιο χτυπημένο, μαστιγωμένο ή διαφορετικά, υπαγόμενο υποκείμενο σε κάτι το οποίο συνεπάγεται πόνο και β) φωτογραφίες στις οποίες ένα ζώο εμπλέκεται σε κάποιο είδος σεξουαλικής συμπεριφοράς με παιδί (<http://epapanisblogspot.gr>)

Στις Η.Π.Α. υπολογίζεται ότι η βιομηχανία της παιδικής πορνογραφίας ξοδεύει ετησίως πάνω από 2,5 δισεκατομμύρια δολάρια για την παραγωγή αυτού του υλικού. Επίσης, κάθε χρόνο πάνω από ένα εκατομμύριο παιδιά πιστεύεται ότι χρησιμοποιείται στην πορνογραφία ή στην πορνεία, πολλά από τα οποία είναι ανεξέλεγκτα ή παιδιά του δρόμου και αποτελούν εύκολη λεία για εκμετάλλευσή τους από ενήλικες. (Δημόπουλος, 2006). Επίσης, το πορνογραφικό υλικό μπορεί

να παράγεται σε μια χώρα με πρωταγωνιστές ανηλίκους από κάποια άλλη χώρα, ενώ τελικά το υλικό θα διοχετευθεί σε κάποια τρίτη χώρα. (Γερακούλη, 2000).

Τέλος, είναι ευρέως γνωστό ότι η παιδική πορνογραφία είναι παράνομη και υπόκειται σε ποινικές κυρώσεις. Επιπλέον υπάρχουν σημαντικές διαφορές στην αντιμετώπιση της παιδικής πορνογραφίας από χώρα σε χώρα. Σε ορισμένες χώρες, όπως και στην Ελλάδα, ακόμη και η εν γνώση κατοχή παιδικής πορνογραφίας είναι έγκλημα (<http://www.saferinternet.gr>).

Για το νομοθετικό πλαίσιο θα ασχοληθούμε εκτενέστερα σε επόμενο κεφάλαιο.

1.3. ΠΟΡΝΟΓΡΑΦΙΑ ΑΝΗΛΙΚΩΝ ΜΕΣΩ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ

Η ανάπτυξη του διαδικτύου επιτρέπει στα παιδιά την εύκολη και συχνά ιδιωτική πρόσβαση, παρέχοντας κατά συνέπεια αυξανόμενες ευκαιρίες για την παρέκκλιση των παιδιών και τη διάπραξη καταχρηστικών ενεργειών από τους παραβάτες έξω από την οικογένεια. Το διαδίκτυο διευκολύνει, επίσης, τις δραστηριότητες των παραβατών με την παροχή ενός απλού και γρήγορου τρόπου επικοινωνίας, που επιτρέπει σε ένα πρόσωπο να παραμείνει ανώνυμο ή/και να δημιουργήσει ψεύτικες ταυτότητες (Ευθυμίου κ. συν, 2006)

Το διαδίκτυο έχει επιτείνει το πρόβλημα της παιδικής πορνογραφίας μέσω της αύξησης της ποσότητας του διαθέσιμου υλικού, της αποτελεσματικότητας στη διάθεση του και της ευκολίας στην προσβασιμότητα του.

Πιο συγκεκριμένα, το διαδίκτυο επιτρέπει την πρόσβαση στις απέραντες ποσότητες πορνογραφικών εικόνων που διακινούνται στον πλανήτη, κάνει την πορνογραφία διαθέσιμη αμέσως σε οποιονδήποτε χρόνο και χώρο, επιτρέπει την βατότητα στην πορνογραφία λόγω της ανωνυμίας και της ιδιωτικότητας των χρηστών του. Διευκολύνει την άμεση επικοινωνία και το μοίρασμα των εικόνων μεταξύ των χρηστών, διανέμει την πορνογραφία σχετικά ανέξοδα, προσφέρει εικόνες που είναι υψηλής ψηφιακής ποιότητας, δεν χειροτερεύει το αναπαριστώμενο υλικό, το οποίο μπορεί άνετα να αποθηκευθεί. Επίσης, παρέχει μια ποικιλία σχηματικών απεικονίσεων (εικόνων, βίντεο, φωνής), καθώς επίσης τη δυνατότητα πορνογραφικής απόλαυσης τους σε πραγματικό χρόνο και με διαντιδραστικές εμπειρίες και επιτρέπει την πρόσβαση σε ψηφιακές εικόνες, οι

οποίες έχουν τροποποιηθεί για να δημιουργήσουν σύνθετες ή ψευδείς εικόνες, μορφοπλαστικού χαρακτήρα. (Δημόπουλος, 2006)

Παρόλο που το διαδίκτυο μπορεί να αποτελέσει ένα καταπληκτικό μέσο για την εκπαίδευση και την ψυχαγωγία των παιδιών και των εφήβων, ενδέχεται να αποβεί επικίνδυνο για τη σωματική και ψυχική τους υγεία/ισορροπία καθιστώντας τα στόχους σεξουαλικής παρενόχλησης.

Παιδόφιλοι χρησιμοποιούν το διαδίκτυο με στόχο τη διακίνηση παιδικής πορνογραφίας, τον εντοπισμό παιδιών προκειμένου να τα παρενοχλήσουν σεξουαλικά και την επικοινωνία με άλλους παιδόφιλους (Ευθυμίου κ. συν., 2006)

Το Internet προωθεί σε πολύ μεγάλο βαθμό το φαινόμενο της παιδικής πορνογραφίας. Δωρεάν διαφημίσεις από όλον και προς όλον τον κόσμο και ανταλλαγή πορνογραφικού υλικού βρίσκει κανείς εύκολα στο δίκτυο μέσα από προσιτές σε όλους διευθύνσεις, ενώ άνθρωποι υπεράνω πάσης υποψίας, πολλές φορές και οι ίδιοι οι γονείς, διακινούν το υλικό αυτό και δημιουργούν μια κλειστή κοινότητα, προστατευμένοι από την ανωνυμία που τους δίνει το ψευδώνυμο που χρησιμοποιούν. Η παιδεραστία έχει αρχίσει να παίρνει διαστάσεις επιδημίας και για το λόγο αυτόν απασχολεί τόσο την ελληνική όσο και τη διεθνή κοινωνία η αντιμετώπιση και καταπολέμηση του φαινομένου με όσο το δυνατόν περισσότερους τρόπους (Γερακούλη, 2000).

Επίσης, η παιδική πορνογραφία μέσω του διαδικτύου μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τη σεξουαλική διέγερση και την άρση πιθανών αναστολών, καθώς και για την αποπλάνηση των παιδιών διαμέσου της χειραγώγησης σεξουαλικών φαντασιώσεων και του αυνανισμού. Αυτές οι εικόνες μπορούν να χρησιμοποιηθούν και να γίνουν αντικείμενα ποικιλοτρόπως (Ευθυμίου κ. συν., 2006).

Το πρόβλημα της διαδικτυακής πορνογραφίας μπορεί να διαιρεθεί σε τρία συνθετικά μέρη : στην παραγωγή, στη διάθεση και στην αποκαθήλωση (ξεκρέμασμα) των εικόνων.

Η παραγωγή περιλαμβάνει τη δημιουργία πορνογραφικών εικόνων. Κάθε νέο παιδικό πορνογραφικό υλικό φοβερά επικερδές λόγω της μεγάλης ζήτησης του. Στο διαδίκτυο υπάρχουν εικόνες που παράγονται από επαγγελματίες και αναπαριστούν την κακοποίηση παιδιών στις χώρες του τρίτου κόσμου. Απ' την άλλη, οι ερασιτέχνες παραγωγοί κατασκευάζουν εικόνες της δικής τους επίδοσης στον τομέα της σεξουαλικής εκμετάλλευσης, τώρα μάλιστα που τα ηλεκτρονικά

μηχανήματα εικονικής αναπαράστασης, όπως οι ψηφιακές κάμερες κ.λ.π. επιτρέπουν στα άτομα να δημιουργούν υψηλής ποιότητας και ευκρίνειας εικόνες και μάλιστα κατ' οίκον. Με την εμφάνιση, βέβαια, των πολυμέσων της κινητής εικονοτηλεφωνίας, έχει παρατηρηθεί έξαρση της κρυφής φωτογράφισης παιδιών σε δημόσιους χώρους.

Η διάθεση συνίσταται στην ανάρτηση και διάδοση των πορνογραφικών εικόνων. Οι εικόνες αυτές μπορούν να αποθηκευθούν και να διαδοθούν στους χρήστες του διαδικτύου σχεδόν σε ολόκληρο τον κόσμο. Στη διανομή αυτή μπορεί να λαμβάνουν μέρος διεστραμμένοι παιδόφιλοι ή ομάδες του οργανωμένου εγκλήματος που λειτουργούν για το κέρδος, ή ακόμα πραγματοποιείται από μεμονωμένους ερασιτέχνες που δεν επιδιώκουν χρηματική αμοιβή. Η παιδική πορνογραφία μπορεί να αναρτηθεί στις ιστοσελίδες του διαδικτύου ή να ανταλλαχθεί μέσω του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ή μέσω στιγμιαίων μηνυμάτων ή ακόμη μέσω ειδικών ιστοσελίδων.

Το ξεκρέμασμα συνεπάγεται πρόσβαση στην παιδική πορνογραφία μέσω του διαδικτύου. Οι εικόνες δεν χρειάζεται να σώζονται στον σκληρό δίσκο του ηλεκτρονικού υπολογιστή προκειμένου να αποκαθλωθούν και να εμφανιστούν. Στην πραγματικότητα όμως, η γνήσια παιδική πορνογραφία σπανίζει στις ανοικτές περιοχές του διαδικτύου και γι' αυτό όσοι αναζητούν τέτοιες εικόνες χρειάζονται η/υ με υψηλές δεξιότητες. Επίσης, το «downloading» της παιδικής πορνογραφίας διενεργείται συνήθως μέσω των news-groups και των chat rooms. Πάντως η πρόσβαση στις ιστοσελίδες των παιδοφιλικών ομάδων, τις περισσότερες φορές, είναι αποφραγμένη και για το λόγο αυτό, απαιτείται η καταβολή ενός αντιτίμου ή η χρησιμοποίηση «password».

Εδώ πρέπει να σημειωθεί ότι οι ίδιοι άνθρωποι σε πολλές περιπτώσεις λαμβάνουν μέρος ταυτόχρονα και στις τρεις βαθμίδες του προβλήματος, ενώ ορισμένοι παραγωγοί ή και διανομείς παιδικής πορνογραφίας υποκινούνται αποκλειστικά από τον παράγοντα του χρηματικού κέρδους και δεν ελκύονται οι ίδιοι από τα πορνογραφόμενα παιδιά (Δημόπουλος, 2006).

Το διαδίκτυο αποτελεί τον πλέον κατάλληλο χώρο δράσης των παιδεραστών, οι οποίοι μέσω των ομάδων συζήτησης επιδιώκουν τη συνομιλία με ανήλικους χρήστες. Τα δωμάτια επικοινωνίας (chat rooms) στο διαδίκτυο, παρέχουν τη δυνατότητα σύναψης διαπροσωπικών σχέσεων με άτομα όλων των ηλικιών, από διαφορετικές γεωγραφικές περιοχές. Το γεγονός ότι πρόκειται για δημόσιους

χώρους σύγχρονης επικοινωνίας, που επιτρέπουν την ανωνυμία, δημιουργεί την ψευδαίσθηση της ασφάλειας και παρασύρει τα παιδιά.

Πριν την ανάπτυξη του διαδικτύου οι παιδόφιλοι δραστηριοποιούνταν σε μέρη που σύχναζαν παιδιά, αλλά ακόμα και στο ίδιο το σπίτι τους. Σήμερα τα σκηνικό έχει μεταβληθεί, δεδομένου ότι ο παγκόσμιος ιστός προσφέρει ανωνυμία (ή έστω επίφαση αυτής) και πληθώρα μέσων όπως δωμάτια συνομιλίας (chat rooms), ηλεκτρονικό ταχυδρομείο (email), διαδικτυακές κοινότητες και εφαρμογές, όπως το facebook, zoo κλπ. Πολλοί από τους παιδόφιλους κατασκευάζουν ιστοσελίδες, για να παρασύρουν ανυποψίαστα παιδιά, ξεκινούν συνομιλίες για να αποσπάσουν τους κωδικούς (passwords) των παιδιών ή ακόμα και την ίδια τη διαδικτυακή τους ταυτότητα, για να τα εκβιάσουν, να κρατήσουν φωτογραφίες τους (γυμνές, ημίγυμνες ή κόσμιες) και σε μερικές περιπτώσεις, για να πλουτίσουν από αυτά (<http://epapanisblogspot.gr>).

Η παιδική διαδικτυακή πορνογραφία αποτελεί μια σύγχρονη μορφή γενετήσιας εκμετάλλευσης που αξιοποιούν στο έπακρο οι διεθνείς εγκληματικές οργανώσεις για τον παράνομο πλουτισμό τους. Ο αριθμός των παιδιών που υποχρεούνται σε σεξουαλικές επαφές on-line μέσω του διαδικτύου αυξάνεται δραματικά. Στα τέλη του 1997 βρίσκονταν σε «ζωντανή σύνδεση» 10 εκ. παιδιά παγκόσμια, έναντι του 1.1 εκ. το έτος 1995. (www.obrela.gr)

Σύμφωνα με την [UNESCO](http://www.unesco.org), Ο τζίρος της βιομηχανίας παιδικής πορνογραφίας στο Διαδίκτυο ξεπερνά τα 3 δις ευρώ κάθε χρόνο, ο αριθμός των ιστοσελίδων που φιλοξενούν πορνογραφικό περιεχόμενο με πρωταγωνιστές ανήλικα παιδιά, ακόμη και βρέφη, υπολογίζεται ότι σημείωσε την τελευταία πενταετία αύξηση της τάξης του 345%. Τέλος, Ορισμένες ιστοσελίδες παιδικής πορνογραφίας, έχουν ημερήσια επισκεψιμότητα περίπου 150.000, παρά το υψηλό κόστος (www.saferinternet.gr)

1.4. ΑΛΛΕΣ ΣΗΜΑΝΤΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗΣ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗΣ ΑΝΗΛΙΚΩΝ

Το φαινόμενο της σεξουαλικής κακοποίησης των παιδιών έχει πολύ παλιές ρίζες. Χαρακτηρίζεται από διαχρονικότητα και καθολικότητα, καθώς αφορά όλες τις κοινωνίες. Έχει χαρακτηριστεί ως ο εφιαλτικότερος τρόπος έκφρασης της παιδικής κακοποίησης και αποτελεί, όπως αναφέρει η Χατζηφωτίου (2005: 101), : «το πιο καλά φυλαγμένο μυστικό».

Ο όρος «σεξουαλική κακοποίηση ανηλίκου» περιλαμβάνει κάθε δραστηριότητα με ανήλικο που βρίσκεται σε ηλικία μικρότερη από αυτήν στην οποία έχει δυνατότητα νόμιμης συγκατάθεσης, και αποσκοπεί στη σεξουαλική ικανοποίηση ενήλικου ή σαφώς μεγαλύτερου σε ηλικία παιδιού (Παπαδοδήμα κ. συν., 2006). Οι δραστηριότητες αυτές μπορεί να περιλαμβάνουν σωματική επαφή, όπως ερωτικά φιλήματα, θωπείες στα γεννητικά όργανα του παιδιού, υποχρέωση του παιδιού να θωπεύσει τα γεννητικά όργανα ενήλικου, επαφή στόματος - γεννητικών οργάνων, τριβή γεννητικών οργάνων του ενήλικα στο παιδί, εισχώρηση στον κόλπο ή πρωκτό του παιδιού, ή χωρίς να περιλαμβάνουν σωματική επαφή, που είναι και δυσκολότερο να ανιχνευτούν, όπως επίδειξη γεννητικών οργάνων ενήλικα σε παιδιά, λεκτική πίεση για σεξ, επίδειξη σε παιδιά πορνογραφικών εικόνων ή βιντεοταινιών, ή η χρησιμοποίηση του παιδιού ως μοντέλο στην παραγωγή πορνογραφικού υλικού (Γιωτάκος, 2004).

Τα χαρακτηριστικά του φαινομένου είναι η ανηλικότητα του παιδιού, η σχέση εξάρτησης ή εμπιστοσύνης μεταξύ δράστη και θύματος και η έλλειψη συνειδητής συναίνεσής του παιδιού (Χατζηφωτίου, 2005).

Η παιδική σεξουαλική κακοποίηση συμβαίνει σε πολύ μεγαλύτερη κλίμακα από όσο γνωρίζουμε όμως καλύπτεται από έντονη μυστικότητα. Σύμφωνα με εκτιμήσεις του Βρετανικού Οργανισμού Stopitnow, 1 στα 10 παιδιά κακοποιούνται σεξουαλικά σε σοβαρή μορφή, ενώ τα $\frac{3}{4}$ των παιδιών που κακοποιούνται σεξουαλικά δε θα μιλήσουν σε κανένα κατά τη διάρκεια της παιδικής ηλικίας για αυτήν. Η πλειοψηφία των δραστών είναι άνδρες και γνωστοί στο θύμα. Οι δράστες μπορεί να είναι από το άμεσο ή έμμεσο οικογενειακό ή φιλικό περιβάλλον. Μπορεί να είναι γονείς, θείοι ή άλλοι συγγενείς, γείτονες, εκπαιδευτικοί, ιερείς, προπονητές και γενικότερα οποιοσδήποτε (Πρεκατέ, 2006).

«Αναμφισβήτητα, η σεξουαλική κακοποίηση του παιδιού αποτελεί το τέλος της παιδικότητας και της αθωότητας του παιδιού, του κάθε παιδιού» (Παπαϊωάννου, 2000: 120).

Εκτός από την πορνογραφία, την οποία και πραγματεύεται η εν λόγω εργασία, υπάρχουν και άλλες σημαντικές μορφές σεξουαλικής κακοποίησης ανηλίκων για τις οποίες και γίνεται σχετική αναφορά παρακάτω :

1.4.1. ΠΑΙΔΟΦΙΛΙΑ

Η Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας προσδιορίζει την παιδοφιλία ως «την σεξουαλική προτίμηση παιδιών, αγοριών ή κοριτσιών ή και των δύο, συνήθως προεφηβικής ή πρώιμης εφηβικής ηλικίας» (Δημόπουλος, 2006: 152). Αποτελεί ένα είδος παραφιλίας, δηλαδή σεξουαλικής παρέκκλισης, που χαρακτηρίζεται από έντονη ερωτική έλξη προς ανηλίκους (Μάνος, 1997).

Οι παιδόφιλοι (Βαϊδάκης, 2005: 189) μπορεί να περιορίζονται στο να γδύσουν το παιδί και να το κοιτάζουν, να εκθέσουν το σώμα τους στο παιδί, να αυνανιστούν παρουσία του παιδιού, να χαϊδέψουν και να ψαχουλέψουν το παιδί. Άλλοι όμως (παιδεραστές), μπορεί να επιχειρήσουν στοματικό σεξ στο παιδί ή να προσπαθήσουν εισαγωγή του πέους στον κόλπο ή στον πρωκτό ή ακόμα να χρησιμοποιήσουν διάφορα αντικείμενα.

Ο όρος «παιδοφιλία» χρησιμοποιήθηκε επίσημα για πρώτη φορά στο σύστημα κατηγοριοποίησης και ταξινόμησης των ψυχικών διαταραχών DSM-III (American Psychiatric Association, 1980) της Αμερικανικής Ψυχιατρικής Εταιρίας για να περιγράψει μία ειδική κατηγορία ατόμων που κακοποιούν σεξουαλικά τα παιδιά και παρουσιάζουν κάποια ειδικά χαρακτηριστικά. Τόσο το DSM-III όσο και η ανανεωμένη έκδοση του, το DSM-III-R (American Psychiatric Association, 1987), όριζαν την παιδοφιλία ως «επαναλαμβανόμενες και επίμονες σεξουαλικές τάσεις και φαντασιώσεις που αφορούν σεξουαλική δραστηριότητα με παιδιά» (Ευθυμίου κ. συν., 2006: 340).

Η πλέον εξελιγμένη μορφή του DSM, το DSM-IV (American Psychiatric Association, 1994), ορίζει τα διαγνωστικά κριτήρια για την παιδοφιλία ως εξής :

- Επανελημμένες, έντονες, σεξουαλικά διεγερτικές φαντασιώσεις, σεξουαλικές παρορμήσεις ή συμπεριφορές που αφορούν σεξουαλική

δραστηριότητα με ένα παιδί ή παιδιά (ηλικίας έως 13 ετών) για μια περίοδο τουλάχιστον 6 μηνών.

- Φαντασιώσεις, σεξουαλικές παρορμήσεις ή συμπεριφορές που προκαλούν κλινικά σημαντική υποκειμενική ενόχληση ή έκπτωση στον κοινωνικό, επαγγελματικό ή άλλους σημαντικούς τομείς της λειτουργικότητας του παιδιού.
- Το άτομο (παιδόφιλος) είναι τουλάχιστον 16 ετών και τουλάχιστον 5 χρόνια μεγαλύτερο από παιδί ή τα παιδιά του πρώτου κριτηρίου (Μάνος, 1997: 685)

Η συνδρομή των ανωτέρω διαγνωστικών κριτηρίων δεν απαιτεί απαραίτητα πραγματική γενετήσια δραστηριότητα με ένα παιδί. Ως εκ τούτου, η διάγνωση της παιδοφιλίας βασίζεται στην παρουσία της φαντασίωσης ή της σεξουαλικής παρόρμησης μόνον, αρκεί να συντρέχουν τα υπόλοιπα κριτήρια (Δημόπουλος, 2006).

Εκτός από τα παραπάνω κριτήρια, το DSM IV παραθέτει και κάποια σχόλια σχετικά με τους παιδόφιλους. Υπογραμμίζει ότι «αυτοί που έλκονται από κορίτσια προτιμούν ηλικίες 8-10 ετών, ενώ αυτοί που έλκονται από αγόρια προτιμούν λίγο μεγαλύτερες ηλικίες» και «αυτοί που έλκονται από αγόρια έχουν διπλάσιες πιθανότητες για υποτροπή». Επίσης, αν και δεν υπάρχει κάποιο συγκεκριμένο σχόλιο σχετικά με την επικράτηση του φύλου του δράστη στις περιπτώσεις παιδοφιλίας, αναφέρεται ότι «εκτός από την περίπτωση του μαζοχισμού, οι παραφιλίες σπανιότατα διαγιγνώσκονται σε γυναίκες» (Ευθυμίου κ. συν., 2006).

Αρκετοί κλινικοί ψυχολόγοι διατηρούν επιφυλάξεις σχετικά με την ικανότητα των διαγνωστικών κριτηρίων του DSM. Η ασαφής φύση των στοιχείων δημιουργεί εύλογους προβληματισμούς με αποτέλεσμα κάποιοι κλινικοί να τα αγνοούν, κυρίως όταν πρόκειται να εισάγουν κάποια άτομα σε θεραπεία. Γι' αυτό κιάλας, προτιμούν να χρησιμοποιούν τον όρο «child molesters» (άτομα που κακοποιούν σεξουαλικά τα παιδιά) αντί του όρου «pedophiles» (παιδόφιλοι) (Γιωτάκος, 2004: 37).

Η παιδοφιλία συναντάται πολύ συχνά στις μέρες μας. Έρευνα έχει δείξει ότι περισσότεροι από το 20 τοις εκατό των ανδρών παρουσιάζουν σεξουαλική έλξη για τουλάχιστον ένα παιδί, ωστόσο τα ποσοστά των σεξουαλικών φαντασιώσεων

και της διάπραξης της σεξουαλικής επαφής είναι πολύ χαμηλότερα (Siegel, 2009).

Σύμφωνα με το Δημόπουλο (2006: 153), το 1989 οι Briere και Runtz πραγματοποιώντας μια έρευνα σε 193 άρρενες φοιτητές που είχαν ανάμειξη σε παιδοφιλία, διαπίστωσαν πως το 21% παραδέχτηκε γενετήσια έλξη με κάποια μικρότερης ηλικίας παιδιά, το 9% ανέφερε γενετήσιες φαντασιώσεις με παιδιά, το 5% αναγνώρισε ότι αυνανιζόταν με αυτές τις φαντασιώσεις και το 7% παραδέχτηκε κάποια πιθανότητα να είχε πραγματική σεξουαλική δραστηριότητα με παιδί, αν θα μπορούσε να αποφύγει τη σύλληψη και ποινική τιμωρία.

Το 90% των παιδοφιλικών πράξεων προέρχεται από άνδρες και σε ποσοστό μεγαλύτερο από 50% από άτομα γνωστά στο θύμα. Πολλές φορές η παιδοφιλικές πράξεις προκαλούνται από συγγενικά πρόσωπα του παιδιού ή και δασκάλους ή ομάδες εφήβων, που δρουν σε συμμορίες (epapanis.blogspot.com,).

Σήμερα η παιδοφιλία έχει προσλάβει εκρηκτικές διαστάσεις μέσω του διαδικτύου. Το διαδίκτυο χαρακτηρίστηκε από ερευνητές ως η μεγαλύτερη εξέλιξη στην ιστορία της παιδοφιλίας που αντικατέστησε τις βόλτες, προς αναζήτηση θυμάτων, σε παιδικές χαρές, αυλές σχολείων παιδότοπους κλπ. Τα διεθνή στατιστικά, ειδικά όσα προέρχονταν από τις ΗΠΑ, είναι καταλυτικά καθώς ένα στα έξι αγόρια θα κακοποιηθούν πριν από την ηλικία των 16 ετών από παιδόφιλους/παιδεραστές και ένα στα τέσσερα κορίτσια, πριν από την ηλικία των 14. Το 5-10% των ανδρών στις ΗΠΑ θα προβούν σε παιδοφιλικές ενέργειες, που θα κυμανθούν από μεμονωμένα περιστατικά μέχρι συστηματική ενασχόληση. Δεδομένου ότι διεθνώς δεν είναι εύκολο να διενεργηθούν έρευνες για την παιδοφιλία στο διαδίκτυο, οι στατιστικές ενδεχομένως να είναι πολύ ζοφερότερες.

Οι παιδόφιλοι μέσω των ομάδων συζήτησης επιδιώκουν τη συνομιλία με ανήλικους χρήστες. Τα δωμάτια επικοινωνίας (chat rooms) στο διαδίκτυο, παρέχουν τη δυνατότητα σύναψης διαπροσωπικών σχέσεων με άτομα όλων των ηλικιών, από διαφορετικές γεωγραφικές περιοχές. Το γεγονός ότι πρόκειται για δημόσιους χώρους σύγχρονης επικοινωνίας, που επιτρέπουν την ανωνυμία, δημιουργεί την ψευδαίσθηση της ασφάλειας και παρασύρει τα παιδιά. (epapanis.blogspot.com).

Το ίντερνετ χρησιμοποιείται από ομάδες με σεξουαλικά ενδιαφέροντα για να επικοινωνούν μεταξύ τους, για τη διάδοση των ιδεών τους μέσω της κυκλοφορίας της παιδικής πορνογραφίας, για την ανάμειξη των παιδιών στη σεξουαλική

επικοινωνία, για τον εντοπισμό παιδιών για σεξουαλική παρενόχληση και για ανάπτυξη επικοινωνίας με άλλους παιδόφιλους. Σήμερα επίσης, πιστεύεται ότι η παιδοφιλία αποτελεί έκφραση μιας ψυχικής/διανοητικής διαταραχής, ενώ ορισμένοι ειδικοί υποστηρίζουν ότι οι παιδόφιλοι δεν έχουν την ικανότητα αξιολόγησης της ποιότητας των πράξεων τους και συμμόρφωσης προς νομικές ρυθμίσεις που αφορούν σε αυτές τις πράξεις. (Δημόπουλος, 2006).

Η παιδοφιλία και η παιδεραστία δεν είναι απλά ένα έγκλημα κατά της γενετήσιας ελευθερίας του παιδιού. Ισοδυναμεί με συμβολικό θάνατο της παιδικότητας και είναι βιασμός της υπό διαμόρφωση προσωπικότητάς του. Οι ενήλικες που προβαίνουν σε τέτοιες πράξεις είναι κατά συρροή βιαστές της αθωότητας ενός παιδιού, το οποίο θα αντιμετωπίζει ψυχολογικά προβλήματα για το υπόλοιπο της ζωής του (epapanis.blogspot.com).

1.4.2. ΠΟΡΝΕΙΑ

Πορνεία ονομάζεται το να διαθέτει κάποιος το σώμα του σε άλλους για ερωτική ικανοποίηση έναντι αμοιβής (Μπαμπινιώτης, 1998).

Παιδική πορνεία είναι η σεξουαλική σχέση ενός παιδιού με ενήλικα με αντάλλαγμα χρηματική αμοιβή ή κάλυψη αναγκών όπως τροφή και στέγη.

Στη σύγχρονη κοινωνία, η παιδική πορνεία έχει συνδεθεί με το σεξουαλικό τραύμα που προκαλείται από τη σεξουαλική εμπειρία σε μικρή ηλικία. Λόγω των πρώιμων σεξουαλικών εμπειριών αυτών, μαθαίνουν την αξία του κορμιού τους και το χρησιμοποιούν για να κερδίσουν στοργή, δύναμη ή χρήματα.

Το 20% των παιδιών που εκμεταλλεύονται σεξουαλικά εμπλέκονται σε κυκλώματα πορνείας, στέλνονται από πόλη σε πόλη ή στο εξωτερικό ως πόρνες (Siegel, 2009).

Ορισμένες πόρνες είναι ηλικίας μόνο 8 έως 12 ετών. Αυτές οι πόρνες παιδιά αποκαλούνται συχνά «πόρνες-μωρά». Οι περισσότερες προέρχονται από φτωχές και προβληματικές οικογένειες, στο πλαίσιο των οποίων έχουν συνηθίσει να βλέπουν τη μητέρα ή τις μεγαλύτερες αδελφές τους να έχουν σεξουαλικές επαφές με διαφορετικούς άντρες, να εμπλέκονται με την πορνογραφία ή με την πορνεία. Πολλές έχουν υποστεί σωματική ή σεξουαλική κακοποίηση από τους γονείς τους ή άλλους ενήλικες. Συνεπώς, όταν τις πλησιάζει για πρώτη φορά ένας άντρας που

τους προτείνει να κάνουν σεξ μαζί τους επί πληρωμή, είναι «έτοιμες» να δεχτούν την προσφορά του. Όμως, επειδή ακόμα είναι πολύ μικρές, συνεχίζουν να ζουν με τους γονείς τους και να πηγαίνουν στο σχολείο, δουλεύοντας ως πόρνες μόνο κάποιες ώρες (Thio, 2008).

Κάπως μεγαλύτερες από αυτά τα παιδιά, είναι οι πόρνες της εφηβικής ηλικίας, των οποίων η ηλικία κυμαίνεται από 13 έως 17 ετών. Οι περισσότερες έχουν μεγαλώσει και αυτές σε δυσλειτουργικές οικογένειες. Έχουν και αυτές υποστεί σωματική ή σεξουαλική κακοποίηση κατά την παιδική τους ηλικία. Αλλά, σε αντίθεση με τις πόρνες παιδιά, πολλές πόρνες της εφηβικής ηλικίας έχουν φύγει από το σπίτι τους και οι περισσότερες είναι εθισμένες στα ναρκωτικά. Η ανάγκη να συντηρήσουν τον εαυτό τους, που γίνεται πιο έντονη από τη λαχτάρα τους για τα ναρκωτικά, είναι το πιο συνηθισμένο κίνητρο που τις σπρώχνει στον κόσμο της πορνείας. Όμως πολλές φορές βασικό ρόλο στην είσοδο τους στην πορνεία παίζει ο προαγωγός. Μόνα σε μια μεγάλη πόλη, πολλά κορίτσια που το έχουν σκάσει από τα σπίτια τους από μικρές πόλεις ή αγροτικές περιοχές αποτελούν εύκολη λεία για τους προαγωγούς, οι οποίοι συχνά αναζητούν καινούρια θύματα να αποπλανήσουν ή να σπρώξουν στην πορνεία.

Παρατηρείται πως στις φτωχές χώρες της νοτιοανατολικής Ασίας όλο και περισσότερα νεαρά κορίτσια μπαίνουν στον κόσμο της πορνείας. Ωθούνται σε αυτήν από τους προαγωγούς, τους γονείς ή τη φτώχεια (Thio, 2008).

Η έρευνα των Richard J. Estes και Neil A. Weiner έδειξε ότι κάθε χρόνο στις ΗΠΑ, 25.000 παιδιά υπόκεινται κάποια μορφή σεξουαλικής εκμετάλλευσης και συνήθως κακοποιούνται σεξουαλικά από συγγενείς ή άλλα οικεία πρόσωπα, όπως δασκάλους, προπονητές ή γείτονες. Οι δράστες σχεδόν πάντα είναι άντρες και περίπου το ¼ αυτών είναι παντρεμένοι με παιδιά. Πολλά παιδιά εγκαταλείπουν τα σπίτια τους μη μπορώντας να ζουν άλλο υπό άθλιες οικογενειακές συνθήκες, με αποτέλεσμα να εμπλακούν σε κυκλώματα σεξουαλικής εκμετάλλευσης. Παραμένουν στο εμπόριο καθώς έχουν χάσει την ελπίδα τους και έχουν αφεθεί στη μοίρα τους.

Συνήθως συναντούν κάποιο προαγωγό, ο οποίος τα εισάγει γρήγορα στον κόσμο της πορνείας και τα κακοποιεί άσχημα όταν δεν κερδίζουν αρκετά χρήματα. Άλλα παιδιά, που ζουν στους δρόμους, παρέχουν το κορμί τους ως αντάλλαγμα για λίγα χρήματα, φαγητό ή κατάλυμα για να περάσουν τη νύχτα. (Siegel, 2009: 412)

Εκατομμύρια παιδιά κάθε ηλικίας, ειδικά στις χώρες της Ασίας, αναγκάζονται από τις οικτρές συνθήκες διαβίωσης τους, και πολλές φορές και την προτροπή και την πίεση της οικογένειάς τους, να βγουν στους κακόφημους δρόμους της πορνείας, αναζητώντας μια καλύτερη τύχη. (Γερακούλη, 2000)

Με κύριο αίτιο τη φτώχεια, που μαστίζει τις χώρες αυτές, σύμφωνα με το Κίνημα για τον Τερματισμό της Παιδικής Πορνείας, 1.000.000 παιδιά (τα περισσότερα από ασιατικές χώρες) πέφτουν κάθε χρόνο στην αγορά του σεξ. Το δίκτυο της ανθηρής οικονομικά βιομηχανίας της παιδικής πορνείας έχει πλέον απλώσει τα δίκτυα του σε όλο τον κόσμο αποφέροντας «τζίρο» της τάξεως των 5.000.000.000 \$ ετησίως. Στην Ταϊλάνδη εκπορνεύονται κάθε χρόνο 800.000 παιδιά, στην Ινδία γίνονται μέσα σε ένα χρόνο εισαγωγές 7.000 νεαρών κοριτσιών από το Νεπάλ και τη Σρι Λάνκα 30.000 νεαρά αγόρια ψάχνουν για πελάτες στις παραλίες της χώρας. (Γερακούλη, 2000)

Η παιδική πορνεία αποφέρει τεράστια έσοδα και ελάχιστους κινδύνους. Έτσι, η συγκεκριμένη μορφή κακοποίησης παιδιού εξελίχθηκε σε μια καλοσχεδιασμένη και αρκετά κερδοφόρα μορφή σεξουαλικού τουρισμού. Και καμία κοινωνία δεν εξαιρείται από αυτή τη μάστιγα, που εξαπλώνεται με πολλά πρόσωπα (Larousse, 2008)

1.4.3. ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Στις μέρες μας είναι γνωστό ότι το παιδικό σεξ έχει κατακτήσει μια παγκόσμια και οικονομικά αποδοτικότερη επιχείρηση. Τουριστικά γραφεία οργανώνουν ταξίδια κυρίως στην νοτιοανατολική Ασία, διευκολύνοντας ενήλικες στην εκμετάλλευση παιδιών (Παπαϊωάννου, 2000).

Το εμπόριο παιδικής σάρκας ήταν και παραμένει ευρύτατα διαδεδομένο με αποτέλεσμα πολλοί ταξιδιώτες από δυτικά κράτη να έχουν ως σκοπό της επισκέψεώς τους στα κράτη αυτά μόνο τη συνεύρεση με νεαρά κορίτσια ή και αγόρια. Αυτό μπορούν να το επιτύχουν πολύ εύκολα, αφού το εμπόριο αυτό ανθεί εκεί σε εξευτελιστικές τιμές Γερακούλη (2000).

Κάποια από τα παιδιά είχαν βιαστεί ή είχαν κακοποιηθεί σεξουαλικά πριν εμπλακούν στον κόσμο του πληρωμένου έρωτα. Η φτώχεια, η σεξουαλική

κακοποίηση και τα οικογενειακά προβλήματα είναι οι κυριότερες αιτίες που ωθούν τα παιδιά στην πορνεία. Τα παιδιά συνήθως εισπράττουν 5 με 25 ευρώ ως αμοιβή. Κάποιες φορές παίρνουν μόνο ζαχαρωτά. Ορισμένοι σεξοτουρίστες παίρνουν στα παιδιά φαγητό ή ενισχύουν οικονομικά την οικογένεια τους (Siegel, 2009).

Οι επισκέπτες που καταφτάνουν στην Ασία αναζητώντας το παιδικό σεξ ανέρχονται σε 250.000 ετησίως. Πέρα, όμως, από αναζωογόνηση και επιδίωξη διαφορετικών εμπειριών, συνυφασμένων και με τον εξωτισμό των περιοχών αυτών, οι ιδιόρρυθμοι αυτοί τουρίστες αποβλέπουν και σε έναν άλλο στόχο, που συνδυάζεται με μια μυθολογία, η οποία καταρρίπτεται από τα πρόσφατα στατιστικά στοιχεία. Η μυθολογία αυτή έχει να κάνει με τον ιό του AIDS, που οι επισκέπτες αυτού του είδους πιστεύουν ότι δεν τους απειλεί αν συνευρίσκονται με νεαρά κορίτσια. Στην πραγματικότητα όμως, ο παιδικός οργανισμός είναι πιο ευάλωτος στον ιό του AIDS. (Γερακούλη, 2000)

Οι περισσότεροι αριθμητικά και πλέον ενεργοί πελάτες προέρχονται από την Ιαπωνία, τις Ηνωμένες Πολιτείες, τη Γερμανία, την Αγγλία, τον Καναδά και την Αυστραλία, ενώ το 57% ανήκουν στις ηλικίες 40-60 ετών. Τα ταξιδιωτικά γραφεία που οργανώνουν τα εν λόγω ταξίδια, υπόσχονται στους παιδόφιλους τουρίστες συνεχή εναλλαγή παιδιών κατά τη διάρκεια της παραμονής τους (www.obrela.gr).

Σύμφωνα με τη UNICEF, 1 εκ. παιδιά πωλούνται ετησίως στην Ασία με σκοπό την πορνεία. Εξ αυτών, το 50% πωλούνται από γνωστό ή φιλικό πρόσωπο, 40% πωλούνται από τις οικογένειες τους και 10% από άλλους συγγενείς. Ο αριθμός των παιδόφιλων τουριστών, υπολογίζεται ότι αποτελεί το 1% του συνολικού αριθμού των ταξιδιωτών (www.obrela.gr).

Ο διεθνής οργανισμός ECPAT διαχωρίζει τους πελάτες του σεξουαλικού τουρισμού στους περιστασιακούς παιδόφιλους, στους καθ' έξη παιδόφιλους (οι οποίοι σκοπίμως επισκέπτονται χώρες όπου η παιδική πορνεία είναι αυξημένη και τα παιδιά ιδιαίτερα ευάλωτα και φτηνά), στους διεστραμμένους και βίαιους παιδόφιλους και τέλος στην κατηγορία των τουριστών, οι οποίοι επ' ευκαιρίας της επισκέψεώς τους, επιζητούν να γνωρίσουν νέες εμπειρίες, νιώθοντας ελεύθεροι ηθικών φραγμών (η κατηγορία αυτή αναφέρεται ως «Monsieur Tout-le-monde») (www.obrela.gr).

Ορισμένες χώρες ψήφισαν πρόσφατα νόμους με στόχο να παρεμποδίσουν τους πολίτες τους να εμπλέκονται σεξουαλικά με ανηλίκους όταν ταξιδεύουν στο εξωτερικό. Αυτοί οι νόμοι στοχεύουν στο να αποτρέψουν το σεξοτουρισμό, κάνοντας τους ταξιδιώτες να επανεξετάσουν τις πράξεις τους σκεπτόμενοι τις επιπτώσεις. Ωστόσο, η επιβολή αυτών των νόμων μπορεί να αποδειχτεί δύσκολη εξαιτίας θεμάτων όπως της αρμοδιότητας ή της απόδειξης, ενώ η κατάχρηση συνεχίζεται ακάθεκτη σε πολλά μέρη του κόσμου (Siegel, 2009).

Παρά την κάποια ευαισθητοποίηση, η σεξουαλική εμπορευματοποίηση και εκμετάλλευση παιδιών συνεχίζει να εξαπλώνεται παγκοσμίως. Οργανώνονται τουριστικά ταξίδια με αποκλειστικά τέτοιους σκοπούς και το διαδίκτυο αποκτά με ιλιγγιώδη ταχύτητα οπαδούς που διευκολύνουν και ενθαρρύνουν ενήλικες να εκμεταλλεύονται παιδιά (Χατζηφωτίου, 2005)

Η αντιμετώπιση του σεξοτουρισμού είναι πρακτικά ανύπαρκτη. Τελευταία, τα σκήπτρα από την Ταϊλάνδη, τη μέχρι πρότινος «πρωτεύουσα της παιδικής πορνείας», το κέντρο του εμπορίου και της σεξουαλικής εκμετάλλευσης ανήλικων παιδιών, μεταφέρεται στην Καμπότζη (Larousse, 2008: 129).

1.4.4. ΕΜΠΟΡΙΑ ΑΝΘΡΩΠΩΝ – TRAFFICKING

Μια μορφή του οργανωμένου εγκλήματος που έχει πάρει δραματικές διαστάσεις είναι και η διακίνηση παιδιών με σκοπό τη σεξουαλική και εργασιακή εκμετάλλευση. Τα στοιχεία της Unisef και του ΟΗΕ δείχνουν ότι εκατομμύρια παιδιά πέφτουν θύματα εκμετάλλευσης. Παρά ότι η μορφή αυτή θυματοποίησης δεν είναι καινούρια, εκείνο που αλλάζει είναι ότι πρόκειται πλέον για οργανωμένες δραστηριότητες (και όχι για εξατομικευμένες περιπτώσεις), που προϋποθέτουν ένα διασυνοριακό δίκτυο οργάνωσης, διακίνησης και εμπορίας (Αρτινοπούλου, 2000).

Το trafficking είναι μια σύνθετη έννοια που συχνά ανάγεται σε (ή συγγέεται με) κάποια παραπλήσια έννοια όπως, για παράδειγμα, η πορνεία ή η παράνομη μετανάστευση. Ο Palermo (2000), αποδίδει το trafficking ως «παράνομη διακίνηση προσώπων με σκοπό τη σεξουαλική-οικονομική εκμετάλλευση». Με τον ορισμό αυτό εννοείται η στρατολόγηση, η μεταφορά, η μετακίνηση, η

εγκατάσταση (στέγαση, μέριμνα για τη συνέχιση της παραμονής) ή η παραλαβή προσώπων, μέσω της απειλής ή της χρήσης βίας ή άλλων μορφών εξαναγκασμού, της απαγωγής, του δόλου, της εξαπάτησης, της κατάχρησης της δύναμης, της κατάχρησης μιας τρωτής ή ευάλωτης θέσης, της προσφοράς ή της αποδοχής οικονομικού ή άλλου οφέλους για την επίτευξη της σύμφωνης γνώμης ενός προσώπου το οποίο ασκεί έλεγχο ή εξουσία επί άλλου προσώπου για το σκοπό της εκμετάλλευσης (www.stop-trafficking.org).

Η εκμετάλλευση περιλαμβάνει την εκπόρνευση του άλλου, ή άλλες μορφές σεξουαλικής εκμετάλλευσης, αναγκαστική εργασία ή υπηρεσίες, δουλεία ή πράξεις όμοιες με δουλεία, υποτέλεια ή αφαίρεση οργάνων. Τα κέρδη που αποφέρει το παγκόσμιο εμπόριο ανθρώπων στα εγκληματικά δίκτυα μπορούν να συγκριθούν με τα αντίστοιχα του εμπορίου ναρκωτικών και όπλων. Η Εμπορία ανθρώπων έχει τις εξής μορφές:

- Πορνεία, Βιομηχανία του Σεξ
- Εξαναγκαστική εργασία
- Επαιτεία
- Εμπόριο βρεφών
- Εμπόριο οργάνων
- Πορνογραφία
- Αγορά νυφών
- Υποχρεωτική στράτευση ανηλίκων (www.obrela.gr)

Νέα αγόρια και κορίτσια διακινούνται παράνομα από και προς κάθε περιοχή του κόσμου. Παρόλο που οι πληροφορίες είναι αναξιόπιστες, εκτιμάται ότι ο αριθμός των ανθρώπων που διακινούνται διεθνώς κάθε χρόνο κυμαίνονται από 600.000 άντρες, γυναίκες και παιδιά έως 1,2 εκατομμύρια μόνο τα παιδιά. Παρά τις διαφορές των αριθμών, είναι αναμφισβήτητο ότι το ποσοστό των διακινούμενων ανθρώπων είναι τεράστιο (Siegel, 2006).

Η εμπορία ανθρώπων είναι το τρίτο μεγαλύτερο διεθνές έγκλημα, μετά την παράνομη διακίνηση ναρκωτικών και όπλων, πιστεύεται ότι αξίζει δισεκατομμύρια δολάρια κάθε χρόνο. Το 79% των θυμάτων του trafficking είναι για σεξουαλική εκμετάλλευση. Όσον αφορά την εμπορία ανθρώπων στην Ελλάδα

εκτιμάται ότι περίπου 40.000 γυναίκες και παιδιά, ως επί το πλείστον μεταξύ 12 και 25 ετών, είναι θύματα εμπορίας κάθε χρόνο με σκοπό την πορνεία. Ωστόσο, τα επίσημα στατιστικά στοιχεία, που παρατέθηκαν από την Διεθνή Αμνηστία δείχνουν ότι μόνο περίπου 100 σε 200 γυναίκες και παιδιά αναγνωρίζονται κάθε χρόνο ως θύματα trafficking (www.ecpat.net)

Αξίζει να σημειωθεί ότι η νέα τάση που επικρατεί στον χώρο της πορνείας και της πορνογραφίας είναι η παροχή σεξουαλικών υπηρεσιών και η μεταφορά σεξουαλικών σκηνών και ερωτικών περιπτώσεων μέσω του διαδικτύου. Αντίστοιχα μπορεί να λειτουργεί και για τους ανηλίκους (www.obrela.gr)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο

ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗΣ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗΣ

Η γενετήσια εκμετάλλευση ανηλίκων έχει ολέθρια και καταστροφικά αποτελέσματα για το παιδί-θύμα, επιδρά στη ψυχосύνθεση και την εν γένει ψυχική τους υγεία και προκαλεί συναισθηματικές και ψυχολογικές βλάβες τόσο για το παιδί όσο και τον μετέπειτα ενήλικα. Παρακάτω γίνεται αναφορά των επιπτώσεων της σεξουαλικής κακοποίησης ανά κατηγορία :

2.1. ΣΩΜΑΤΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

Σύμφωνα με την Χατζηφωτίου (2005), το μεγαλύτερο ποσοστό παιδιών – θυμάτων σεξουαλικής κακοποίησης δεν παρουσιάζουν εμφανή σημάδια στο σώμα τους. Στις περιπτώσεις όμως σεξουαλικής κακοποίησης που περιλαμβάνει σωματική επαφή και διείσδυση παρατηρούνται οι εξής επιπτώσεις : κακώσεις, αιματώματα, αμυχές, δαγκωνιές, δυσκολία στο βάδισμα ή στο κάθισμα, υποτροπιάζουσες ουρολοιμώξεις.

Η σεξουαλική κακοποίηση μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα οξείες και άμεσους πόνους, τραυματισμούς ή βλάβες στην περιοχή των γεννητικών οργάνων και σεξουαλικά μεταδιδόμενα νοσήματα (ΣΜΝ) (Munro, 2007).

Επίσης, παρατηρείται αδικαιολόγητη ευαισθησία, πόνος ή μώλωπες στη στοματική ή γεννητική περιοχή, τραύματα στο στήθος, τους γλουτούς, το υπογάστριο ή τους μηρούς. Ρήξη παρθενικού υμένα ή ανεπιθύμητη εγκυμοσύνη. (<http://dipe.fth.sch.gr>)

2.2. ΨΥΧΟΣΩΜΑΤΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

Τα θύματα σεξουαλικής κακοποίησης έχουν την τάση να σωματοποιούν τις ψυχολογικές εντάσεις που τους προκαλεί η κακοποίηση. Έτσι, τα παιδιά παρουσιάζουν ψυχοσωματικά συμπτώματα, τα οποία διαφέρουν, ανάλογα με την ηλικία και την ωριμότητα του κάθε παιδιού.

Η Burgess συμπέρανε πως τα παιδιά αυτά υποφέρουν από έντονους πονοκεφάλους, από γεννητική οδοντηρότητα, εμετικά συμπτώματα και συγχνοουρία (Δημόπουλος, 2006: 14). Εμφανίζουν διαταραχές ύπνου (αϋπνίες, εφιάλτες) ή διατροφής (βουλιμία, ανορεξία, ξαφνικές αλλαγές σε διατροφικές συνήθειες) (Πρεκατέ, 2006).

Ακόμη, τα θύματα μπορεί να παρουσιάσουν νυχτερινή ενούρηση ή εγκόπριση, αδικαιολόγητο κλάμα, υπερκινητικότητα, χρόνιες ασθένειες όπως : προβλήματα με το κεφάλι τους ή κεφαλαλγίες. (Χατζηφωτίου, 2005).

2.3. ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

Τα θύματα σεξουαλικής εκμετάλλευσης παρουσιάζουν μεγάλη έκπτωση στην ψυχική τους υγεία με αποτέλεσμα να μην ζουν φυσιολογικά και ήρεμα.

Ένα κακοποιημένο παιδί προσχολικής ηλικίας μπορεί να παρουσιάσει έντονο άγχος, διαφόρων μορφών φοβίες ή παλινδρόμηση σε προηγούμενο αναπτυξιακό στάδιο. Μεγαλύτερης ηλικίας παιδιά συχνά εμφανίζουν κατάθλιψη, αυτοκτονικό ιδεασμό ή ακόμη και απόπειρες αυτοκτονίας (Αντωνίου-Πολυχρόνη, 2006).

Πλήθος διαταραχών μπορεί να κάνει την εμφάνιση του ως απόρροια της οδοντηρής αυτής κατάστασης : διαταραχές συγκέντρωσης – προσοχής, διαταραχή από οξύ stress, διαταραχές της ψυχοσεξουαλικής ανάπτυξης, διασχιστικές διαταραχές (<http://dipe.fth.sch.gr>).

Το ένα τρίτο περίπου των θυμάτων της κακοποίησης εμφανίζουν τα συμπτώματα του μετατραυματικού στρες, ενός κλινικού συνδρόμου που περιλαμβάνει εφιάλτες, φλας μπακ στις τραυματικές εμπειρίες και αίσθημα αδυναμίας και άγχους μπροστά στους κινδύνους (Shaffer, 2004)

Σε περιπτώσεις γενετήσιας εκμετάλλευσης, τα παιδιά παρουσιάζουν προβλήματα αυτοκαταστροφικής διάθεσης, εξασθένησης της μνήμης, τάση για παραβατικότητα, αυτοενοχοποίησης, χαμηλής αυτοεκτίμησης (Χατζηφωτίου, 2005).

2.4. ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

Τα παιδιά που έχουν κακοποιηθεί σεξουαλικά νιώθουν πολλά διαφορετικά συναισθήματα. Αισθάνονται φόβο και σύγχυση για ό,τι τους συνέβη. Νοιώθουν ντροπή και ενοχή γιατί δεν κατάφεραν να το αποτρέψουν. Λύπη γιατί μεγάλωσαν απότομα. Θυμό απέναντι στον δράστη αλλά και στον ίδιο τους τον εαυτό (Χατζηφωτίου, 2005).

Έχει βρεθεί ότι τα παιδιά – θύματα χάνουν την εμπιστοσύνη τους και έχουν την τάση να βλέπουν στους άλλους κίνητρα σεξουαλικής εκμετάλλευσης (Munro, 2007). Επίσης, βιώνουν αισθήματα αδυναμίας και άγχους μπροστά στον κίνδυνο (Shaffer, 2004).

2.5. ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

Τα θύματα σεξουαλικής κακοποίησης, όπως είναι αναμενόμενο, αντιμετωπίζουν εκτός των άλλων και πληθώρα προβλημάτων κοινωνικής συμπεριφοράς και συναναστροφής με τους γύρω τους.

Τα κακοποιημένα παιδιά μπορεί να παρουσιάσουν διάφορα από τα προβλήματα που βλέπουμε συνήθως στα συναισθηματικά διαταραγμένα άτομα, όπως παρορμητική συμπεριφορά, επιθετικότητα, παραίτηση και δυσκολίες στα μαθήματα του σχολείου. Περίπου το 20% με 30% των θυμάτων σεξουαλικής κακοποίησης αντιμετωπίζουν όλα αυτά τα προβλήματα, ενώ τα αγόρια εμφανίζουν τους ίδιους τύπους διαταραχών με τα κορίτσια και στον ίδιο βαθμό με εκείνα (Shaffer, 2004).

Ένα κακοποιημένο παιδί μπορεί να είναι εριστικό και αφηρημένο (Παπαϊωάννου, 2000: 121). Μπορεί να παρουσιάζει ξαφνικές και απρόσμενες εναλλαγές στη διάθεση και τη συμπεριφορά του, ακατάλληλη σεξουαλική δραστηριότητα με παιχνίδια ή αντικείμενα ή ακόμη και να φτάσει σε σημείο αυτοτραυματισμού (κόψιμο και κάψιμο) (Πρεκατέ, 2006).

Παρουσιάζει απόσυρση, αμφιθυμία, σεξουαλική ελευθεριότητα, λέει ψέματα ή κλέβει, επιχειρεί να κακοποιήσει σεξουαλικά ένα άλλο παιδί, μιλάει ή γράφει για

σεξουαλικά θέματα (Χατζηφωτίου, 2005). Κινδυνεύει να εμφανίσει αυτοκαταστροφικές συμπεριφορές, όπως χρήση αλκοόλ και ναρκωτικών ή απόπειρες αυτοκτονίας (Shaffer, 2004).

Σε κάποιες περιπτώσεις, τα θύματα γενετήσιας εκμετάλλευσης για να αντιμετωπίσουν τους στρεσογόνους παράγοντες που τους προκαλεί η κακοποίηση, υιοθετούν συμπεριφορές προηγούμενων αναπτυξιακών σταδίων, εκδηλώνουν παραβατική και αντικοινωνική συμπεριφορά (π.χ. βανδαλισμοί, άσκηση βίας σε ανθρώπους και ζώα, μικροκλοπές κτλ.) (Αντωνίου-Πολυχρόνη, 2006).

Έχει διαπιστωθεί επίσης (Δημόπουλος, 2006), πως τα παιδιά που έχουν υποστεί σεξουαλική εκμετάλλευση είναι επιρρεπή στην ατίθαση συμπεριφορά, στην πυρομανία, στις αισχρολογίες, στην προκλητική ένδυση και στους αγενείς τρόπους. Το σκάνε από το σπίτι, εμφανίζουν ακατάλληλες για την ηλικία τους συμπεριφορές σεξουαλικού χαρακτήρα (εισάγουν αντικείμενα στον κόλπο ή στον πρωκτό τους, ή επιδίδονται σε υπερβολικό αυνανισμό) (Thio, 2008).

Στις περιπτώσεις της ακραίας και επαναληπτικής θυματοποίησης, τα παιδιά εγκλωβίζονται στην ομαδική σεξουαλική συμπεριφορά και γίνονται ευάλωτα στην ευρύτερη θυματοποίηση τους ή ακόμα, γίνονται θύματα του εαυτού τους με πράξεις αυτοκαταστροφής.

2.6. ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

Πέρα από τις παραπάνω κατηγορίες επιπτώσεων στο παιδί - θύμα της σεξουαλικής κακοποίησης, επιβάλλεται να αναφερθούμε ξεχωριστά και στις επιπτώσεις που εμφανίζονται στη μετέπειτα ζωή του, μετά την ενηλικίωση.

Γενικά αναφέρεται (Χατζηφωτίου, 2005), πως οι γυναίκες που είχαν πέσει θύματα σεξουαλικής κακοποίησης στην παιδική τους ηλικία, συχνά εμπλέκονται σε περίεργες σεξουαλικές καταστάσεις. Παράλληλα, οι πιθανότητες να ξαναπέσουν θύματα αργότερα στη ζωή τους είναι αυξημένες. Μια τέτοια εμπειρία έχει άσχημη επίδραση στην αυτοεκτίμηση τους. Οι γυναίκες που αισθάνονται άσχημα με τον εαυτό τους, πιθανόν να αποτελούν στόχο για τους άντρες που έχουν κίνητρα για σεξουαλική εκμετάλλευση. Όσο για τους άνδρες που έχουν πέσει θύματα σεξουαλικής κακοποίησης κατά την παιδική τους ηλικία, αυτοί

συχνά αποκαλύπτουν αισθήματα δυσφορίας για τις σεξουαλικές τους σχέσεις ως ενήλικες.

Δεν θα πρέπει να μας εκπλήσσει λοιπόν το γεγονός ότι οι ενήλικοι που έχουν κακοποιηθεί σεξουαλικά όταν ήταν παιδιά είναι πιθανότερο να θυματοποιούνται σεξουαλικά ως ενήλικοι απ'ότι εκείνοι που δεν έχουν κακοποιηθεί σεξουαλικά και αναφέρουν ότι δεν είναι ικανοποιημένοι από τις σεξουαλικές σχέσεις και το γάμο τους (Shaffer, 2004)

Οι μακροπρόθεσμες επιπτώσεις με την ενηλικίωση, μπορεί να είναι προβλήματα στις σεξουαλικές σχέσεις, δυσκολίες στην τεκνοποιία, λειτουργικές διαταραχές και σοβαρά ψυχιατρικά προβλήματα (Παπαϊωάννου, 2000).

Πιο συγκεκριμένα, υποφέρουν από αγχώδεις διαταραχές, προβλήματα κατάθλιψης, διαταραχές συμπεριφοράς, παραπτωματικότητα και εγκληματικότητα, και επανάληψη στα δικά τους παιδιά των συμπεριφορών κακοποίησης ή σεξουαλικής κακοποίησης που αντιμετώπισαν οι ίδιοι. Έχουν χαμηλή αυτοεκτίμηση (κυρίως γυναίκες) και παρουσιάζουν αισθήματα δυσφορίας για τις σεξουαλικές τους σχέσεις (κυρίως άντρες). Επίσης, σε ακραίες καταστάσεις, τα άτομα αυτά αποφεύγουν να φέρουν στον κόσμο δικά τους παιδιά. Επιζητούν πολύ την προσοχή του συντρόφου τους, ζηλεύουν άλλα κοντινά τους άτομα και γι' αυτό αποφεύγουν να μοιραστούν την αγάπη τους με ένα παιδί (Χατζηφωτίου, 2005).

Παρουσιάζουν ακόμη (Munro, 2007), δυσκολίες στις σχέσεις και οικειότητα, χαμηλά ποσοστά γάμων, αυξημένα ποσοστά χωρισμών, πολλαπλούς σεξουαλικούς συντρόφους και μεγαλύτερο κίνδυνο σε σεξουαλικά μεταδιδόμενα νοσήματα.

Όταν ενηλικιώνονται, είναι πιο πιθανό από άλλους να κάνουν χρήση ναρκωτικών και αλκοολούχων ποτών, να συμμετέχουν σε εγκληματικές δραστηριότητες ή ακόμη και να κακοποιούν και οι ίδιοι τα παιδιά τους (Thio, 2008)

Επίσης, νιώθουν μίσος, θυμό, έλλειψη ενδιαφέροντος για τους συνανθρώπους τους, δυσκολεύονται να δημιουργήσουν σχέσεις αμοιβαίας ικανοποίησης, δεν μπορούν να συνεργαστούν, να σταθεροποιηθούν και να αποδώσουν στη δουλειά τους. Έχουν τη τάση να παρουσιάζουν έντονες συναισθηματικές αλλαγές και μη αρμονική κοινωνική ζωή (Χατζηφωτίου, 2005).

Στις φυλακές, τα ψυχιατρεία, τα αναμορφωτήρια και ειδικά σχολεία, σε μεγάλο ποσοστό, βρίσκονται άτομα που στην παιδική τους ηλικία είχαν βιώσει απόρριψη και έλλειψη αγάπης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΘΥΤΗ - ΘΥΜΑΤΟΣ

3.1. ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΘΥΤΗ

Τα τελευταία χρόνια λόγω της ραγδαίας ανάπτυξης του διαδικτύου, έκανε την εμφάνιση του ένα νέο είδος παραβάτη για σεξουαλικά αδικήματα, ο οποίος δεν έρχεται σε άμεση επαφή με το θύμα και μοιάζει κατά κάποιο τρόπο με τον ηδονοβλεψία, αφού αναζητά πορνογραφικές φωτογραφίες παιδιών στο διαδίκτυο (Ευθυμίου κ. συν., 2006).

Οι έρευνες για την παιδική πορνογραφία στο διαδίκτυο (Thio, 2008: 573), έχουν οδηγήσει στα εξής δημογραφικά στοιχεία: οι περισσότεροι θεατές της παιδικής πορνογραφίας είναι λευκοί άντρες από 30 έως 50 ετών. Η επαγγελματική τους κατάσταση, όμως, ποικίλει ιδιαίτερα: είναι από άνεργοι μέχρι και οδηγοί ταξί, επιστήμονες και μηχανικοί. Μπορούν να θεωρηθούν παιδόφιλοι λόγω της έλξης που αισθάνονται για μικρά παιδιά και τη δυσφορία που αισθάνονται με τις ενήλικες γυναίκες. Συχνά, χρησιμοποιούν τα υλικά της παιδικής πορνογραφίας ως βοήθημα αυτοερωτισμού. Τους αρέσει, όμως, και να ανταλλάσσουν μεταξύ τους τις πορνογραφικές τους φωτογραφίες προκειμένου να ικανοποιήσουν τα «συλλεκτικό φετίχ» τους, το οποίο είναι ανάλογο με εκείνο των ατόμων που τους αρέσει να συλλέγουν γραμματόσημα, κάρτες ή αναμνηστικά από την αγαπημένη τους τηλεοπτική σειρά. Υπάρχει ένα ευρύ φάσμα στάσεων και απόψεων μεταξύ των χρηστών της παιδικής πορνογραφίας. Ορισμένοι λένε ότι αυτό που κάνουν είναι λάθος, ενώ άλλοι επιμένουν ότι δεν είναι. Άλλοι υποστηρίζουν ότι έχουν μόνο «αθώες» φαντασιώσεις, ενώ άλλοι παραδέχονται ότι έχουν αποπλανήσει σεξουαλικά μικρά παιδιά.

Τα άτομα που σερφάρουν σε ιστοσελίδες με πορνογραφικό υλικό δεν έχουν δυνατούς δεσμούς με τη θρησκεία και συνήθως δεν είναι ευτυχισμένοι στο πλαίσιο του γάμου τους και επισκέπτονται τις ιστοσελίδες με το πορνογραφικό υλικό κατά τη διάρκεια των ωρών εργασίας τους (Thio, 2008).

Σε μερικές περιπτώσεις, οι χρήστες παιδικής πορνογραφίας μέσω διαδικτύου δεν αναμειγνύονται κατ' ανάγκη σε πραγματική σεξουαλική κακοποίηση παιδιών. Βέβαια, δεν είναι ακριβώς γνωστό, πόσοι άνθρωποι μπορούν να έχουν πρόσβαση

στη διαδικτυακή παιδική πορνογραφία, χωρίς κάποια φυσική κακοποίηση του παιδιού.

Πάντως το διαδίκτυο διευκολύνει την ικανοποίηση της περιέργειας όλων των χρηστών, ανεξάρτητα από το αν έχουν ή όχι παιδοφιλική κλίση.

Ο όρος «child molester» καλύπτει μια ευρεία σειρά δραστών από τους κατ' επανάληψη παρενοχλούντες σεξουαλικά παιδιά έως τους καταστασιακούς δράστες παιδοφιλίας, οι οποίοι μπορεί να μην εμφανίζουν στέρεο και σταθερό γενετήσιο ενδιαφέρον για παιδιά.

Οι παραβάτες που διακινούν παιδική πορνογραφία, εντοπίζουν παιδιά και τα παρενοχλούν σεξουαλικά κάνοντας τους ανάρμοστες σεξουαλικές προτάσεις, και επικοινωνούν με άλλους παιδόφιλους, ενώ παρουσιάζονται στο διαδίκτυο σε ομάδες συζήτησης (chat rooms) ως παιδιά και ως ενήλικοι συγχρόνως. Εν τω μεταξύ, επειδή δεν έρχονται σε άμεση σωματική επαφή με τα παιδιά, αρνούνται ότι διέπραξαν κάποιο αδίκημα και έκαναν κάποιο κακό (Ευθυμίου κ. συν., 2006)

Τέλος, έχει σημειωθεί πως η πλειοψηφία των δραστών σεξουαλικής κακοποίησης είναι άντρες και ο σημαντικός παράγοντας στην συμπεριφορά τους αυτή είναι το προσωπικό παρελθόν της σεξουαλικής τους θυματοποίησης., θα μπορούσαμε δηλ. να πούμε πως δημιουργείται ένας κύκλος σεξουαλικής κακοποίησης, χωρίς αυτό δε να σημαίνει ωστόσο, ότι όλα τα παιδιά θύματα αυτής της σεξουαλικής κακοποίησης γίνονται αργότερα δράστες σεξουαλικών εγκλημάτων (Δημόπουλος, 2006).

3.1.1. ΓΥΝΑΙΚΑ – ΘΥΤΗΣ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗΣ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗΣ

Υπάρχουν και γυναίκες που αποπλανούν ανηλίκους. Βέβαια, αυτό είναι ένα πολύ σπάνιο είδος εγκλήματος, καθώς πολλοί πιστεύουν πως μια γυναίκα δεν μπορεί να κάνει κάποιο κακό σε ένα μικρό παιδί (Thio, 2008).

Η Salter (2003) κατέγραψε τρεις βασικούς τύπους γυναικών – δραστών ερευνώντας την μέχρι τότε βιβλιογραφία. Πρώτον, μια από τις μεγαλύτερες ομάδες είναι η ομάδα που κακοποιεί παιδιά κάτω των 6 ετών και κυρίως τα δικά τους. Πολλές από αυτές τις μητέρες φαίνεται να εμπλέκονται ερωτικά με τα παιδιά τους και να είναι ανίκανες να λειτουργήσουν ως μητρικό πρότυπο. Το χειρότερο είναι ότι εμφανίζουν και σαδιστικές τάσεις (τραβούν μαλλιά ή

δαγκώνουν, σβήνουν τσιγάρα στο σώμα του παιδιού ή του δίνουν αλκοόλ). Δεύτερον, υπάρχει μια ομάδα ερωτικών δασκάλων που κυρίως κακοποιούν εφήβους. Αυτές οι γυναίκες έχουν την διπλάσια ηλικία από τα παιδιά, δίνουν ρομαντικό ύφος στη σχέση τους με τον ανήλικο και τείνουν να ρίχνουν τις ευθύνες στα θύματα. Τρίτον, υπάρχει μια ομάδα γυναικών που εξαναγκάζονται από άντρες να έρθουν σε επαφή με ανήλικους, που όμως στην πορεία το απολαμβάνουν και τελικά συνεχίζουν να τα κακοποιούν κι από μόνες τους.

Οι γυναίκες προκαλούν το ίδιο κακό με τους άντρες δράστες, η έλλειψη πέους δεν τις αποτρέπει από το να κακοποιούν τα παιδιά, τους εισάγουν διάφορα αντικείμενα στον κόλπο και στα έντερα.

Όντως υπάρχουν λιγότερες γυναίκες – δράστες απ’ ότι άντρες, αλλά θα ήταν μεγάλο λάθος να νομίζουμε ότι δεν υπάρχουν ή να υποτιμήσουμε το κακό που προκαλούν. Άντρες ή γυναίκες κακοποιούν το ίδιο τα παιδιά και δύσκολα εντοπίζονται.

Τέλος, πρέπει να σημειωθεί ότι αυτού του είδους η σεξουαλική εμπειρία μπορεί να θυμώσει τόσο πολύ ένα μικρό αγόρι που αργότερα, ως ενήλικας πια, να ξεσπάει σε άλλες γυναίκες βιάζοντας τες (Thio, 2008).

3.1.2. ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΧΡΗΣΤΩΝ ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΗΣ ΠΟΡΝΟΓΡΑΦΙΑΣ ΑΝΗΛΙΚΩΝ

Παρακάτω παρουσιάζονται 9 τύποι χρηστών πορνογραφίας ανηλικών ανάλογα με τη διαδικτυακή τους συμπεριφορά (δηλ. ανάλογα με το επίπεδο ανάμειξης τους με τη διαδικτυακή πορνογραφία ανηλικών, ανάλογα με το βαθμό δικτύωσής τους με άλλους χρήστες, ανάλογα με την εμπειρία που διαθέτουν για την αποφυγή της σύλληψής τους, ανάλογα με το αν εμπλέκονται άμεσα ή έμμεσα με την κατάχρηση παιδιών σε ασέλγεια) :

1. οι χρήστες «βοσκοί» : πρόκειται για δράστες οι οποίοι άθελα τους σκοντάφτουν πάνω στην παιδική πορνογραφία, αλλά με επίγνωση σώζουν τις εικόνες. Οι χρήστες αυτοί δεν δικτυώνονται με άλλους δράστες και δεν απασχολούνται με στρατηγικές ασφαλείας, προκειμένου να αποφύγουν τη σύλληψη. Έμμεση κακοποίηση παιδιών.

2. οι ιδιωτικά φαντασμένοι χρήστες: είναι οι δράστες εκείνοι που δημιουργούν ψηφιακές εικόνες, μέσω της μορφοπλασίας για ιδιωτική χρήση και προς ικανοποίηση προσωπικών σεξουαλικών επιθυμιών. Οι εν λόγω δράστες δεν δικτυώνονται με άλλους δράστες, δεν επινοούν στρατηγικές για την προσωπική τους ασφάλεια και οι φαντασιώσεις τους αποτελούν μια έμμεση κακοποίηση των θυμάτων.
3. οι χρήστες αλιείς/ ψαράδες : πρόκειται για δράστες οι οποίοι αναζητούν παιδική πορνογραφία στο διαδίκτυο. Αυτοί μπορεί να επιδιώκουν μια ελάχιστη δικτύωση με άλλους δράστες, ασχολούνται συνειδητά με την προσωπική τους διασφάλιση και το ψάρεμα τους αποτελεί μια έμμεση κακοποίηση των θυμάτων.
4. οι μη ασφαλείς συλλέκτες : πρόκειται για δράστες, οι οποίοι ψάχνουν παιδική πορνογραφία σε μη ασφαλή chat rooms (δηλ. δε διαθέτουν φραγές ασφαλείας ή μυστικά passwords), αλλά και σε άλλα ανοιχτά επίπεδα του διαδικτύου. Οι χρήστες αυτοί δικτυώνονται σε ένα σχετικά υψηλό επίπεδο και κατά κανόνα, δεν παίρνουν προσωπικά μέτρα ασφαλείας. Η συλλεκτική τους συμπεριφορά αποτελεί μια έμμεση κακοποίηση παιδιών. Εξαιτίας της μη ασφαλούς φύσης των δραστηριοτήτων τους, υπάρχουν όρια στον αριθμό και την ποιότητα των εικόνων που αυτοί μπορούν να συγκεντρώσουν.
5. οι ασφαλείς συλλέκτες : πρόκειται για δράστες οι οποίοι είναι μέλη μιας κλειστής πορνογραφικής ιστοσελίδας ή κάποιας μυστικής ομάδας παιδοφίλων. Οι εν λόγω χρήστες δικτυώνονται με άλλους ομοίους τους σε υψηλό επίπεδο και επινοούν έξυπνα μέτρα ασφαλείας τους, για να προστατεύσουν τις δραστηριότητες τους από τη δίωξη. Η συλλεκτική τους συμπεριφορά είναι μια έμμεση κακοποίηση παιδιών. Επειδή καταλαμβάνουν κρυφά επίπεδα του διαδικτύου έχουν πρόσβαση σε μια ευρύτατη σειρά εικόνων. Παράλληλα, επιδίδονται με ψυχαναγκαστικό τρόπο στη συλλογή. Την οποία ταξινομούν προσεκτικά και η διαφύλαξη της στο απυρόβλητο αποτελεί για αυτούς έμμονη ιδέα. Όπως και οι άλλοι τύποι συλλεκτών, έτσι και αυτοί καταβάλουν σημαντικές προσπάθειες για την απόκτηση σπάνιων και μεγάλης αξίας εικόνων. Έτσι η συλλογή μπορεί να εξελιχθεί για τους χρήστες αυτούς σε αυτοσκοπό.

6. οι χρήστες υποκόμοι : πρόκειται για δράστες (groomers) οι οποίοι αναπτύσσουν «on line» σχέσεις με παιδιά και παράλληλα, αποστέλλουν πορνογραφία στα παιδιά, ως εκδήλωση υπηρετήσης τους. Από την άποψη αυτή, οι εν λόγω χρήστες αναμειγνύονται με άμεση κακοποίηση παιδιών. Αυτοί μπορεί να επιδιώκουν ή όχι τη δικτύωσή τους με άλλους δράστες, πλην όμως η επαφή τους με τα παιδιά τους εκθέτει συχνά στον κίνδυνο της σύλληψης.
7. οι φυσικοί αυτουργοί κατάχρησης παιδιών σε ασέλγεια (physical abusers) : πρόκειται για δράστες οι οποίοι κακοποιούν σεξουαλικά τα παιδιά και για τους οποίους, το ενδιαφέρον για παιδική πορνογραφία αποτελεί μέρος των παιδοφιλικών τους ενδιαφερόντων. Οι δράστες αυτοί μπορεί να αναπαριστάνουν τις ασελγείς πράξεις τους για προσωπική χρήση και από την άποψη αυτή, διαπράττουν με δευτερογενή τρόπο κατοχή πορνογραφικού υλικού. Οι εν λόγω δράστες άλλοτε δικτυώνονται με άλλους χρήστες και άλλοτε όχι, ενώ κατά κανόνα, κακοποιούν άμεσα τα θύματά τους και ως εκ τούτου, η προσωπική τους ασφάλεια και ατιμωρησία εξαρτάται από τη σιωπή του παιδιού.
8. οι χρήστες παραγωγοί (producers) : είναι οι δράστες οι οποίοι απεικονίζουν τη σεξουαλική κακοποίηση παιδιών με σκοπό τη διασπορά της σε άλλους. Η έκταση της δικτύωσης των παραγωγών πορνογραφικού υλικού ποικίλει και εξαρτάται από το εάν εκείνοι είναι επίσης διανομείς πορνογραφικού υλικού. Και στην περίπτωση αυτή, η ατιμωρησία του παραγωγού εξαρτάται από τη στάση του θύματος.
9. οι χρήστες διανομείς : οι «distributors» επιδίδονται στη διάδοση των εικόνων με περιεχόμενο, «ασελγείς πράξεις ανηλίκων εναντίον παιδιών». Παρατηρείται επίσης, ότι οι δράστες αυτοί δεν έχουν πάντοτε ισχυρό οικονομικό κίνητρο για την τέλεση της εν λόγω εγκληματικής πράξης. Πρέπει να σημειωθεί ακόμα, πως όλοι οι δράστες που προαναφέρθηκαν, στο μέτρο που μοιράζονται μεταξύ τους πορνογραφικές εικόνες, θα μπορούσαν να ταξινομηθούν στην κατηγορία των διακινητών/ διανομέων πορνογραφικού υλικού. Από την άποψη αυτή, η έκταση της δικτύωσης του διανομέα / διακινητή, το επίπεδο ασφαλείας του (και συνεπώς της ατιμωρησίας του) και το εάν αυτός αναμειγνύεται σε άμεση κακοποίηση

παιδιών, εξαρτάται τελικά, από το επίπεδο στο οποίο αυτός επιχειρεί.
(Δημόπουλος, 2006: 24-26)

3.2. ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΘΥΜΑΤΟΣ

Στις μέρες μας η γενετήσια εκμετάλλευση ανηλίκων έχει λάβει παγκόσμιες και τραγικές διαστάσεις. Η ζήτηση ανηλίκων θυμάτων έχει ξεπεράσει κάθε προηγούμενο.

Στις Ηνωμένες Πολιτείες περίπου 400.000 παιδιά κάθε χρόνο πέφτουν θύματα σεξουαλικής κακοποίησης. Σύμφωνα με μια έρευνα του David Finkelhor και των συνεργατών του σε παναμερικανικό επίπεδο, το 27% των γυναικών και το 16% των αντρών ανέφεραν πως είχαν υποστεί κάποια μορφή σεξουαλικής κακοποίησης όταν ήταν παιδιά, από ανάρμοστα αγγίγματα ως τον πραγματικό βιασμό. Το 25% των θυμάτων έπεσαν για πρώτη φορά θύματα σεξουαλικής κακοποίησης σε ηλικία κάτω των 8 ετών (Shaffer, 590).

Έρευνα του Υπουργείου Υγείας και Ανθρωπίνων Υπηρεσιών των ΗΠΑ, υποδεικνύει ότι τα κορίτσια κακοποιούνται με συχνότητα τρεις φορές υψηλότερη απ' ότι τα αγόρια και τα παιδιά έχουν μεγαλύτερο κίνδυνο να κακοποιηθούν σεξουαλικά από την ηλικία των 3 ετών και άνω (Πρεκατέ, 2006).

Στη Βρετανία, μελέτες υποστηρίζουν πως ένα στα οκτώ κορίτσια και ένα στα δώδεκα αγόρια έχουν πέσει θύματα σεξουαλικής κακοποίησης. Μόνο στην Ευρώπη, η Interpol, έχει καταγράψει 30.000 παιδεραστές (Χατζηφωτίου, 2005)

Οι δράστες προσεγγίζουν συνήθως παιδιά που είναι πολύ μικρά, που είναι περίεργα και φιλικά, ζητούν προσοχή, δεν έχουν αυτοπεποίθηση και αυτοεκτίμηση, είναι δυστυχισμένα, νιώθουν μοναξιά, είναι ευάλωτα εξαιτίας προβλημάτων στο σπίτι και στο σχολείο, ή έχουν ειδικές ανάγκες και δυσκολεύονται να επικοινωνήσουν (Πρεκατέ, 2006).

Παράγοντες που εκθέτουν ένα παιδί σε μεγαλύτερο κίνδυνο για σεξουαλική κακοποίηση είναι περιπτώσεις μη επαρκούς γονεϊκής φροντίδας, με εργαζόμενη, άρρωστη ή ανάπηρη μητέρα, με γονείς με συγκρουσιακές σχέσεις ή με προβλήματα κατάχρησης ουσιών ή αλκοόλ (Munro, 2007).

Η ανάπτυξη της τεχνολογίας συνέβαλε στην εξέλιξη και αύξηση του φαινομένου της σεξουαλικής εκμετάλλευσης. Η ανωνυμία που εξασφαλίζει το διαδίκτυο και η έλλειψη επαφής πρόσωπο με πρόσωπο, ή έστω διαμέσου της φωνής, μπορούν εύκολα να οδηγήσουν στην απώλεια των κοινωνικών αναστολών και περιορισμών, από τη μεριά τόσο του δράστη όσο και του θύματος. Η έλλειψη αισθητηριακών και αντιληπτικών ερεθισμάτων από ένα πραγματικό πρόσωπο σημαίνει ότι η φαντασία μπορεί να παίζει έναν πιο καθοριστικό ρόλο στη γένεση μιας αποκλίνουσας συμπεριφοράς. Το θύμα γίνεται εύκολος στόχος για τις προβολές και τις ναρκισσιστικές φαντασιώσεις του δράστη-φαντασιώσεις που στην καθημερινή ζωή μπορεί να οδηγήσουν στην απόρριψη, στην ταπείνωση, αλλά και το θυμό, καθώς τα κοινωνικά δεδομένα δεν τις κάνουν αποδεκτές. (Γιαννακοπούλου-Σταθοπούλου, 2006:319)

Εύκολος στόχος θεωρούνται ιδιαίτερα οι έφηβοι, οι οποίοι εξαιτίας των συναισθηματικών και βιολογικών αλλαγών στη διάρκεια αυτής της αναπτυξιακής φάσης γίνονται πιο ευάλωτοι και ανοιχτοί σε διάφορους πειραματισμούς και προτάσεις για νέες σεξουαλικές εμπειρίες (Γιαννακοπούλου-Σταθοπούλου, 2006:319)

Σύμφωνα με έρευνα των Pratarelli και Browne, τα κορίτσια, οι μεγαλύτεροι σε ηλικία έφηβοι (14-17 ετών), νέοι με ψυχολογικά προβλήματα (εκείνοι που είναι απομονωμένοι ή καταθλιπτικοί παρουσιάζονται πιο ευάλωτοι στη διαδικτυακή σεξουαλική παρενόχληση από αγνώστους), τακτικοί χρήστες του διαδικτύου και συμμετέχοντες σε ομάδες συζητήσεων στο διαδίκτυο (chat rooms) διατρέχουν μεγαλύτερο κίνδυνο σεξουαλικής κακοποίησης στο διαδίκτυο (Ευθυμίου κ. συν., 2006).

Τέλος, υπάρχει μια διαφορά στον τρόπο που τα θύματα αντιμετωπίζουν το θυμό που τους προκάλεσε η τραυματική τους εμπειρία ανάλογα με το φύλο τους. Οι άντρες που έχουν πέσει θύματα αποπλάνησης ως παιδιά από μεγαλύτερες γυναίκες ή άντρες είναι πιθανό να εξωτερικεύουν τον καταπιεσμένο θυμό που τους έχουν προκαλέσει τα σεξουαλικά τους τραύματα είτε βιάζοντας είτε αποπλανώντας και οι ίδιοι παιδιά. Αντίθετα, οι γυναίκες που έχουν υποστεί αποπλάνηση ως παιδιά φαίνεται να είναι πιο πιθανό να εξωτερικεύσουν τον καταπιεσμένο θυμό τους με το να γίνονται θύματα περαιτέρω κακοποίησης, όπως θύματα βιασμού, θύματα συζυγικής κακοποίησης, ναρκομανείς ή πόρνες (Thio, 2008).

3.2.1. ΑΓΟΡΙ – ΘΥΜΑ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗΣ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗΣ

Η σεξουαλική κακοποίηση και σε αγόρια (η άποψη ότι μόνο ανήλικα κορίτσια κινδύνευαν, έχει αποδειχθεί λανθασμένη) γίνεται όλο και περισσότερο αισθητή και αποδεκτή. Να σημειωθεί ότι οι περιπτώσεις αναφέρονται σπανιότερα από αυτές των κοριτσιών και οι περισσότεροι ενήλικες είναι άντρες (Παπαϊωάννου, 2000).

Ιστορικά, η σεξουαλική κακοποίηση θεωρείται έγκλημα το οποίο τελείται, κατά κανόνα, από ένα άτομο αρσενικού φύλου σε βάρος ενός ατόμου του αντίθετου φύλου. Αυτή η θεώρηση που κυριαρχεί στην εποχή μας, βασίζεται στους μύθους, στις συμπεριφορές και στις στατιστικές του κατηγορουμένου εγκλήματος (λ.χ. στα εγκλήματα που καταγγέλλονται στις αρμόδιες αρχές, στα υποστηρικτικά προγράμματα για τα θύματα, στις υπηρεσίες προστασίας παιδιών και στα όργανα επιβολής του νόμου. Στην εποχή μας, η σεξουαλική κακοποίηση αρρένων, περιοδική ή μόνιμη, κερδίζει ολοένα και μεγαλύτερη προσοχή. Δεν είναι ένα αναγνωρισμένο πρόβλημα καθώς οι άντρες – θύματα έχουν μια τάση να αποκρύπτουν τη θυματοποίηση τους, ενώ αντίθετα αισθάνονται καλύτερα όταν αναφέρουν κάποιο έγκλημα του οποίου θύμα είναι συνήθως γυναίκα (Δημόπουλος, 2006).

Υπάρχουν ορισμένα στοιχεία που δείχνουν ότι οι περισσότεροι από αυτούς τους δράστες δεν είναι ομοφυλόφιλοι. Μολονότι αποπλανούν παιδιά του ιδίου με αυτούς φύλου, οι δράστες είναι συνήθως παντρεμένοι, δεν ενδιαφέρονται σεξουαλικά για άλλους άντρες και δε θεωρούν οι ίδιοι ότι είναι ομοφυλόφιλοι. Υπάρχουν, βέβαια, και ομοφυλόφιλοι δράστες αποπλάνησης ανηλίκων, απλώς αποτελούν τη μειοψηφία. Είτε ομοφυλόφιλοι είτε ετεροφυλόφιλοι, όμως, οι άντρες που αποπλανούν μικρά αγόρια διαφέρουν πολύ από εκείνους που αποπλανούν νεαρά κορίτσια. Είναι γενικά διαταραγμένοι συναισθηματικά. Πιο συγκεκριμένα έχουν έλλειψη ανθρώπινης αφοσίωσης, κυριεύονται από τις φαντασιώσεις τους, δεν μπορούν να αισθανθούν συμπάθεια για τους άλλους και έχουν τη τάση να ελέγχουν και να κυριεύουν τους πιο αδύναμους από αυτούς. Όσον αφορά τα θύματα τους είναι πιο πιθανό από τα άλλα αγόρια μεγαλώνοντας να διαπράξουν αποπλάνηση ανηλίκων (Thio, 2008).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Σύμφωνα με τις διαθέσιμες πληροφορίες προκύπτει ότι η σεξουαλική παιδική κακοποίηση είναι παράνομη πράξη σε όλες τις χώρες. Αν και οι νόμοι αυτοί διαφέρουν μεταξύ τους στις λεπτομέρειες, όλοι θέτουν ένα όριο ηλικίας του θύματος, τυπικά κοντά στην εφηβεία, κάτω από το οποίο, κάθε σεξουαλική επαφή με ενήλικες θεωρείται καταχρηστική. Μπορεί επίσης και πάνω από το ηλικιακό όριο αυτό να κριθεί μια σεξουαλική επαφή ως κατάχρηση σε ασέλγεια, στο μέτρο που μεσολαβεί απειλή ή χρήση βίας ή εξαναγκασμός του θύματος (Δημόπουλος, 6).

Η σεξουαλική εκμετάλλευση παιδιών είναι παγκόσμια μάστιγα, και το διαδίκτυο παρέχει τη δυνατότητα ταχύτατης μετάδοσης εικόνας και βίντεο σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών σε εκατομμύρια αποδέκτες σε όλο τον κόσμο που πληρώνουν αδρά για να ικανοποιήσουν το διαστρεφικό τους χόμπυ. Η παιδική πορνογραφία ορίζεται διαφορετικά από τη νομοθεσία της κάθε χώρας. Ο κοινός παρανομαστής είναι οι αναπαραστάσεις ανηλίκων που συμμετέχουν σε σεξουαλικές πράξεις ή καταστάσεις που υποδηλώνουν σεξουαλικές δραστηριότητες.

Μερικές φορές ο ορισμός περιλαμβάνει εικόνες που έχουν υποστεί επεξεργασία από ηλεκτρονικό υπολογιστή ή και καρτούν. Σε ορισμένες χώρες για παράδειγμα, όπως και στην Ελλάδα, ακόμη και η εν γνώσει κατοχή παιδικής πορνογραφίας είναι έγκλημα.

Το σημαντικότερο κείμενο για τα Δικαιώματα του Παιδιού είναι η Διεθνής Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού του ΟΗΕ. Η Σύμβαση αυτή, που υπογράφηκε το 1989 από τα κράτη-μέλη του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, ρυθμίζει τις υποχρεώσεις των κρατών για την προστασία και προαγωγή των δικαιωμάτων του παιδιού. Το 1992 έγινε νόμος και στην χώρα μας (νόμος 2101/92).

Η Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού περιλαμβάνει τρεις μεγάλες κατηγορίες δικαιωμάτων:

- Προστασία (από κάθε μορφής κακοποίηση, εκμετάλλευση, διάκριση, ρατσισμό, κ.λπ.)
- Παροχές (δικαίωμα στην εκπαίδευση, την υγεία, την πρόνοια, την ψυχαγωγία, κ.λπ.)
- Συμμετοχή (δικαίωμα στην έκφραση γνώμης, την πληροφόρηση, τον ελεύθερο χρόνο, κ.λπ.) (<http://www.0-18.gr>)

4.1. ΔΙΕΘΝΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

Αν και η υλική απεικόνιση της σωματικής γυμνότητας και του φύλου ενός ατόμου είναι τυπικά νόμιμη και προστατευόμενη από το Σύνταγμα, εν τούτοις η ποινική νομοθεσία πολλών χωρών απαγορεύει την παραγωγή, έκθεση, διάθεση και πώληση πορνογραφικού υλικού ή υλικού με αισχρό περιεχόμενο (Δημόπουλος, 2006).

Η κάθε χώρα με την εσωτερική της νομοθεσία ορίζει τι είναι παράνομο και τι όχι στον φυσικό κόσμο. Ακολούθως, και ο κόσμος του Διαδικτύου ως μέσο επικοινωνίας και ανταλλαγής απόψεων μεταξύ συμμετεχόντων υπόκειται στις αντίστοιχες εθνικές νομοθεσίες και δε λειτουργεί σε νομικό κενό. Αυτό που θεωρείται παράνομο έξω από το Διαδίκτυο πρέπει να θεωρείται παράνομο και εντός αυτού. Οι δυσκολίες που εμφανίζονται έχουν να κάνουν με την επιβολή των εθνικών νομοθεσιών σε ένα περιβάλλον που δε γνωρίζει εθνικά όρια. Ο ορισμός των αξιόποινων πράξεων διαφέρει από τη μία χώρα στην άλλη.

Επιβλαβές περιεχόμενο, κατά τον ορισμό που έχει δώσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, είναι τόσο το περιεχόμενο που επιτρέπεται, αλλά του οποίου η διανομή υπόκειται σε περιορισμούς (για παράδειγμα μόνο για ενήλικες), όσο και το περιεχόμενο που μπορεί να ενοχλήσει ορισμένους χρήστες παρόλο που η δημοσίευσή του δεν περιορίζεται σύμφωνα με την αρχή της ελευθερίας της έκφρασης. Για να προστατευθείτε σε ικανοποιητικό βαθμό εσείς και τα παιδιά σας από την έκθεση σε επιβλαβές περιεχόμενο στο Διαδίκτυο, μπορείτε να χρησιμοποιήσετε ένα λογισμικό φίλτρο (<http://www.safeline.gr/erotiseis/diadiktyo>)

Σύμφωνα με τη Σύμβαση για τα Διαδικτυακά Εγκλήματα του Συμβουλίου της Ευρώπης η παιδική πορνογραφία έχει τις εξής μορφές:

- Ένας ανήλικος που συμμετέχει σε σεξουαλική δραστηριότητα.
- Ένα άτομο που συμμετέχει σε σεξουαλική δραστηριότητα προσποιούμενο ότι είναι ανήλικο.
- Ρεαλιστικές εικόνες που αναπαριστούν ένα ανήλικο να συμμετέχει σε σεξουαλικές δραστηριότητες (www.saferinternet.gr).

Η παιδική πορνογραφία ανηλίκων μέσω διαδικτύου αποτελεί μια σύγχρονη μορφή γενετήσιας εκμετάλλευσης, την οποία τυποποίησε και αντιμετώπισε ως έγκλημα η αμερικάνικη νομοθεσία, ήδη από τη στιγμή της εμφάνισέως της. Έτσι λοιπόν, ο πρώτος ομοσπονδιακός νόμος για την καταπολέμηση της παιδικής πορνογραφίας ψηφίστηκε το 1978 και οι πρώτοι νόμοι που αναφέρονται ειδικά στους ηλεκτρονικούς υπολογιστές και την παιδική πορνογραφία εξεδόθησαν το 1988. Από τότε υπάρχει μια σταθερή επέκταση της νομοθετικής καταστολής του φαινομένου, μέσω σημαντικών νόμων και δικαστικών αποφάσεων. (Δημόπουλος, 2006: 17-18).

Η Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού υιοθετήθηκε ομόφωνα από τη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών στις 20 Νοεμβρίου του 1989. Έως σήμερα έχει επικυρωθεί από 193 χώρες, ενώ δεν την έχουν επικυρώσει δύο. Η Ελλάδα την επικύρωσε στις 2 Δεκεμβρίου του 1992.

Άρθρο 1
Για τους σκοπούς της παρούσας Σύμβασης, θεωρείται παιδί κάθε ανθρώπινο ον μικρότερο των δεκαοκτώ ετών, εκτός εάν η ενηλικίωση επέρχεται νωρίτερα, σύμφωνα με την ισχύουσα για το παιδί νομοθεσία.

Άρθρο 34
Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναλαμβάνουν την υποχρέωση να προστατεύσουν το παιδί από κάθε μορφή σεξουαλικής εκμετάλλευσης και σεξουαλικής βίας. Για τον σκοπό αυτόν, τα Κράτη, ειδικότερα, παίρνουν όλα τα κατάλληλα μέτρα σε εθνικό, διμερές και πολυμερές επίπεδο για να εμποδίσουν: α) Την παρακίνηση ή τον εξαναγκασμό των παιδιών σε παράνομη σεξουαλική δραστηριότητα. β) Την εκμετάλλευση των παιδιών για πορνεία ή για άλλες παράνομες σεξουαλικές δραστηριότητες. γ) Την εκμετάλλευση των παιδιών για την παραγωγή θεαμάτων ή υλικού πορνογραφικού χαρακτήρα.

Άρθρο

35

Τα Συμβαλλόμενα Κράτη παίρνουν όλα τα κατάλληλα μέτρα σε εθνικό, διμερές και πολυμερές επίπεδο για να εμποδίσουν την απαγωγή, την πώληση ή το δουλεμπόριο παιδιών, για οποιονδήποτε σκοπό και με οποιαδήποτε μορφή.

Άρθρο

36

Τα Συμβαλλόμενα Κράτη προστατεύουν το παιδί από κάθε άλλη μορφή εκμετάλλευσης επιβλαβή για οποιαδήποτε πλευρά της ευημερίας του (<http://www.unicef.gr>).

Εκτός από την σύμβαση για τα δικαιώματα του παιδιού, που θεωρείται σημαντικότερη όλων, οφείλω να αναφέρω τη Σύμβαση για την Προστασία των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Θεμελιωδών Ελευθεριών (1950) και τον Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Χάρτη (1961), που υπήρξαν προάγγελοι της.

Τέλος, η σύσταση Νο R (91) 11 του Συμβουλίου της Ευρώπης, διατυπώθηκε το 1991 και αφορά τη σεξουαλική εκμετάλλευση, την πορνογραφία, την εκπόρνευση και την αποπλάνηση των παιδιών και των νεαρών ενηλίκων (Πιτσελά, 2001).

4.2. ΕΘΝΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

Για την αντιμετώπιση των διαδικτυακών εγκλημάτων σημαντική είναι η εξακρίβωση του πεδίου εφαρμογής των ελληνικών ποινικών νόμων. Την απάντηση μας δίνει ο ίδιος ο νομοθέτης στο άρθρο 5 του Π. Κ., όπου ρητά ορίζεται ότι οι ελληνικοί ποινικοί νόμοι εφαρμόζονται σε όλες τις πράξεις που τελέστηκαν στο έδαφος της επικράτειας, ακόμη και από αλλοδαπούς καθώς και για πράξη που χαρακτηρίζεται από αυτούς ως κακούργημα ή πλημμέλημα και που τελέστηκε στην αλλοδαπή από ημεδαπό, αν η πράξη αυτή είναι αξιόποινη και κατά τους νόμους της χώρας στην οποία τελέστηκε (άρθρο 6 ΠΚ). Στην περίπτωση των εγκλημάτων που τελούνται στο Ίντερνετ, ως τόπος τέλεσης του εγκλήματος μπορεί να θεωρηθεί είτε ο τόπος από όπου η ηλεκτρονική σελίδα μπορεί να αναγνωσθεί, που αυτό στην πράξη σημαίνει κάθε χώρα στην οποία οι χρήστες μπορούν να έχουν πρόσβαση στο Ίντερνετ, είτε ο τόπος όπου φιλοξενείται από τον παροχέα πρόσβασης στο Ίντερνετ η συγκεκριμένη ηλεκτρονική σελίδα.

Στην περίπτωση που η υπόθεση παρουσιάζει στοιχείο αλλοδαπότητας και δεν

είναι δυνατή η άμεση επέμβαση των ελληνικών διωκτικών αρχών, θα αντιμετωπίζεται κυρίως με τη συνεργασία της SafeLine και των αντίστοιχων Hotlines του εξωτερικού. Όπου κρίνεται αναγκαία, υπάρχει η αμέριστη συνεργασία μεταξύ των ελληνικών διωκτικών αρχών και των αντίστοιχων ευρωπαϊκών και διεθνών, όπως της Europol και της Interpol για την πρόληψη και καταστολή των εγκλημάτων στο Ίντερνετ (www.safeline.gr)

Η ελευθερία της έκφρασης, της πληροφόρησης, της επικοινωνίας αλλά και γενικότερα της ανάπτυξης της προσωπικότητας καθώς επίσης και η προστασία της ιδιωτικής ζωής, είναι από τα σημαντικότερα δικαιώματα των πολιτών και τα οποία κατοχυρώνονται ευθέως από το Σύνταγμα στο άρθρο 5Α και 9Α, αντίστοιχα, και περιορισμοί μπορούν να τους επιβληθούν μονάχα για λόγους εθνικής ασφάλειας, καταπολέμησης του εγκλήματος ή για την προστασία των δικαιωμάτων και των συμφερόντων του ευρύτερου κοινού.

Το υπ' αριθμόν 348^A άρθρο του ποινικού κώδικα για την πορνογραφία Ανηλίκων, όπως αυτό αντικαταστάθηκε από το άρθρο 10 του Ν. 3625/2007 και τροποποιήθηκε με την παρ. 12 του άρθρου 3 του Ν. 3727/2008. Η διάταξη αυτή προβλέπει τα εξής: 1. Όποιος με πρόθεση παράγει, διανέμει, δημοσιεύει, επιδεικνύει, εισάγει στην Επικράτεια ή εξάγει από αυτή, μεταφέρει, προσφέρει, πωλεί ή με άλλον τρόπο διαθέτει, αγοράζει, προμηθεύεται, αποκτά ή κατέχει υλικό παιδικής πορνογραφίας ή διαδίδει ή μεταδίδει πληροφορίες σχετικά με την τέλεση των παραπάνω πράξεων, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους και χρηματική ποινή δέκα χιλιάδων έως εκατό χιλιάδων ευρώ. 2. Όποιος με πρόθεση παράγει, προσφέρει, πωλεί ή με οποιονδήποτε τρόπο διαθέτει, διανέμει, διαβιβάζει, αγοράζει, προμηθεύεται ή κατέχει υλικό παιδικής πορνογραφίας ή διαδίδει πληροφορίες σχετικά με την τέλεση των παραπάνω πράξεων δια συστήματος ηλεκτρονικού υπολογιστή ή με τη χρήση διαδικτύου, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον δύο ετών και χρηματική ποινή πενήντα χιλιάδων έως τριακοσίων χιλιάδων ευρώ. 3. Υλικό παιδικής πορνογραφίας, κατά την έννοια των προηγούμενων παραγράφων, συνιστά η αναπαράσταση ή η πραγματική ή εικονική αποτύπωση σε ηλεκτρονικό ή άλλο υλικό φορέα του σώματος ή μέρους του σώματος ανηλίκου, κατά τρόπο που προδήλως προκαλεί γενετήσια διέγερση, καθώς και πραγματικής ή εικονικής ασελγούς πράξης που διενεργείται από ή με ανήλικο. 4. Οι πράξεις της πρώτης και δεύτερης παραγράφου τιμωρούνται με

κάθειρξη μέχρι δέκα ετών και χρηματική ποινή πενήντα χιλιάδων έως εκατό χιλιάδων ευρώ:

«α. αν τελέσθηκαν κατ' επάγγελμα ή κατά συνήθεια»

«β. αν η παραγωγή του υλικού της παιδικής πορνογραφίας συνδέεται με την εκμετάλλευση της ανάγκης, της ψυχικής ή της διανοητικής ασθένειας ή σωματικής δυσλειτουργίας λόγω οργανικής νόσου ανηλίκου ή με την άσκηση ή απειλή χρήσης βίας ανηλίκου ή με τη χρησιμοποίηση ανηλίκου που δεν έχει συμπληρώσει το δέκατο πέμπτο έτος».

Αν η πράξη της περίπτωσης β' είχε ως αποτέλεσμα τη βαριά σωματική βλάβη του παθόντος, επιβάλλεται κάθειρξη τουλάχιστον δέκα ετών και χρηματική ποινή εκατό χιλιάδων έως πεντακοσίων χιλιάδων ευρώ αν δε αυτή είχε ως αποτέλεσμα το θάνατο, επιβάλλεται ισόβια κάθειρξη (Κατράς, 2009: 110)

Ένα από τα σημαντικότερα βήματα για την καταπολέμηση της παιδικής πορνογραφίας στην Ελλάδα ήταν το ότι με το Ν. 3666/2008 προστέθηκε το έγκλημα της διακίνησης παιδικής πορνογραφίας στις περιπτώσεις άρσης του απορρήτου των επικοινωνιών (άρθρο 4 παρ. 1 εδ. α' του Ν. 2225/1994). Με βάση αυτή τη ρύθμιση πλέον η Δίωξη Ηλεκτρονικού Εγκλήματος έχει τη δυνατότητα να παρέμβει, να βρει στοιχεία και εν τέλει να συλλάβει τους διαπράττοντες τα εγκλήματα. Σε αυτήν ακριβώς τη νέα διάταξη οφείλεται και η πληθώρα των υποθέσεων διακίνησης παιδικής πορνογραφίας που έχουν παραπεμφθεί στη δικαιοσύνη (www.safeline.gr)

Τα θεμελιώδη ωστόσο αυτά δικαιώματα δεν παύουν να ισχύουν κατά την πλοήγησή μας στον κυβερνοχώρο ο οποίος δεν είναι τίποτα διαφορετικό παρά ένας εικονικός κόσμος όπου όλοι οι χρήστες θα ήθελαν να κυκλοφορούν με ασφάλεια. Από το 2008 και έπειτα έχουν γίνει σημαντικά βήματα στον εκσυγχρονισμό του ελληνικού νομοθετικού πλαισίου όσον αφορά την προστασία των ανηλίκων χρηστών του διαδικτύου. Η ευαισθητοποίηση και η ανάγκη για την προάσπιση των δικαιωμάτων των ανηλίκων ήταν τόσο επιτακτική που οδήγησε στη σύναψη της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την προστασία των παιδιών κατά της γενετήσιας εκμετάλλευσης και κακοποίησης η οποία κυρώθηκε και εφαρμόστηκε από το Ελληνικό Κράτος με το Ν. 3727/2008. (www.safeline.gr)

Τέλος, εκτός από τα πρόσωπα που υποφέρουν από παιδοφιλία, υπάρχουν επίσης άλλα άτομα, τα οποία –μολονότι δεν είναι παιδόφιλοι- εκμεταλλεύονται την παιδοφιλία για κερδοσκοπία. Το συμφέρον τους εδώ συνίσταται και σε επικερδείς στόχους και είναι παρόμοιο με εκείνο των εμπόρων ναρκωτικών, οι οποίοι δεν έχουν κάποια φυσική (σωματική) ή ψυχολογική εξάρτηση από τις ψυχοτρόπες ουσίες. Από εδώ πηγάζει και η συχνή διασύνδεση της παιδοφιλίας με το οργανωμένο έγκλημα και λόγω του διαδικτύου, με το διεθνικά οργανωμένο έγκλημα. (Δημόπουλος: 2006)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο

ΜΕΤΡΑ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΤΗΣ ΠΟΡΝΟΓΡΑΦΙΑΣ ΑΝΗΛΙΚΩΝ

Τα μέτρα, που κυρίως θα πρέπει να ληφθούν έτσι ώστε το πρόβλημα να περιοριστεί όσο είναι δυνατόν, ξεκινούν αρχικά από την αφύπνιση του κοινού, την εκπαίδευση και την έγκυρη πληροφόρηση.

Ο κυριότεροι φορείς, που μπορούν να συμβάλουν στη δημιουργία ευαισθησίας πάνω στο θέμα αυτό, πέρα από τους γονείς, είναι και άνθρωποι που είναι επιφορτισμένοι με την κηδεμονία των ανηλίκων, οι παιδαγωγοί και οργανισμοί που έχουν ως σκοπό τους την καλή κατάσταση των παιδιών. Φυλλάδια, ομιλίες και προβολή στα ΜΜΕ είναι κάποιοι από τους τρόπους, με τους οποίους μπορεί να γίνει ταχύτερα και αποτελεσματικότερα η ενημέρωση του κοινού.

Η εκπαίδευση των πιθανών θυμάτων είναι το επόμενο βήμα. Λαμβάνοντας υπ' όψιν την ευαισθησία και την ευπιστία των παιδιών, θα πρέπει να γίνει μια καλή ενημέρωση από τους παιδαγωγούς για τους κινδύνους μιας σεξουαλικής προσέγγισης. Αυτό, μάλιστα, προϋποθέτει διδασκαλία της ανθρώπινης ανατομίας και γνώση του ποιες σωματικές προσεγγίσεις θεωρούνται ανήθικες. Μ' αυτόν τον τρόπο, τα παιδιά, μέσα από το σχολείο, μαθαίνουν να είναι υπεύθυνα για το σώμα τους κι έτσι μπορούν εύκολα να αναγνωρίσουν τις ανήθικες προτάσεις ή τις σωματικές προσεγγίσεις με σεξουαλικές προεκτάσεις, ενώ δεν χάνουν την πίστη τους στα ιδανικά της φιλίας και της αγάπης και δεν γίνονται έρμαιο των φόβων τους, χάνοντας, έτσι, μέρος του αυθορμητισμού της ηλικίας τους. Ακόμη, θα πρέπει να διδάσκονται κανόνες αυτοάμυνας, όπως είναι μια άρνηση με σταθερή φωνή, η γρήγορη φυγή, η αναζήτηση βοήθειας και οι δυνατές φωνές που θα τραβήξουν την προσοχή των περαστικών.

5.1. ΠΡΟΛΗΨΗ

Η σημαντικότερη πηγή πρόληψης είναι η ενημέρωση της κοινότητας για τη συχνότητα και τη σοβαρότητα της σεξουαλικής κακοποίησης. Οι δάσκαλοι πρέπει να επιμορφωθούν στη διάκριση και στη συμπεριφορά τους απέναντι σε κακοποιημένα παιδιά και τέλος τα παιδιά τα ίδια πρέπει να αποτελούν το επίκεντρο της ενημέρωσης για τους κινδύνους που μπορεί να αντιμετωπίσουν

ακόμη και από στενούς συγγενείς με λόγια, χειρονομίες και όρκους απόλυτης μυστικότητας. Παπαϊωάννου, 2000: 124)

Οι προληπτικές παρεμβάσεις που μπορούν να γίνουν προκειμένου να προστατευτούν τα παιδιά από δράστες σεξουαλικών αδικημάτων :

- Οι γονείς πρέπει να ελέγχουν και να περιορίζουν το χρόνο απασχόλησης του παιδιού τους με το διαδίκτυο, ενώ ταυτόχρονα να διδάξουν το παιδί τους για τη χρήση της ηλεκτρονικής τεχνολογίας- είναι χρήσιμο να θυμούνται και να μεταφέρουν στα παιδιά ότι η επικοινωνία μέσω των υπολογιστών δεν μας προετοιμάζει για τις πραγματικές διαπροσωπικές σχέσεις.
- Η προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στα νέα δεδομένα για την καλύτερη προστασία του παιδιού.
- Παρεμβάσεις απλές αλλά απαραίτητες : προστασία και απομάκρυνση του παιδιού από το δράστη, υποστήριξη γονέων και θεραπεία πιθανής ψυχοθεραπείας παροχή φροντίδας και θεραπευτικών παρεμβάσεων στα παιδιά που έχουν ήδη κακοποιηθεί.
- Ερωτηματολόγια στα σχολεία (Γιωτάκος – Πρεκατέ, 2006).

Η πληροφόρηση των μαθητών σχετικά με τη σεξουαλική συμπεριφορά μερικών ενηλίκων χρειάζεται να εισαχθεί σε όλα τα δημοτικά σχολεία, αλλά και στις οικογένειες. Τα παιδιά πρέπει να μάθουν να επερωτούν σεξουαλικές προτάσεις που είναι πιθανό να τους γίνουν, να σπεύδουν να τις αποφύγουν τρέχοντας, φωνάζοντας, και αναφέροντας αμέσως το συμβάν σε ενήλικο της εμπιστοσύνης τους και να γνωρίζουν ότι είναι παραδεκτό και επιβεβλημένο να λέμε όχι και να επιμένουμε σε τέτοιες «απαιτήσεις» ενηλίκων. (Παπαϊωάννου, 2000: 124)

5.2. ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗ ΔΙΑΠΑΙΔΑΓΩΓΗΣΗ

Ο Freud (Παρασκευόπουλος Ν. Ι., 1985, τόμος 1, σελ. 49), επισήμανε ότι όλη η συμπεριφορά του ατόμου είναι σκόπιμη και ότι αποβλέπει στην ικανοποίηση βιολογικών ορμών και κυρίως της ορμής για ηδονή, της libido. Ακόμη και η ανάπτυξη του ατόμου εκπηγάει και πραγματοποιείται κάτω από τις πιέσεις για ικανοποίηση της εξωλογικής και ασύνειδης αυτής βιολογικής ορμής. Η όλη πορεία της ζωής είναι μια προσπάθεια του ατόμου να εξεύρει αποδεκτούς τρόπους να ικανοποιήσει τη libido, μια συνεχής πάλη να διατηρήσει μια

ισορροπία μεταξύ των εσωτερικών παρορμήσεων και της κοινωνικής πραγματικότητας.

Η σεξουαλικότητα αναφέρεται στην έκφραση της ψυχικής και βιολογικής λειτουργίας που στοχεύει στη σωματική ικανοποίηση και συναισθηματική πληρότητα δια μέσου της ηδονής. Είναι μια έννοια πολυδιάστατη, που αφορά στη βιολογική, γνωστική, ψυχική, συναισθηματική και κοινωνική πλευρά του ατόμου. Ξεκινάει από τη γέννηση, οργανώνεται με την ψυχοσυναισθηματική ωρίμανση και διεκδικείται με την αναζήτηση συντρόφου.

Η παιδική σεξουαλικότητα είναι μια εμπλοκή των αισθήσεων με σκοπό την αναζήτηση ευχάριστων, ικανοποιητικών συναισθηματικών ερεθισμάτων, που βοηθάνε το παιδί να σχηματίζει μια θετική εικόνα για τον εαυτό του και το σώμα του.

Η σεξουαλική ταυτότητα του ατόμου καθορίζεται από την ταυτότητα του φύλου, τη σεξουαλική προσδοκία και τον προσανατολισμό της σεξουαλικής ζωής του ατόμου. Δηλαδή, ο τρόπος που φέρουμε και εκφράζουμε τη σεξουαλικότητά μας καθορίζεται από το πώς αισθανόμαστε αναφορικά με την «αρσενικότητα» ή τη «θηλυκότητά» μας, από το τι είδους άτομα μας ελκύουν, αλλά και από τα πρότυπα που έχουμε εσωτερικεύσει για τον τύπο του άνδρα ή της γυναίκας που μας αρέσει.

Ο τρόπος με τον οποίο θα αντιμετωπίσει ένα άτομο τη σεξουαλικότητά του κατά τα διάφορα στάδια της ζωής του, εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τη σεξουαλική διαπαιδαγώγηση που έλαβε σε όλη τη διάρκεια των παιδικών του χρόνων. Η σεξουαλική διαπαιδαγώγηση δεν αναφέρεται μόνο σε ζητήματα σεξουαλικών σχέσεων αλλά και σε ευρύτερα θέματα, όπως η εικόνα του εαυτού, η αυτοεκτίμηση, οι κανόνες ηθικής, ο αμοιβαίος σεβασμός και η αγάπη. Οι αξίες των γονέων μεταδίδονται μέσα από τα λόγια τους, αλλά κυρίως μέσα από τη στάση τους και το ζωντανό παράδειγμα που δίνουν στα παιδιά τους. Το ερώτημα που συνήθως θέτουν οι γονείς είναι πότε πρέπει να αρχίσει η σεξουαλική διαπαιδαγώγηση. Η καταλληλότερη στιγμή φαίνεται να είναι όταν ρωτήσει το ίδιο το παιδί. Οι πληροφορίες ή οι υπερβολικές λεπτομέρειες που δίνονται χωρίς να έχει προλάβει το παιδί να αναρωτηθεί, δεν μπορούν να αφομοιωθούν και τις πιο πολλές φορές το αφήνουν αδιάφορο. Οι απαντήσεις θα πρέπει να είναι

ξεκάθαρες και ακριβείς, σε γλώσσα που αντιστοιχεί στην ηλικία του παιδιού. Καλό είναι να αποφεύγονται τα μικροπέματα και οι απλοποιημένες θεωρίες που συνήθως χρησιμοποιούνται για τα μικρότερα παιδιά, καθώς γίνονται πιστευτές και είναι δύσκολο να ανασκευαστούν αργότερα. Ο άλλος χώρος στον οποίο παρέχεται σεξουαλική διαπαιδαγώγηση είναι το σχολείο. Μάλιστα, είναι ίσως ο πλέον κατάλληλος για την περίοδο της εφηβείας. Σε αυτό το στάδιο ανάπτυξης, ορισμένοι ντροπαλοί έφηβοι δεν νιώθουν άνετα να πλησιάσουν τους γονείς τους και να τους ρωτήσουν για τις ανησυχίες τους. Σκέφτονται ότι είναι παράδοξες ή αδικαιολόγητες, αλλά αυτό δεν τους εμποδίζει να τις βιώνουν έντονα και να δημιουργούν προσωπικές σεξουαλικές θεωρίες.

Στο σχολείο φοιτούν παιδιά από διαφορετικές κοινωνικο-πολιτισμικές ομάδες και οικογένειες με διαφορετικά συστήματα αξιών. Οι απαντήσεις στα ερωτήματα των εφήβων είναι καλύτερο να δίνονται σε επιστημονική γλώσσα, με βάση τα βιολογικά δεδομένα, χωρίς να συσχετίζονται με ηθικές και προσωπικές αξίες. Από την άλλη, οι γονείς θα πρέπει να μπορούν να προσαρμόζουν τις επιστημονικές γνώσεις στο πλέγμα αξιών της οικογένειας. Η σεξουαλική διαπαιδαγώγηση ξεκινά από την πρώιμη παιδική ηλικία και διαρκεί όλη τη ζωή. Μπορεί να γίνει με ή χωρίς την καθοδήγηση των γονέων. Αν το παιδί αφηθεί μόνο του, θα διαμορφώσει τις δικές του απόψεις με βάση πληροφορίες που θα πάρει από την αυλή του σχολείου ή από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης. Κινδυνεύει να κατασκευάσει θεωρίες λανθασμένες, γελοίες ή τρομακτικές, οι οποίες κατ' ανάγκη θα επηρεάσουν τη μετέπειτα σεξουαλική συμπεριφορά του. Η συνεπής και απαλλαγμένη από προκαταλήψεις συμμετοχή των γονέων θα επιτρέψει τόσο την υγιή αντιμετώπιση των ζητημάτων της σεξουαλικότητας όσο και τη μετάδοση των οικογενειακών ηθικών αξιών (www.askitis.gr).

Η σεξουαλική διαπαιδαγώγηση αποτελεί βασικό δικαίωμα του παιδιού και πρόληψη για την επίτευξη της ψυχικής του υγείας και της αυτοπροστασίας του από την σεξουαλική αποπλάνηση και όχι μόνο.

Η πληροφόρηση των μαθητών σχετικά με τη σεξουαλική συμπεριφορά μερικών ενηλίκων χρειάζεται να εισαχθεί σε όλα τα δημοτικά σχολεία, αλλά και στις οικογένειες. Τα παιδιά πρέπει να μάθουν να επρωτούν σεξουαλικές προτάσεις που είναι πιθανό να τους γίνουν, να σπεύδουν να τις αποφύγουν τρέχοντας, φωνάζοντας, και αναφέροντας αμέσως το συμβάν σε ενήλικο της εμπιστοσύνης

τους και να γνωρίζουν ότι είναι παραδεκτό και επιβεβλημένο να λέμε όχι και να επιμένουμε σε τέτοιες «απαιτήσεις» ενηλίκων. (Παπαϊωάννου, 2000: 124)

5.3. ΡΟΛΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥ

Ο τρόπος με τον οποίο οι κοινωνικοί λειτουργοί κατανοούν και αντιμετωπίζουν τη παιδική κακοποίηση είναι το αποτέλεσμα ενός αριθμού παραγόντων που σχετίζονται με την κατανόηση των κοινωνικών λειτουργών για τέτοια ζητήματα, για την εκπαίδευση που έχουν λάβει για να εργαστούν πάνω σε τέτοιες περιπτώσεις και με την οργάνωση των υπηρεσιών, η οποία διευκολύνει ή παρεμποδίζει την ευαισθητοποιημένη αντιμετώπιση.

Οι κοινωνικοί λειτουργοί δουλεύοντας με παιδιά που έχουν υποστεί κακοποίηση, θα πρέπει να επιλέξουν τους κατάλληλους χειρισμούς που θα δημιουργήσουν τις προϋποθέσεις για να αναπτυχθεί μια θετική συνεργασία μεταξύ των ίδιων και των παιδιών και να δημιουργηθεί ένα πλαίσιο εμπιστοσύνης, ασφάλειας και στήριξης. Η δημιουργία κλίματος εμπιστοσύνης συμβάλει στην προστασία του παιδιού από περαιτέρω κακοποίηση ή παραμέληση και γενικότερα συνεισφέρει στη βελτίωση των οικογενειακών συνθηκών. Η επιτυχημένη παρέμβαση των ειδικών εξαρτάται από την πληρέστερη αναγνώριση όλων των παραμέτρων που συνθέτουν το πρόβλημα, δηλαδή : τη φύση του βασικού προβλήματος, τη διάθεση των γονέων να βοηθούν, την ικανότητα των επαγγελματιών να αντιμετωπίζουν σωστά την περίπτωση και την επάρκεια των διαθέσιμων πηγών βοήθειας.

Ο ρόλος του κοινωνικού λειτουργού στον κόσμο της κακοποίησης των παιδιών είναι διπλός. Άλλοτε είναι ρόλος συμβούλου και θεραπευτή σε σχέση με τα πρόσωπα και άλλοτε ασκεί «επιθετικό ρόλο» και καλείται να πάρει αποφάσεις και να κινήσει διαδικασίες ανεξάρτητα από τη θέληση των προσώπων, πράγμα που προϋποθέτει μια σωστή αρχική διαγνωστική εκτίμηση της όλης κατάστασης. Ωστόσο, ο κατάλληλος χειρισμός του προβλήματος από μέρους των κοινωνικών λειτουργών είναι η συνισταμένη πολλών παραγόντων που έχουν άμεση σχέση με τον κοινωνικό λειτουργό σαν επαγγελματία, αλλά και με την ευρύτερη κοινωνική πραγματικότητα μέσα στην οποία κινείται και εργάζεται.

Η Χατζηφωτίου Σ. έχει καταγράψει ορισμένες προτάσεις ζωτικής σημασίας για την διευκόλυνση του έργου των κοινωνικών λειτουργών στον τομέα της παιδικής κακοποίησης : α) ανανέωση και εκσυγχρονισμός του νομοθετικού πλαισίου, β) νομική κάλυψη του κοινωνικού λειτουργού που εργάζεται στα θέματα αυτά, γ) δημιουργία νέων φορέων και κατάρτιση εξειδικευμένου προσωπικού, δ) ενίσχυση της διεπιστημονικής συνεργασίας, ε) αύξηση της ευαισθητοποίησης του κοινού, στ) βελτίωση της εκπαίδευσης των κοινωνικών λειτουργών πάνω στα αίτια, τη φύση και τις συνέπειες της κακοποίησης του παιδιού

5.4. ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΑΣΦΑΛΗΣ ΧΡΗΣΗΣ ΤΟΥ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ

5.4.1. Συμβουλές για παιδιά

- Κράτησε μυστικό τον κωδικό πρόσβασης του ηλεκτρονικού σου ταχυδρομείου από όλους. Αν πιστεύεις ότι κάποιος έμαθε τον κωδικό πρόσβασής σου, άλλαξέ τον αμέσως. Προσπάθησε να έχεις πάντοτε έναν κωδικό πρόσβασης τον οποίο κανένας δεν μπορεί να μαντέψει.
- Ποτέ μη δεχτείς να συναντήσεις αγνώστους που γνώρισες στο Διαδίκτυο. Εάν θελήσεις να συναντήσεις κάποιον, φρόντισε αυτό να γίνεται πάντα σε δημόσιο χώρο και με τη συνοδεία του γονιού σου ή ενός ενήλικα τον οποίο εμπιστεύεσαι.
- Όταν συνομιλείς σε κάποιο chatroom να είσαι ιδιαίτερα προσεκτικός/ή και μη δίνεις τα προσωπικά σου στοιχεία, όπως την ηλεκτρονική σου διεύθυνση, τη διεύθυνση του σπιτιού ή του σχολείου σου ή τον αριθμό του τηλεφώνου σου.
- Να αποφεύγεις τις ιστοσελίδες για τους «άνω των 18 ετών». Οι προειδοποιήσεις είναι για να μας προστατεύουν. Είναι προτιμότερο να ανακαλύψεις ιστοσελίδες με επιμορφωτικό, ψυχαγωγικό και ενημερωτικό περιεχόμενο ανάλογο με την ηλικία και τα ενδιαφέροντά σου.
- Είναι σημαντικό να μην ανοίγεις ηλεκτρονικά μηνύματα που έλαβες από αγνώστους. Ποτέ μην ανοίξεις συνημμένα αρχεία που έλαβες από τέτοια ηλεκτρονικά μηνύματα γιατί μπορεί να μεταδώσουν ιούς στον υπολογιστή σου. Ζήτησε από τους γονείς σου να σου εγκαταστήσουν

σύστημα φιλτραρίσματος της ανεπιθύμητης αλληλογραφίας για να λαμβάνεις μόνο τα μηνύματα που επιθυμείς.

5.4.2. Συμβουλές για γονείς

- Μην αποτρέπετε το παιδί σας από το να χρησιμοποιεί το Διαδίκτυο. Ενημερώστε το για τους κινδύνους που κρύβει και μάθετε το να προστατεύεται από αυτούς.
- Τοποθετήστε τον υπολογιστή σας σε επιβλέψιμο μέρος του σπιτιού όπως το σαλόνι και όχι σε απομονωμένους χώρους όπως το υπνοδωμάτιο του παιδιού σας.
- Συμβουλευέτε το παιδί σας να μη δίνει προσωπικά του στοιχεία (όνομα, διεύθυνση, αριθμό τηλεφώνου, φωτογραφίες, κτλ.) σε αγνώστους που συναντά στο Διαδίκτυο.
- Επιβλέπετε το παιδί σας όταν χρησιμοποιεί τα chatrooms (χώρους συνομιλίας). Μην αφήνετε το παιδί σας να συναντήσει κάποιον που γνώρισε μέσα από το Διαδίκτυο.
- Προτείνετε στο παιδί σας τη χρήση ιστοσελίδων με επιμορφωτικό και ψυχαγωγικό περιεχόμενο κατάλληλο για την ηλικία του.
- Εγκαταστήσετε στον υπολογιστή σας ένα λογισμικό φίλτρο που απαγορεύει την προσπέλαση σε ανάρμοστες ιστοσελίδες του Διαδικτύου. (www.safeline.gr)

5.5. ΥΠΑΡΧΟΥΣΕΣ ΔΟΜΕΣ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

- Χαμόγελο του Παιδιού (1056)
- Ιατροδικαστική Υπηρεσία Αθηνών (210 3613340), Ιατροδικαστική Υπηρεσία Πειραιά (210 4177876),
- Υπηρεσία Επιμελητών Ανηλίκων Υπουργείου Δικαιοσύνης (210 8701319)
- Συνήγορος του Πολίτη (210 7289600),

- Συνήγορος του Πολίτη-Κύκλος για τα δικαιώματα του Παιδιού (8001132000),
- ΕΠΙΨΥ (801-801-1177),
- Τμήμα Ηλεκτρονικού Εγκλήματος (1890 ή ccu@ath.forthnet.gr)
- Η Ανοικτή Γραμμή SafeLine (www.safeline.gr)
- SaferInternet Hellas (www.saferinternet.gr)
- Εθνικό Κέντρο Άμεσης Κοινωνικής Βοήθειας (ΕΚΑΚΒ)
- Διακοπή της Εμπορίας Ατόμων τώρα (STOPNOW)
- Αστυνομία
- Κέντρο άμεσης κοινωνικής βοήθειας (197)
- «ΣΤΟΡΓΗ» σπίτι για κακοποιημένες γυναίκες και παιδιά

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο

6.1. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η παιδική πορνογραφία και κατά επέκταση και η σεξουαλική εκμετάλλευση των ανηλίκων αποτελούν πολυδιάστατα, πολύπλευρα, παγκόσμια και σύγχρονα κοινωνικά προβλήματα.

Η παρούσα μελέτη πραγματεύεται την πορνογραφία ανηλίκων μέσα από το φάσμα του διαδικτύου. Το διαδίκτυο με την έντονη ανάπτυξη του τα τελευταία χρόνια και το γεγονός ότι σχεδόν κάθε άνθρωπος και οικογένεια το χρησιμοποιεί, έφερε στην επικαιρότητα την παιδική πορνογραφία και μάλιστα με τεράστιες διαστάσεις.

Η γενετήσια εκμετάλλευση ανηλίκων καταπατά κατάφορα τα δικαιώματα του παιδιού και η αντιμετώπιση της δεν είναι μόνο υποχρέωση των αρχών της κάθε χώρας, αλλά και του κάθε πολίτη ξεχωριστά. Στόχος πρέπει να είναι τα πάντα χαμογελαστά παιδικά προσωπάκια που θα αποτελέσουν το μέλλον μας και ο πολιτισμός μας.

Θα κλείσω αναφέροντας το άρθρο 6 της διακήρυξης των δικαιωμάτων του παιδιού : «το παιδί, για την αρμονική ανάπτυξη της προσωπικότητάς του, έχει ανάγκη από κατανόηση και αγάπη. Πρέπει, κατά το δυνατόν, να μεγαλώνει κάτω από την προστασία και την ευθύνη των γονιών και σε κάθε περίπτωση μέσα σε ατμόσφαιρα θαλπωρής, ηθικής και υλικής ασφάλειας».

6.2. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Μέτρα που προτείνονται για τη μείωση της διαδικτυακής πορνογραφίας :

1. η αφαίρεση των παράνομων ηλεκτρονικών σελίδων. Αυτό μπορεί να συμβεί μέσω της καθιέρωσης ρητών κανόνων πρακτικής που να απαγορεύουν στα μέλη του διαδικτύου να δέχονται εν επιγνώσει παράνομο περιεχόμενο στις ηλεκτρονικές τους σελίδες και να τις αφαιρούν όταν γίνονται ενήμεροι της ύπαρξής τους.
2. η δημιουργία ηλεκτρονικών σελίδων διαμαρτυριών και «καυτών ζωνών», μέσω των οποίων οι χρήστες μπορούν να καταγγέλλουν αντίστοιχες,

παράνομες πρακτικές, ενώ οι συμβαλλόμενες εταιρίες προμήθειας Η/Υ είτε έρχονται σε άμεση επαφή με τον διαμαρτυρόμενο χρήστη-πελάτη τους είτε διαβιβάζοντας την εν λόγω διαμαρτυρία στις αρμόδιες αρχές.

3. η υιοθέτηση και ενδυνάμωση κωδίκων συμπεριφοράς στους εργασιακούς χώρους, όπως λ.χ. η επιβολή προστίμου σε απασχολούμενους οι οποίοι προβαίνουν σε ακατάλληλη χρήση των ηλεκτρονικών υπολογιστών του χώρου εργασίας. Στις ΗΠΑ γίνεται -κατά περίπτωση- δεκτή η ηλεκτρονική παρακολούθηση του προσωπικού που χρησιμοποιεί το διαδίκτυο από το ένα σύστημα επιτήρησης.
4. η τοποθέτηση «web filters» από τις προμηθεύτριες εταιρίες, ώστε να θέτονται περιορισμοί στις ηλεκτρονικές σελίδες εκείνες, που μπορούν να επισκέπτονται οι υπάλληλοι.
5. στις Η.Π.Α. έχουν συσταθεί ορισμένες μη κερδοσκοπικές οργανώσεις για την προώθηση της ενημέρωσης του κοινού, αναφορικά με το ζήτημα της παιδικής πορνογραφίας στο Διαδίκτυο και οι οποίες λειτουργούν, όπως οι πολιτικές «lobby groups»... Οι ομάδες πολιτών εργάζονται από κοινού με τα όργανα επιβολής του νόμου και στοχεύουν στην εκπαίδευση του κοινού και στην έρευνα του διαδικτύου.
6. η ενθάρρυνση των γονέων να χρησιμοποιούν «filtering software», να επιθεωρούν τις επισκέψεις που γίνονται στις ιστοσελίδες των Η/Υ των παιδιών τους ή και των ιδίων και να προωθούν τη χρήση μηχανών εξιχνίασης παιδικής πορνογραφίας.
7. η αξιοποίηση των παραδοσιακών ανακριτικών μεθόδων, μέσω των οποίων μπορούν να αντληθούν πληροφορίες για τη διαδικτυακή παιδική πορνογραφία, από το κοινό, από τους επιδιορθωτές και τεχνικούς των Η/Υ, από τα θύματα, από τους γνωστούς εμπόρους Η/Υ, από δράστες άλλων εγκλημάτων λ.χ. από τους διακινητές και χρήστες ναρκωτικών είτε αυτοβούλως είτε με το αστυνομικό δέλεαρ της επιεικούς μεταχείρισης τους, προκειμένου να καταγγείλουν στις αρμόδιες αρχές, περιπτώσεις παιδικής πορνογραφίας στο διαδίκτυο κ.λ.π.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ

- Βαϊδάκης, Ν. (2005). *Η Σεξουαλική Συμπεριφορά του Ανθρώπου*. Αθήνα: Βήτα.
- Γερακούλη, Χ. (2000). *Εγκληματίες και θύματα στο κατώφλι του 21^{ου} αιώνα*. Αθήνα: Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών (ΕΚΚΕ)
- Γιωτάκος, Ο. (2004). *Σεξουαλική Επιθετικότητα και Παραφυλίες, Αιτιολογία - Εκτίμηση - Αντιμετώπιση*. Αθήνα: Βήτα.
- Δημόπουλος, Χ. (2006). *Εγκλήματα της Γενετήσιας Εκμετάλλευσης Ανηλίκων, Εμπορία - Πορνογραφία - Κατάχρηση σε Ασέλγεια*. Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη.
- Κατράς, Ι. (2009). *Εξάβιβλος*. Αθήνα – Κομοτηνή : Σάκκουλα.
- Μάνος, Ν. (1997). *Βασικά Στοιχεία Κλινικής Ψυχιατρικής*. Θεσσαλονίκη: University Studio Press.
- Μπαμπινιώτης, Γ. (1998). *Λεξικό της Νέας Ελληνικής Γλώσσας*. Αθήνα: Κέντρο Λεξικολογίας.
- Ντάμπαλη, Ε. (2008). *Πορνογραφία Ανηλίκων Εντός και Εκτός Διαδικτύου*. Intellectum, Τόμος IV, Θεσσαλονίκη.
- Παπαϊωάννου, Κ. (2000). *Παιδιά – Γονείς – Κοινωνικοί Λειτουργοί*. Αθήνα: Έλλην.
- Παρασκευόπουλος, Ν. Ι. (1989). *Εξελικτική Ψυχολογία*, Τόμος Ι, Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Πιτσελά, Α. (2001). *Δίκαιο Ανηλίκων, Κείμενα Αντεγκληματικής Πολιτικής – Διεθνή και Εθνικά*. Αθήνα – Θεσσαλονίκη : Σάκκουλα.
- Τεγόπουλος – Φυτράκης, (1997). *Λεξικό της Νέας Ελληνικής Γλώσσας*. Αθήνα: Αρμονία.
- Τσιγκρής, Α. (2001). *Αντεγκληματική Πολιτική για την Ελλάδα του 21^{ου} αιώνα*. Αθήνα: Σιδέρης.

- Χατζηφωτίου, Σ. (2005). *Ενδοοικογενειακή Βία κατά των γυναικών και παιδιών, Διαπιστώσεις και Προκλήσεις για την Κοινωνική Εργασία*. Θεσσαλονίκη : Τζιόλα.

ΞΕΝΗ

- Larousse, (2008). *Μεγάλη Θεματική Εγκυκλοπαίδεια*. Τα Νέα.
- Munro, E. (2007). *Child Protection*. London : Sage Publications.
- Saffer R, D. (2004). *Εξελικτική Ψυχολογία : Παιδική ηλικία και Εφηβεία*, Εκδόσεις: Έλλην.
- Salter, C, A. (2003). *Predators, pedophiles, rapists & other sex offenders*.
- Siegel, L. (2009). *Criminology*. Belmont CA: Thomson wadsworth.
- Thio, A. (2008). *Παρεκκλίνουσα συμπεριφορά*. Μετάφραση: Μπαρμπάτση, Μ., Αθήνα: Έλλην.

ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

- <http://dipe.fth.sch.gr>
- <http://epapanisblogspot.gr>
- http://www.ecpat.net/ei/publications/trafficking/factsheet_greece.pdf
- <http://www.intellectum.org>
- <http://www.nchr.gr/media/Conventions/2101.doc>
- http://www.obrela.gr/ekstrateia_tourism.htm
- http://www.obrela.gr/ekstrateia_trafficking.htm
- <http://www.safeline.gr/erotiseis/diadiaktyo>
- <http://www.saferinernet.gr>
- <http://www.stop-trafficking.org>
- <http://www.unicef.gr/reports/symb.php#36>

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

A. Άρθρα Ποινικού Κώδικα για εγκλήματα κατά της γενετήσιας ελευθερίας και εγκλήματα οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής.

Άρθ. 336. Βιασμός : 1. Όποιος με σωματική βία ή με απειλή σπουδαίου και άμεσου κινδύνου εξαναγκάζει άλλον σε συνουσία ή σε άλλη ασελγή πράξη ή σε ανοχή της τιμωρείται με κάθειρξη.

2. Αν η πράξη της προηγούμενης παραγράφου έγινε από δύο ή περισσότερους δράστες που ενεργούσαν από κοινού, επιβάλλεται κάθειρξη τουλάχιστον δέκα ετών.

Άρθ. 337. Προσβολή της γενετήσιας αξιοπρέπειας : 1. Όποιος με ασελγείς χειρονομίες ή προτάσεις που αφορούν ασελγείς πράξεις, προσβάλλει βάνουσα την αξιοπρέπεια άλλου στο πεδίο της γενετήσιας ζωής του τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι ενός έτους ή χρηματική ποινή.

2. Με φυλάκιση τριών μηνών μέχρι δύο ετών τιμωρείται η πράξη της προηγούμενης παραγράφου, αν ο παθών είναι νεότερος από 12 ετών.

3. Ενήλικος, ο οποίος μέσω διαδικτύου ή άλλου μέσου επικοινωνίας, αποκτά επαφή με πρόσωπο που δεν συμπλήρωσε τα δεκαπέντε έτη και, με χειρονομίες ή προτάσεις ασελγείς, προσβάλλει την αξιοπρέπεια του ανηλίκου στο πεδίο της γενετήσιας ζωής του, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον δυο ετών. Αν η πράξη τελείται κατά συνήθεια ή αν επακολούθησε συνάντηση, ο ενήλικος τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών ετών.

4. Ενήλικος, ο οποίος μέσω διαδικτύου ή άλλου μέσου επικοινωνίας, αποκτά επαφή με πρόσωπο που εμφανίζεται ως ανήλικο κάτω των δεκαπέντε ετών και με χειρονομίες ή προτάσεις ασελγείς, προσβάλλει την αξιοπρέπεια του στο πεδίο της γενετήσιας ζωής του, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους. Αν η πράξη τελείται κατά συνήθεια ή αν επακολούθησε συνάντηση με το εμφανιζόμενο ως ανήλικο πρόσωπο, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών ετών.

Άρθ. 338. Κατάχρηση σε ασέλγεια : 1. Όποιος με κατάχρηση της παραφροσύνης άλλου ή της από οποιαδήποτε αιτία προερχόμενης ανικανότητάς του να αντισταθεί, ενεργεί επ' αυτού εξώγαμη συνουσία ή άλλη ασελγή πράξη

τιμωρείται με κάθειρξη μέχρι δέκα ετών. Αν ο παθών είναι ανήλικος, τιμωρείται με κάθειρξη τουλάχιστον δέκα ετών.

2. Όποιος με κατάχρηση των παραπάνω καταστάσεων ενεργεί άλλη ασελγή πράξη σε πρόσωπο τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών. Αν ο παθών είναι ανήλικος, τιμωρείται με κάθειρξη μέχρι δέκα ετών.

Άρθ. 339. Αποπλάνηση παιδιών : 1. Όποιος ενεργεί ασελγή πράξη με πρόσωπο νεότερο από 15 ετών ή το παραπλανά με αποτέλεσμα να ενεργήσει ή να υποστεί τέτοια πράξη τιμωρείται, αν δεν υπάρχει περίπτωση να τιμωρηθεί βαρύτερα για το έγκλημα του άρθρου 351 Α, ως εξής : α) αν ο παθών δεν συμπλήρωσε τα δώδεκα έτη, με κάθειρξη τουλάχιστον δέκα ετών β) αν ο παθών συμπλήρωσε τα δώδεκα αλλά όχι τα δεκατέσσερα έτη, με κάθειρξη μέχρι δέκα ετών και γ) αν συμπλήρωσε τα δεκατέσσερα και μέχρι τα δεκαπέντε έτη, με φυλάκιση τουλάχιστον δύο ετών.

2. Οι ασελγείς πράξεις μεταξύ ανηλίκων κάτω των δεκαπέντε ετών δεν τιμωρούνται, εκτός αν η μεταξύ τους διαφορά ηλικίας είναι μεγαλύτερη των τριών ετών, οπότε επιβάλλονται μόνο αναμορφωτικά ή θεραπευτικά μέτρα.

3. Αν μεταξύ του υπαιτίου και του παθόντος τελέστηκε γάμος, δεν ασκείται ποινική δίωξη, και αν τυχόν είχε ασκηθεί δεν συνεχίζεται, αλλά κηρύσσεται απαράδεκτη. Η ποινική δίωξη ασκείται ή συνεχίζεται μετά την ακύρωση του γάμου.

4. Όποιος εξωθεί ή παρασύρει ανήλικο, που δεν συμπλήρωσε τα δεκαπέντε έτη, να παρίσταται σε ασελγή μεταξύ άλλων πράξη, έστω και αν δεν συμμετέχει σε αυτήν, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον δύο ετών.

Άρθ. 340. Γενική διάταξη. Αν κάποια από τις πράξεις των άρθρων 336, 338 και 339 είχε ως συνέπεια το θάνατο του παθόντος επιβάλλεται ισόβια κάθειρξη.

Άρθ. 342. Κατάχρηση ανηλίκων σε ασελγεία. 1. Ο ενήλικος ο οποίος ενεργεί ασελγείς πράξεις με ανήλικο, τον οποίον του έχουν εμπιστευθεί για να τον επιβλέπει ή να τον φυλάσσει, έστω και προσωρινά, τιμωρείται ως εξής : α) αν ο παθών δεν συμπλήρωσε τα δεκατέσσερα έτη, με κάθειρξη τουλάχιστον δέκα ετών, β) αν ο παθών συμπλήρωσε τα δεκατέσσερα, όχι όμως και τα δεκαοχτώ έτη, με κάθειρξη.

2. συνιστά επιβαρυντική περίπτωση η τέλεση της πράξης της πρώτης παραγράφου:

α) από οικείο,

β) από πρόσωπο που συνοικεί με τον ανήλικο ή διατηρεί φιλικές σχέσεις με τους οικείους του,

γ) από εκπαιδευτικό, παιδαγωγό, γυμναστή ή άλλο πρόσωπο που παραδίδει μαθήματα στον ανήλικο,

δ) από πρόσωπο που δέχεται τις υπηρεσίες του ανήλικου,

ε) από κληρικό με τον οποίο ο ανήλικος διατηρεί πνευματική σχέση,

στ) από ψυχολόγο, ιατρό, νοσοκόμο ή από ειδικό επιστήμονα που παρέχει τις υπηρεσίες του στον ανήλικο,

ζ) από πρόσωπο που καταχράται τη διανοητική ή σωματική αναπηρία του ανηλίκου.

3. Ο ενήλικος ο οποίος με χειρονομίες, με προτάσεις ή με εξιστόρηση, απεικόνιση ή παρουσίαση πράξεων που αφορούν τη γενετήσια ζωή προσβάλλει την αιδώ ανηλίκου, τον οποίον του έχουν εμπιστευθεί για να τον επιβλέπει ή να τον φυλάσσει, έστω και προσωρινά, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών και αν η πράξη τελείται κατά συνήθεια με φυλάκιση τουλάχιστον δύο ετών. Η παράγραφος 2 εφαρμόζεται αναλόγως και στις περιπτώσεις αυτές.

Άρθ. 345. Αιμομιξία. 1. Η συνουσία μεταξύ συγγενών εξ αίματος, ανιούσας και κατιούσας γραμμής, τιμωρείται: α) ως προς τους ανιόντες με κάθειρξη τουλάχιστον δέκα ετών αν ο κατιών δεν είχε συμπληρώσει το δέκατο πέμπτο έτος της ηλικίας του, με κάθειρξη αν ο κατιών είχε συμπληρώσει το δέκατο πέμπτο αλλά όχι και δέκατο όγδοο έτος της ηλικίας του, με φυλάκιση μέχρι δύο ετών αν ο κατιών είχε συμπληρώσει το δέκατο όγδοο έτος της ηλικίας του, β) ως προς τους κατιόντες, με φυλάκιση μέχρι δύο ετών γ) μεταξύ αμφιθαλών ή ετεροθαλών αδερφών, με φυλάκιση μέχρι δύο ετών.

2. συγγενείς κατιούσας γραμμής ή αδελφοί μπορούν να απαλλαγούν από κάθε ποινή, αν κατά το χρόνο της πράξης δεν είχαν συμπληρώσει το δέκατο όγδοο έτος της ηλικίας τους.

Άρθ. 347. Ασέλγεια παρά φύση. 1. Η παρά φύση ασέλγεια μεταξύ αρρένων που τελέστηκε: α) με κατάχρηση μιας σχέσης εξάρτησης που στηρίζεται σε οποιαδήποτε υπηρεσία β) από ανήλικο με αποπλάνηση προσώπου νεότερου από

δεκαεπτά ετών ή από κερδοσκοπία τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών μηνών.

2. Με την ίδια ποινή τιμωρείται και όποιος ασκεί την ασέλγεια της § 1 κατ' επάγγελμα.

Άρθ. 348 Α. Πορνογραφία ανηλίκων. 1. Όποιος με πρόθεση παράγει, διανέμει, δημοσιεύει, επιδεικνύει, εισάγει στην Επικράτεια ή εξάγει από αυτή, μεταφέρει, προσφέρει, πωλεί ή με άλλον τρόπο διαθέτει, αγοράζει, προμηθεύεται, αποκτά ή κατέχει υλικό παιδικής πορνογραφίας ή διαδίδει ή μεταδίδει πληροφορίες σχετικά με την τέλεση των παραπάνω πράξεων, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους και χρηματική ποινή δέκα χιλιάδων έως εκατό χιλιάδων ευρώ.

2. Όποιος με πρόθεση παράγει, προσφέρει, πωλεί ή με οποιονδήποτε τρόπο διαθέτει, διανέμει, διαβιβάζει, αγοράζει, προμηθεύεται ή κατέχει υλικό παιδικής πορνογραφίας ή διαδίδει πληροφορίες σχετικά με την τέλεση των παραπάνω πράξεων δια συστήματος ηλεκτρονικού υπολογιστή ή με τη χρήση διαδικτύου, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον δύο ετών και χρηματική ποινή πενήντα χιλιάδων έως τριακοσίων χιλιάδων ευρώ.

3. Υλικό παιδικής πορνογραφίας, κατά την έννοια των προηγούμενων παραγράφων, συνιστά η αναπαράσταση ή η πραγματική ή εικονική αποτύπωση σε ηλεκτρονικό ή άλλο υλικό φορέα του σώματος ή μέρους του σώματος ανηλίκου, κατά τρόπο που προδήλως προκαλεί γενετήσια διέγερση, καθώς και πραγματικής ή εικονικής ασελγούς πράξης που διενεργείται από ή με ανήλικο.

4. Οι πράξεις της πρώτης και δεύτερης παραγράφου τιμωρούνται με κάθειρξη μέχρι δέκα ετών και χρηματική ποινή πενήντα χιλιάδων έως εκατό χιλιάδων ευρώ:

α. αν τελέσθηκαν κατ' επάγγελμα ή κατά συνήθεια»

β. αν η παραγωγή του υλικού της παιδικής πορνογραφίας συνδέεται με την εκμετάλλευση της ανάγκης, της ψυχικής ή της διανοητικής ασθένειας ή σωματικής δυσλειτουργίας λόγω οργανικής νόσου ανηλίκου ή με την άσκηση ή απειλή χρήσης βίας ανηλίκου ή με τη χρησιμοποίηση ανηλίκου που δεν έχει συμπληρώσει το δέκατο πέμπτο έτος.

Αν η πράξη της περίπτωσης β' είχε ως αποτέλεσμα τη βαριά σωματική βλάβη του

παθόντος, επιβάλλεται κάθειρξη τουλάχιστον δέκα ετών και χρηματική ποινή εκατό χιλιάδων έως πεντακοσίων χιλιάδων ευρώ αν δε αυτή είχε ως αποτέλεσμα το θάνατο, επιβάλλεται ισόβια κάθειρξη.

Άρθ. 348 Β. Προσέλκυση παιδιών για γενετήσιους λόγους. Όποιος με πρόθεση, μέσω της τεχνολογίας πληροφόρησης και επικοινωνίας, προτείνει σε ενήλικο να συναντήσει ανήλικο, που δε συμπλήρωσε τα δεκαπέντε έτη, με σκοπό τη διάπραξη σε βάρος του των αδικημάτων των παραγράφων 1 και 2 των άρθρου 339 και 348Α, όταν η πρόταση αυτή ακολουθείται από περαιτέρω πράξεις που οδηγούν στη διάπραξη των αδικημάτων αυτών, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον δύο ετών και χρηματική ποινή πενήντα χιλιάδων έως διακοσίων χιλιάδων ευρώ.

Άρθρο 349. Μαστροπεία. 1. Όποιος, για να εξυπηρετήσει την ακολασία άλλων, προάγει ή εξωθεί στην πορνεία ανήλικο ή υποθάλπει ή εξαναγκάζει ή διευκολύνει ή συμμετέχει στην πορνεία ανηλίκων, τιμωρείται με κάθειρξη μέχρι δέκα ετών και με χρηματική ποινή δέκα χιλιάδων έως πενήντα χιλιάδων ευρώ. 2. με κάθειρξη και χρηματική ποινή πενήντα χιλιάδων έως εκατό χιλιάδων ευρώ τιμωρείται ο υπαίτιος, αν το έγκλημα τελέστηκε: α) εναντίον προσώπου νεότερου των δεκαπέντε ετών, β) με απατηλά μέσα, γ) από τον ανιόντα συγγενή εξ αίματος ή εξ αγχιστείας ή από θετό γονέα, σύζυγο, επίτροπο ή από άλλον στον οποίο έχουν εμπιστευθεί τον ανήλικο για ανατροφή, διδασκαλία, επίβλεψη ή φύλαξη, έστω και προσωρινή, δ) από υπάλληλο ο οποίος κατά την άσκηση της υπηρεσίας του ή επωφελούμενος από την ιδιότητά του αυτή διαπράττει ή συμμετέχει με οποιονδήποτε τρόπο στην πράξη, ε) με τη χρήση ηλεκτρονικών μέσων επικοινωνίας, στ) με προσφορά ή υπόσχεση πληρωμής χρημάτων ή οποιουδήποτε άλλου ανταλλάγματος.

3. Όποιος κατ'επάγγελμα ή από κερδοσκοπία προάγει στην πορνεία γυναίκες τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον δεκαοχτώ μηνών και με χρηματική ποινή. Η τέλεση της πράξης από υπάλληλο, ο οποίος κατά την άσκηση της υπηρεσίας του ή επωφελούμενος από την ιδιότητά του αυτή διαπράττει ή συμμετέχει με οποιονδήποτε τρόπο στην πράξη, συνιστά επιβαρυντική περίπτωση (Κατράς, 2009: 106-115)

Νόμος 2101/1992

Κύρωση της Διεθνούς Σύμβασης για τα δικαιώματα του παιδιού

Άρθρο πρώτο

Κυρώνεται και έχει την ισχύ που ορίζει το άρθρο 28 παράγραφος 1 του Συντάγματος η Διεθνής Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού, που υπογράφηκε στη Ν. Υόρκη στις 26 Ιανουαρίου 1990, της οποίας το κείμενο στο πρωτότυπο στη γαλλική γλώσσα και σε μετάφραση στην ελληνική έχει ως εξής:

ΣΥΜΒΑΣΗ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

Τα Συμβαλλόμενα στην παρούσα Σύμβαση Κράτη:

Επειδή, σύμφωνα με τις αρχές που διακηρύσσονται στον Καταστατικό Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, η αναγνώριση της εγγενούς αξιοπρέπειας και των ίσων και αναφαίρετων δικαιωμάτων όλων των μελών της ανθρώπινης οικογένειας, αποτελεί το θεμέλιο της ελευθερίας, της δικαιοσύνης και της ειρήνης στον κόσμο,

Έχοντας υπόψη ότι οι λαοί των Ηνωμένων Εθνών έχουν διακηρύξει εκ νέου, στον Καταστατικό Χάρτη, την πίστη τους στα θεμελιώδη ανθρώπινα δικαιώματα και στην αξιοπρέπεια και την αξία του ανθρώπου, και έχουν αποφασίσει να προαγάγουν την κοινωνική πρόοδο και να καθορίσουν καλύτερες συνθήκες ζωής μέσα στα πλαίσια μιας μεγαλύτερης ελευθερίας,

Αναγνωρίζοντας ότι τα Ηνωμένα Έθνη, στην Παγκόσμια Διακήρυξη των δικαιωμάτων του ανθρώπου και στις διεθνείς συνθήκες για τα ανθρώπινα δικαιώματα διακήρυξαν και συμφώνησαν ότι καθένας δικαιούται να απολαμβάνει όλα τα δικαιώματα και τις ελευθερίες που αναφέρονται σε αυτές, χωρίς καμία απολύτως διάκριση ιδίως εξαιτίας της φυλής, του χρώματος, του φύλου, της γλώσσας, της θρησκείας, των πολιτικών του ή άλλων πεποιθήσεων, της εθνικής ή κοινωνικής καταγωγής, της περιουσίας, της γέννησης ή οποιασδήποτε άλλης κατάστασης,

Υπενθυμίζοντας ότι, στην παγκόσμια Διακήρυξη των δικαιωμάτων του ανθρώπου, τα Ηνωμένα Έθνη διακήρυξαν ότι τα παιδιά δικαιούνται ειδική βοήθεια και υποστήριξη,

Έχοντας πεισθεί ότι η οικογένεια όντας η θεμελιώδης μονάδα της κοινωνίας και το φυσικό περιβάλλον για την ανάπτυξη και την ευημερία όλων των μελών της, και ιδιαίτερα των παιδιών, πρέπει να έχει την προστασία και την υποστήριξη που χρειάζεται για να μπορέσει να διαδραματίσει πληρέστερα το ρόλο της στην κοινότητα,

Αναγνωρίζοντας ότι το παιδί, για την αρμονική ανάπτυξη της προσωπικότητάς του, πρέπει να μεγαλώνει μέσα στο οικογενειακό περιβάλλον, σε ένα κλίμα ευτυχίας, αγάπης και κατανόησης,

Επειδή είναι σημαντικό να προετοιμαστεί πλήρως το παιδί για να ζήσει μία ατομική ζωή στην κοινωνία και να ανατραφεί μέσα στο πνεύμα των ιδανικών που διακηρύσσονται στον Καταστατικό Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών και ειδικότερα μέσα σε πνεύμα ειρήνης, αξιοπρέπειας, ανοχής, ελευθερίας, ισότητας και αλληλεγγύης,

Έχοντας υπόψη ότι η ανάγκη να παρασχεθεί στο παιδί ειδική προστασία εξαγγέλθηκε στη Διακήρυξη της Γενεύης του 1924 για τα δικαιώματα του παιδιού και στη Διακήρυξη των δικαιωμάτων του παιδιού, που υιοθέτησε η Γενική Συνέλευση στις 20 Νοεμβρίου 1959 και που αναγνωρίστηκε στην παγκόσμια Διακήρυξη για τα ανθρώπινα δικαιώματα, στο διεθνές Σύμφωνο για τα αστικά και πολιτικά δικαιώματα (ιδιαίτερα στα άρθρα 23 και 24), στο Διεθνές Σύμφωνο για τα οικονομικά, τα κοινωνικά και τα πολιτιστικά δικαιώματα (ιδιαίτερα στο άρθρο 10) και στο καταστατικό και στα αρμόδια όργανα των ειδικευμένων οργανισμών και των διεθνών οργανώσεων που μεριμνούν για την ευημερία του παιδιού,

Έχοντας υπόψη ότι, όπως αναφέρεται στη Διακήρυξη των δικαιωμάτων του παιδιού, το παιδί, λόγω της φυσικής και διανοητικής του ανωριμότητας, χρειάζεται ειδική προστασία και μέριμνα, συμπεριλαμβανομένης και της νομικής προστασίας, τόσο πριν όσο και μετά τη γέννησή του,

Υπενθυμίζοντας τις διατάξεις της Διακήρυξης για τις νομικές και κοινωνικές αρχές σχετικά με την προστασία και την ευημερία των παιδιών, ειδικά όσον αφορά την υιοθεσία και την τοποθέτηση σε ανάδοχες οικογένειες σε εθνικό και διεθνές επίπεδο, τις διατάξεις του συνόλου των ελάχιστων κανόνων των Ηνωμένων Εθνών για τη διοίκηση της δικαιοσύνης για ανηλίκους (Κανόνες του Πεκίνου), και της Διακήρυξης για την προστασία των γυναικών και των παιδιών σε περίοδο επείγουσας ανάγκης και ένοπλης σύρραξης,

Αναγνωρίζοντας ότι σε όλες τις χώρες του κόσμου υπάρχουν παιδιά που ζουν κάτω από ιδιαίτερα δύσκολες συνθήκες, και ότι είναι αναγκαίο να δοθεί στα παιδιά αυτά ιδιαίτερη προσοχή,

Λαμβάνοντας δεόντως υπόψη τη σημασία των πολιτιστικών παραδόσεων και αξιών κάθε λαού για την προστασία και την αρμονική ανάπτυξη του παιδιού, Αναγνωρίζοντας τη σημασία της διεθνούς συνεργασίας για τη βελτίωση των συνθηκών ζωής των παιδιών σε όλες τις χώρες, και ιδιαίτερα στις υπό ανάπτυξη χώρες,

Συμφώνησαν τα εξής:

ΜΕΡΟΣ 1

Άρθρο 1

Για τους σκοπούς της παρούσας Σύμβασης, θεωρείται παιδί κάθε ανθρώπινο ον μικρότερο των δεκαοκτώ ετών, εκτός εάν η ενηλικίωση επέρχεται νωρίτερα, σύμφωνα με την ισχύουσα για το παιδί νομοθεσία.

Άρθρο 2

1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη υποχρεούνται να σέβονται τα δικαιώματα, που αναφέρονται στην παρούσα Σύμβαση και να τα εγγυώνται σε κάθε παιδί που υπάγεται στη δικαιοδοσία τους, χωρίς καμία διάκριση φυλής, χρώματος, φύλου, γλώσσας, θρησκείας, πολιτικών ή άλλων πεποιθήσεων του παιδιού ή των γονέων του ή των νόμιμων εκπροσώπων του ή της εθνικής, εθνικιστικής ή κοινωνικής

καταγωγής τους, της περιουσιακής τους κατάστασης, της ανικανότητάς τους, της γέννησής τους ή οποιασδήποτε άλλης κατάστασης.

2. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη παίρνουν όλα τα κατάλληλα μέτρα ώστε να προστατεύεται αποτελεσματικά το παιδί έναντι κάθε μορφής διάκρισης ή κύρωσης, βασισμένης στη νομική κατάσταση, στις δραστηριότητες, στις εκφρασμένες απόψεις ή στις πεποιθήσεις των γονέων του, των νόμιμων εκπροσώπων του ή των μελών της οικογένειάς του.

Άρθρο 3

1. Σε όλες τις αποφάσεις που αφορούν τα παιδιά, είτε αυτές λαμβάνονται από δημόσιους ή ιδιωτικούς οργανισμούς κοινωνικής προστασίας, είτε από τα δικαστήρια, τις διοικητικές αρχές ή από τα νομοθετικά όργανα, πρέπει να λαμβάνεται πρώτιστος υπόψη το συμφέρον του παιδιού.

2. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη υποχρεούνται να εξασφαλίζουν στο παιδί την αναγκαία για την ευημερία του προστασία και φροντίδα, λαμβάνοντας υπόψη τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των γονέων του, των επιτρόπων του ή των άλλων προσώπων που είναι νόμιμα υπεύθυνα γι' αυτό, και παίρνουν για το σκοπό αυτόν όλα τα κατάλληλα νομοθετικά και διοικητικά μέτρα.

3. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη μεριμνούν ώστε η λειτουργία των οργανισμών, των υπηρεσιών και των ιδρυμάτων που αναλαμβάνουν παιδιά και που είναι υπεύθυνοι για την προστασία τους να είναι σύμφωνη με τους κανόνες που έχουν θεσπιστεί από τις αρμόδιες αρχές, ιδιαίτερα στον τομέα της ασφάλειας και της υγείας και σε ότι αφορά τον αριθμό και την αρμοδιότητα του προσωπικού τους, καθώς και την ύπαρξη μιας κατάλληλης εποπτείας.

Άρθρο 4

Τα Συμβαλλόμενα Κράτη υποχρεούνται να παίρνουν όλα τα νομοθετικά, διοικητικά και άλλα μέτρα που είναι αναγκαία για την εφαρμογή των αναγνωρισμένων στην παρούσα Σύμβαση δικαιωμάτων. Στην περίπτωση των οικονομικών, κοινωνικών και πολιτιστικών δικαιωμάτων, παίρνουν τα μέτρα αυτά μέσα στα όρια των πόρων που διαθέτουν και, όπου είναι αναγκαίο, μέσα στα πλαίσια της διεθνούς συνεργασίας.

Άρθρο 5

Τα Συμβαλλόμενα Κράτη σέβονται την ευθύνη, το δικαίωμα και το καθήκον που έχουν οι γονείς ή , κατά περίπτωση, τα μέλη της διευρυμένης οικογένειας ή της κοινότητας, όπως προβλέπεται από τα τοπικά έθιμα, οι επίτροποι ή άλλα πρόσωπα που έχουν νόμιμα την ευθύνη για το παιδί, να του παρέχουν, κατά τρόπο που να ανταποκρίνεται στην ανάπτυξη των ικανοτήτων του, τον προσανατολισμό και τις κατάλληλες συμβουλές για την άσκηση των δικαιωμάτων που του αναγνωρίζει η παρούσα Σύμβαση.

Άρθρο 6

1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναγνωρίζουν ότι κάθε παιδί έχει εγγενές δικαίωμα στη ζωή.
2. Τα Συμβαλλόμενα κράτη μέρη εξασφαλίζουν, στο μέτρο του δυνατού, την επιβίωση και την ανάπτυξη του παιδιού.

Άρθρο 7

1. Το παιδί εγγράφεται στο ληξιαρχείο αμέσως μετά τη γέννησή του και έχει από εκείνη τη στιγμή το δικαίωμα ονόματος, το δικαίωμα να αποκτήσει ιθαγένεια και, στο μέτρο του δυνατού, το δικαίωμα να γνωρίζει τους γονείς του και να ανατραφεί από αυτούς.
2. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη μεριμνούν για τη θέση σε εφαρμογή αυτών των δικαιωμάτων, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία τους και με τις υποχρεώσεις που τους επιβάλλουν οι ισχύουσες σ' αυτό το πεδίο διεθνείς συνθήκες, ιδιαίτερα στις περιπτώσεις κατά τις οποίες, ελλείψει αυτών, το παιδί θα ήταν άπατρις.

Άρθρο 8

1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναλαμβάνουν την υποχρέωση να σέβονται το δικαίωμα του παιδιού για διατήρηση της ταυτότητάς του, συμπεριλαμβανομένων της ιθαγένειάς του, του ονόματός του και των οικογενειακών σχέσεών του, όπως αυτά αναγνωρίζονται από το νόμο, χωρίς παράνομη ανάμιξη.

2. Εάν ένα παιδί στερείται παράνομα ορισμένα ή όλα τα στοιχεία που συνιστούν την ταυτότητά του, τα Συμβαλλόμενα Κράτη οφείλουν να του παράσχουν κατάλληλη υποστήριξη και προστασία, ώστε η ταυτότητά του να αποκατασταθεί το συντομότερο δυνατόν.

Άρθρο 9

1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη μεριμνούν ώστε το παιδί να μην αποχωρίζεται από τους γονείς του, παρά τη θέλησή τους, εκτός εάν οι αρμόδιες αρχές αποφασίσουν, με την επιφύλαξη δικαστικής αναθεώρησης και σύμφωνα με τους εφαρμοζόμενους νόμους και διαδικασίες, ότι ο χωρισμός αυτός είναι αναγκαίος για το συμφέρον του παιδιού. Μια τέτοια απόφαση μπορεί να είναι αναγκαία σε ειδικές περιπτώσεις, για παράδειγμα όταν οι γονείς κακομεταχειρίζονται ή παραμελούν το παιδί, ή όταν ζουν χωριστά και πρέπει να ληφθεί απόφαση σχετικά με τον τόπο διαμονής του παιδιού.

2. Σε όλες τις περιπτώσεις που προβλέπονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να συμμετέχουν στις διαδικασίες και να γνωστοποιούν τις απόψεις τους.

3. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη σέβονται το δικαίωμα του παιδιού που ζει χωριστά από τους δύο γονείς του ή από τον έναν από αυτούς να διατηρεί κανονικά προσωπικές σχέσεις και να έχει άμεση επαφή με τους δύο γονείς του, εκτός εάν αυτό είναι αντίθετο με το συμφέρον του παιδιού.

4. Όταν ο χωρισμός είναι αποτέλεσμα μέτρων που έχει πάρει ένα Συμβαλλόμενο Κράτος, όπως η κράτηση, η φυλάκιση, η εξορία, η απέλαση ή ο θάνατος (συμπεριλαμβανομένου του θανάτου από οποιαδήποτε αιτία, ο οποίος επήλθε κατά το χρόνο κράτησης) των δύο γονέων ή του ενός από αυτούς ή του παιδιού το Συμβαλλόμενο Κράτος δίνει, μετά από αίτηση, στους γονείς, στο παιδί ή, εάν χρειαστεί, σε ένα άλλο μέλος της οικογένειας τις ουσιώδεις πληροφορίες σχετικά με τον τόπο όπου βρίσκονται το απόν μέλος ή τα απόντα μέλη της οικογένειας, εκτός εάν η αποκάλυψη των πληροφοριών αυτών θα είναι επιζήμια για την ευημερία του παιδιού. Τα Συμβαλλόμενα κράτη φροντίζουν εξάλλου ώστε η υποβολή ενός τέτοιου αιτήματος να μη επισύρει δυσμενείς συνέπειες για το ενδιαφερόμενο ή τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα.

Άρθρο 10

1. Σύμφωνα με την υποχρέωση των Συμβαλλόμενων Κρατών δυνάμει της παραγράφου 1 του άρθρου 9, κάθε αίτηση από ένα παιδί ή από τους γονείς του για την είσοδο σε ένα Συμβαλλόμενο Κράτος ή την έξοδο από αυτό με σκοπό την οικογενειακή επανένωση αντιμετωπίζεται από τα Συμβαλλόμενα Κράτη με θετικό πνεύμα, ανθρωπισμό και ταχύτητα. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη φροντίζουν επιπλέον ώστε η υποβολή μιας τέτοιας αίτησης να μην επισύρει δυσμενείς συνέπειες για τον αιτούντα ή για τα μέλη της οικογένειάς του.

2. Το παιδί του οποίου οι γονείς διαμένουν σε διαφορετικά Κράτη έχει το δικαίωμα να διατηρεί εκτός εξαιρετικών περιπτώσεων, προσωπικές σχέσεις και τακτική άμεση επαφή με δύο γονείς του. Για το σκοπό αυτόν και σύμφωνα με την υποχρέωση που βαρύνει τα Συμβαλλόμενα Κράτη δυνάμει της παραγράφου 2 του άρθρου 9, τα Συμβαλλόμενα Κράτη σέβονται το δικαίωμα που έχουν το παιδί και οι γονείς του να εγκαταλείψουν οποιαδήποτε χώρα, συμπεριλαμβανομένης της χώρας αυτού του ίδιου του Συμβαλλόμενου Κράτους και να επιστρέψουν στη δική τους χώρα. Το δικαίωμα εγκατάλειψης οποιασδήποτε χώρας μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο μόνο των περιορισμών που ορίζει ο νόμος και που είναι αναγκαίοι για την προστασία της εθνικής ασφάλειας, της δημόσιας τάξης, της δημόσιας υγείας και των δημόσιων ηθών, ή των δικαιωμάτων και των ελευθεριών των άλλων, και που είναι συμβατοί με τα υπόλοιπα δικαιώματα που αναγνωρίζονται στην παρούσα Σύμβαση.

Άρθρο 11

1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη παίρνουν μέτρα εναντίον των αθέμιτων μετακινήσεων παιδιών στο εξωτερικό εναντίον της μη επανόδου τους.

2. Για το σκοπό αυτόν, τα Συμβαλλόμενα Κράτη ευνοούν τη σύναψη διμερών ή πολυμερών συμφωνιών ή την προσχώρηση στις ήδη υπάρχουσες συμφωνίες.

Άρθρο 12

1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη εγγυώνται στο παιδί που έχει ικανότητα διάκρισης το δικαίωμα ελεύθερης έκφρασης της γνώμης του σχετικά με οποιοδήποτε θέμα που

το αφορά, λαμβάνοντας υπόψη τις απόψεις του παιδιού ανάλογα με την ηλικία του και με το βαθμό ωριμότητάς του.

2. Για το σκοπό αυτόν θα πρέπει ιδίως να δίνεται στο παιδί η δυνατότητα να ακούγεται σε οποιαδήποτε διοικητική ή δικαστική διαδικασία που το αφορά, είτε άμεσα είτε μέσω ενός εκπροσώπου ή ενός αρμόδιου οργανισμού, κατά τρόπο συμβατό με τους διαδικαστικούς κανόνες της εθνικής νομοθεσίας.

Άρθρο 13

1. Το παιδί έχει το δικαίωμα της ελευθερίας της έκφρασης. Το δικαίωμα αυτό περιλαμβάνει την ελευθερία αναζήτησης, λήψης και διάδοσης πληροφοριών και ιδεών οποιουδήποτε είδους, ανεξαρτήτως συνόρων, υπό μορφή προφορική, γραπτή ή τυπωμένη, ή καλλιτεχνική ή με οποιοδήποτε άλλο μέσο της επιλογής του.

2. Η άσκηση του δικαιώματος αυτού μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο μόνο των περιορισμών που ορίζονται από το νόμο και που είναι αναγκαίοι:

α. Για το σεβασμό των δικαιωμάτων και της υπόληψης των άλλων ή

β. Για τη διαφύλαξη της εθνικής ασφάλειας, της δημόσιας τάξης, της δημόσιας υγείας και των δημόσιων ηθών.

Άρθρο 14

1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη σέβονται το δικαίωμα του παιδιού για ελευθερία σκέψης, συνείδησης και θρησκείας.

2. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη σέβονται το δικαίωμα και το καθήκον των γονέων ή, κατά περίπτωση, των νόμιμων εκπροσώπων του παιδιού, να το καθοδηγούν στην άσκηση του παραπάνω δικαιώματος κατά τρόπο που να ανταποκρίνεται στην ανάπτυξη των ικανοτήτων του.

3. Η ελευθερία της δήλωσης της θρησκείας του ή των πεποιθήσεών του μπορεί να υπόκειται μόνο στους περιορισμούς που ορίζονται από το νόμο και που είναι αναγκαίοι για τη διαφύλαξη της δημόσιας ασφάλειας, της δημόσιας τάξης, της δημόσιας υγείας και των δημόσιων ηθών, ή των ελευθεριών και των θεμελιωδών δικαιωμάτων των άλλων.

Άρθρο 15

1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναγνωρίζουν τα δικαιώματα του παιδιού στην ελευθερία του να συνεταιρίζεται και του να συνέρχεται ειρηνικά.
2. Δεν τίθενται περιορισμοί για την άσκηση των δικαιωμάτων αυτών, εκτός από αυτούς που ορίζει ο νόμος και που είναι αναγκαίοι σε μια δημοκρατική κοινωνία, προς το συμφέρον της εθνικής ασφάλειας, της δημόσιας ασφάλειας ή της δημόσιας τάξης ή για την προστασία της δημόσιας υγείας ή των δημόσιων ηθών, ή των δικαιωμάτων και των ελευθεριών των άλλων.

Άρθρο 16

1. Κανένα παιδί δεν μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο αυθαίρετης ή παράνομης επέμβασης στην ιδιωτική του ζωή, στην οικογένειά του, στην κατοικία του ή στην αλληλογραφία του, ούτε παράνομων προσβολών της τιμής και της υπόληψής του.
2. Το παιδί δικαιούται να προστατεύεται από το νόμο έναντι τέτοιων επεμβάσεων ή προσβολών.

Άρθρο 17

Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναγνωρίζουν τη σημασία του έργου που επιτελούν τα μέσα μαζικής ενημέρωσης και φροντίζουν ώστε το παιδί να έχει πρόσβαση σε ενημέρωση και σε υλικό, που προέρχονται από διάφορες εθνικές και διεθνείς πηγές, ιδίως σ' αυτά που αποσκοπούν στην προαγωγή της κοινωνικής, πνευματικής και ηθικής ευημερίας του, καθώς και της σωματικής και πνευματικής υγείας του. Για το σκοπό αυτόν, τα Συμβαλλόμενα Κράτη:

- α. Ενθαρρύνουν τα μέσα μαζικής ενημέρωσης στη διάδοση πληροφοριών και υλικού που παρουσιάζουν κοινωνική και πολιτιστική χρησιμότητα για το παιδί και που είναι σύμφωνα με το πνεύμα του άρθρου 29.
- β. Ενθαρρύνουν τη διεθνή συνεργασία για την παραγωγή, ανταλλαγή και διάδοση πληροφοριών και υλικού αυτού του τύπου, που προέρχονται από διάφορες πολιτιστικές, εθνικές και διεθνείς πηγές.
- γ. Ενθαρρύνουν την παραγωγή και τη διάδοση παιδικών βιβλίων.

δ. Ενθαρρύνουν τα μέσα μαζικής ενημέρωσης να λαμβάνουν ιδιαίτερα υπόψη τους τις γλωσσολογικές ανάγκες των αυτόχθονων παιδιών ή των παιδιών που ανήκουν σε μια μειονότητα.

ε. Ευνοούν την επεξεργασία κατάλληλων κατευθυντήριων αρχών που να προορίζονται για την προστασία του παιδιού από την ενημέρωση και το υλικό που βλάπτουν την ευημερία του, λαμβάνοντας υπόψη τις διατάξεις των άρθρων 13 και 18.

Άρθρο 18

1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια για την εξασφάλιση της αναγνώρισης της αρχής, σύμφωνα με την οποία και οι δύο γονείς είναι από κοινού υπεύθυνοι για την ανατροφή του παιδιού και την ανάπτυξή του. Η ευθύνη για την ανατροφή του παιδιού και για την ανάπτυξή του ανήκει κατά κύριο λόγο στους γονείς ή, κατά περίπτωση στους νόμιμους εκπροσώπους του. Το συμφέρον του παιδιού πρέπει να αποτελεί τη βασική τους μέριμνα.

2. Για την εγγύηση και την προώθηση των δικαιωμάτων που εκφράζονται στην παρούσα Σύμβαση, τα Συμβαλλόμενα Κράτη παρέχουν την κατάλληλη βοήθεια στους γονείς και στους νόμιμους εκπροσώπους του παιδιού, κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους για την ανατροφή του παιδιού, και εξασφαλίζουν τη δημιουργία οργανισμών, ιδρυμάτων και υπηρεσιών επιφορτισμένων να μεριμνούν για την ευημερία των παιδιών.

3. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη λαμβάνουν όλα τα κατάλληλα μέτρα προκειμένου να εξασφαλίσουν στα παιδιά των οποίων οι γονείς εργάζονται το δικαίωμα να επωφελούνται από τις υπηρεσίες και τα ιδρύματα φύλαξης παιδιών, εφόσον τα παιδιά πληρούν τους απαιτούμενους όρους.

Άρθρο 19

1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη λαμβάνουν όλα τα κατάλληλα νομοθετικά, διοικητικά, κοινωνικά και εκπαιδευτικά μέτρα, προκειμένου να προστατεύσουν το παιδί από κάθε μορφή βίας, προσβολής ή βιαιοπραγιών σωματικών ή πνευματικών, εγκατάλειψης ή παραμέλησης, κακής μεταχείρισης ή εκμετάλλευσης, συμπεριλαμβανόμενης της σεξουαλικής βίας, κατά το χρόνο που

βρίσκεται υπό την επιμέλεια των γονέων του ή του ενός από τους δύο, του ή των νόμιμων εκπροσώπων του ή οποιουδήποτε άλλου προσώπου στο οποίο το έχουν εμπιστευθεί.

2. Αυτά τα προστατευτικά μέτρα θα πρέπει να περιλαμβάνουν, όπου χρειάζεται, αποτελεσματικές διαδικασίες για την εκπόνηση κοινωνικών προγραμμάτων, που θα αποσκοπούν στην παροχή της απαραίτητης υποστήριξης στο παιδί και σε αυτούς οι οποίοι έχουν την επιμέλειά του, καθώς και για άλλες μορφές πρόνοιας και για το χαρακτηρισμό, την αναφορά, την παραπομπή την ανάκριση την περίθαλψη και την παρακολούθηση της εξέλιξής τους στις περιπτώσεις κακής μεταχείρισης του παιδιού που περιγράφονται πιο πάνω, και, όπου χρειάζεται, για διαδικασίες δικαστικής παρέμβασης.

Άρθρο 20

1. Κάθε παιδί που στερείται προσωρινά ή οριστικά το οικογενειακό του περιβάλλον ή το οποίο για το δικό του συμφέρον δεν είναι δυνατόν να παραμείνει στο περιβάλλον αυτό δικαιούται ειδική προστασία και βοήθεια εκ μέρους του Κράτους.

2. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη προβλέπουν γι' αυτό το παιδί μια εναλλακτική επιμέλεια, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία τους.

3. Αυτή η επιμέλεια μπορεί να έχει, μεταξύ άλλων, τη μορφή της τοποθέτησης σε μία οικογένεια, της ΚΑΦΑΛΑΗ του ισλαμικού δικαίου, της υιοθεσίας ή, σε περίπτωση ανάγκης, της τοποθέτησης σε ένα κατάλληλο για την περίπτωση ίδρυμα για παιδιά. Κατά την επιλογή ανάμεσα σ' αυτές τις λύσεις, λαμβάνεται δεόντως υπόψη η ανάγκη μιας συνέχειας στην εκπαίδευση του παιδιού, καθώς και η εθνική, θρησκευτική, πολιτιστική και γλωσσολογική καταγωγή του.

Άρθρο 21

Τα Συμβαλλόμενα Κράτη που αναγνωρίζουν και/ή επιτρέπουν την υιοθεσία διασφαλίζουν ότι εκείνο που λαμβάνεται πρωτίστως υπόψη στην προκειμένη περίπτωση είναι το συμφέρον του παιδιού και:

α. Μεριμνούν ώστε η υιοθεσία ενός παιδιού να μην επιτρέπεται παρά μόνο από τις αρμόδιες αρχές, οι οποίες αποφαινόμενες, σύμφωνα με το νόμο και με τις

εφαρμοζόμενες διαδικασίες και επί τη βάσει όλων των αξιόπιστων σχετικών πληροφοριών, εάν η υιοθεσία είναι δυνατή εν όψει της κατάστασης του παιδιού σε σχέση με τον πατέρα και τη μητέρα του, τους συγγενείς του και τους νόμιμους εκπρόσωπους του και εάν, εφόσον αυτό απαιτείται, τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα έδωσαν τη συναίνεσή τους για την υιοθεσία, έχοντας γνώση των πραγμάτων και μετά από την αναγκαία παροχή συμβουλών.

β. Αναγνωρίζουν ότι η υιοθεσία στο εξωτερικό μπορεί να αντιμετωπισθεί ως ένα άλλο μέσο εξασφάλισης στο παιδί της αναγκαίας φροντίδας, εάν αυτό δεν μπορεί να τοποθετηθεί σε μία ανάδοχη ή σε μία υιοθετούσα οικογένεια ή να ανατραφεί σωστά στη χώρα της καταγωγής του.

γ. Μεριμνούν ώστε, σε περίπτωση υιοθεσίας στο εξωτερικό, το παιδί να απολαμβάνει των ίδιων προστατευτικών μέτρων και προδιαγραφών με εκείνα που υπάρχουν στην περίπτωση εθνικής υιοθεσίας.

δ. Παίρνουν όλα τα κατάλληλα μέτρα για να διασφαλίσουν ότι, σε περίπτωση διακρατικής υιοθεσίας, η τοποθέτηση του παιδιού δεν απολήγει σε ανάρμοστο υλικό όφελος για τα πρόσωπα που είναι αναμιγμένα σ' αυτή.

ε. Προωθούν τους αντικειμενικούς σκοπούς του παρόντος άρθρου με τη σύναψη διμερών ή πολυμερών διακανονισμών ή συμφωνιών, ανάλογα με την περίπτωση, και προσπαθούν, μέσα σ' αυτά τα πλαίσια, να επιτύχουν οι τοποθετήσεις παιδιών στο εξωτερικό να πραγματοποιούνται από αρμόδιες αρχές ή αρμόδια όργανα.

Άρθρο 22

1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη παίρνουν τα κατάλληλα μέτρα προκειμένου ένα παιδί, το οποίο επιζητεί να αποκτήσει το νομικό καθεστώς του πρόσφυγα ή που θεωρείται πρόσφυγας δυνάμει των κανόνων και των διαδικασιών του ισχύοντος διεθνούς ή εθνικού δικαίου, είτε αυτό είναι μόνο είτε συνοδεύεται από τους γονείς του ή από οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο, να χαίρει της κατάλληλης προστασίας και ανθρωπιστικής βοήθειας, που θα του επιτρέψουν να απολαμβάνει τα δικαιώματα που του αναγνωρίζουν η παρούσα Σύμβαση και τα άλλα διεθνή όργανα τα σχετικά με τα δικαιώματα του ανθρώπου ή ανθρωπιστικού χαρακτήρα, στα οποία μετέχουν τα εν λόγω Κράτη.

2. Για το σκοπό αυτόν τα Συμβαλλόμενα Κράτη συνεργάζονται, όπως αυτά το κρίνουν αναγκαίο, σε όλες τις προσπάθειες που γίνονται από τον Οργανισμό των

Ηνωμένων Εθνών και τους άλλους αρμόδιους διακυβερνητικούς ή μη κυβερνητικούς οργανισμούς που συνεργάζονται με τον Οργανισμό των Ηνωμένων Εθνών, προκειμένου να προστατεύσουν και να βοηθήσουν τα παιδιά που βρίσκονται σε παρόμοια κατάσταση, και προκειμένου να αναζητήσουν τους γονείς ή άλλα μέλη της οικογένειας κάθε παιδιού πρόσφυγα και για να συλλέξουν πληροφορίες αναγκαίες για την επανένωση του παιδιού με την οικογένειά του. Σε περίπτωση που ούτε ο πατέρας ούτε η μητέρα ούτε κανένα άλλο μέλος της οικογένειας είναι δυνατόν να ανευρεθεί, το παιδί έχει δικαίωμα να τύχει της ίδιας προστασίας που παρέχεται σε οποιοδήποτε άλλο παιδί στερημένο οριστικά ή προσωρινά του οικογενειακού του περιβάλλοντος για οποιονδήποτε λόγο, σύμφωνα με τις αρχές της παρούσας Σύμβασης.

Άρθρο 23

1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναγνωρίζουν ότι τα πνευματικώς ή σωματικώς ανάπηρα παιδιά πρέπει να διάγουν πλήρη και αξιοπρεπή ζωή, σε συνθήκες οι οποίες εγγυώνται την αξιοπρέπειά τους, ευνοούν την αυτονομία τους και διευκολύνουν την ενεργό συμμετοχή τους στη ζωή του συνόλου.
2. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναγνωρίζουν το δικαίωμα των ανάπηρων παιδιών να τυγχάνουν ειδικής φροντίδας και ενθαρρύνουν και εξασφαλίζουν, στο μέτρο των διαθέσιμων πόρων, την παροχή, μετά από αίτηση, στα ανάπηρα παιδιά που πληρούν τους απαιτούμενους όρους και σε αυτούς που τα έχουν αναλάβει, μιας βοήθειας προσαρμοσμένης στην κατάσταση του παιδιού και στις περιστάσεις των γονέων του ή αυτών στους οποίους τα έχουν εμπιστευθεί.
3. Εν όψει των ειδικών αναγκών των ανάπηρων παιδιών, η χορηγούμενη σύμφωνα με την παρ. 2 του παρόντος άρθρου βοήθεια παρέχεται δωρεάν, εφόσον αυτό είναι δυνατό, κατόπιν υπολογισμού των οικονομικών πόρων των γονέων τους και αυτών στους οποίους έχουν εμπιστευθεί το παιδί, και σχεδιάζεται κατά τέτοιον τρόπο ώστε τα ανάπηρα παιδιά να έχουν αποκλειστική πρόσβαση στην εκπαίδευση, στην επιμόρφωση, στην περίθαλψη, στην αποκατάσταση αναπήρων, στην επαγγελματική εκπαίδευση και στις ψυχαγωγικές δραστηριότητες, έτσι που να επιτυγχάνεται η όσο το δυνατόν πληρέστερη κοινωνική ένταξη και προσωπική τους ανάπτυξη, συμπεριλαμβανομένης της πολιτιστικής και πνευματικής τους εξέλιξης.

4. Μέσα σε πνεύμα διεθνούς συνεργασίας, τα Συμβαλλόμενα Κράτη προωθούν την ανταλλαγή κατάλληλων πληροφοριών στον τομέα της προληπτικής περίθαλψης και της ιατρικής, ψυχολογικής και λειτουργικής θεραπείας των ανάπηρων παιδιών, συμπεριλαμβανομένης της διάδοσης και της πρόσβασης στις πληροφορίες που αφορούν τις μεθόδους αποκατάστασης αναπήρων και τις υπηρεσίες επαγγελματικής κατάρτισης, με σκοπό να επιτραπεί στα Συμβαλλόμενα Κράτη να βελτιώσουν τις δυνατότητες και τις αρμοδιότητές τους και να διευρύνουν την πείρα τους σε αυτούς τους τομείς. Σ' αυτό το πεδίο λαμβάνονται ιδιαίτερα υπόψη οι ανάγκες των υπό ανάπτυξη χωρών.

Άρθρο 24

Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναγνωρίζουν το δικαίωμα του παιδιού να απολαμβάνει το καλύτερο δυνατόν επίπεδο υγείας και να επωφελείται από τις υπηρεσίες ιατρικής θεραπείας και αποκατάστασης αναπήρων. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη επιδιώκουν να διασφαλίσουν το ότι κανένα παιδί δεν θα στερείται το δικαίωμα πρόσβασης στις υπηρεσίες αυτές.

2. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη επιδιώκουν να εξασφαλίσουν την πλήρη εφαρμογή του παραπάνω δικαιώματος και ιδιαίτερα παίρνουν τα κατάλληλα μέτρα για:

α. Να μειώσουν τη βρεφική και παιδική θνησιμότητα.

β. Να εξασφαλίσουν σε κάθε παιδί την απαραίτητη ιατρική αντίληψη και περίθαλψη δίνοντας έμφαση στην ανάπτυξη της στοιχειώδους περίθαλψης.

γ. Να αγωνιστούν κατά της ασθένειας και της κακής διατροφής και μέσα στα πλαίσια της στοιχειώδους περίθαλψης, με την εφαρμογή - ανάμεσα στα άλλα - της ήδη διαθέσιμης τεχνολογίας και με την παροχή θρεπτικών τροφών και καθαρού πόσιμου νερού, λαμβάνοντας υπόψη τους κινδύνους της μόλυνσης του φυσικού περιβάλλοντος.

δ. Να εξασφαλίσουν στις μητέρες κατάλληλη περίθαλψη πριν και μετά από τον τοκετό.

ε. Να μπορούν όλες οι ομάδες της κοινωνίας, ιδιαίτερα οι γονείς και τα παιδιά να ενημερώνονται για τα θέματα της υγείας και της διατροφής του παιδιού, για τα πλεονεκτήματα του φυσικού θηλασμού, την υγιεινή και την καθαριότητα του περιβάλλοντος και την πρόληψη των ατυχημάτων και να βρίσκουν υποστήριξη στη χρήση των παραπάνω βασικών γνώσεων.

στ. Να αναπτύξουν την προληπτική ιατρική φροντίδα, την καθοδήγηση των γονέων και την εκπαίδευση και τις υπηρεσίες του οικογενειακού προγραμματισμού.

3. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη παίρνουν όλα τα κατάλληλα και αποτελεσματικά μέτρα για να καταργηθούν οι παραδοσιακές πρακτικές που βλάπτουν την υγεία των παιδιών.

4. Τα Συμβαλλόμενα κράτη αναλαμβάνουν την υποχρέωση να προωθήσουν και να ενθαρρύνουν τη διεθνή συνεργασία, ώστε να επιτύχουν σταδιακά την πλήρη πραγματοποίηση του δικαιώματος που αναγνωρίζεται στο παρόν άρθρο. Εν όψει αυτού, λαμβάνονται ιδιαίτερα υπόψη οι ανάγκες των υπό ανάπτυξη χωρών.

Άρθρο 25

Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναγνωρίζουν στο παιδί, που τοποθετήθηκε από τις αρμόδιες αρχές σε μία οικογένεια, με σκοπό την παροχή φροντίδας, προστασίας ή θεραπείας της σωματικής ή πνευματικής του υγείας, το δικαίωμα σε μια περιοδική αναθεώρηση της παραπάνω θεραπείας και κάθε άλλης περίπτωσης σχετικής με την τοποθέτησή του.

Άρθρο 26

1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναγνωρίζουν σε κάθε παιδί το δικαίωμα να επωφελείται από την κοινωνική πρόνοια, συμπεριλαμβανομένων των κοινωνικών ασφαλίσεων, και παίρνουν τα απαραίτητα μέτρα για να εξασφαλίσουν την πλήρη πραγματοποίηση του δικαιώματος αυτού, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία τους.

2. Τα ωφελήματα, όπου είναι αναγκαία, πρέπει να δίνονται, αφού ληφθούν υπόψη οι πόροι και η κατάσταση του παιδιού και των προσώπων που έχουν αναλάβει την ευθύνη της συντήρησής του, καθώς και κάθε άλλη εκτίμηση σχετιζόμενη με την αίτηση παροχής ωφελημάτων που γίνεται από το παιδί ή για λογαριασμό του.

Άρθρο 27

1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναγνωρίζουν το δικαίωμα κάθε παιδιού για ένα κατάλληλο επίπεδο ζωής που να επιτρέπει τη σωματική, πνευματική, ψυχική, ηθική και κοινωνική ανάπτυξή του.
2. Στους γονείς ή στα άλλα πρόσωπα που έχουν αναλάβει το παιδί ανήκει κατά κύριο λόγο η ευθύνη της εξασφάλισης, μέσα στα όρια των δυνατοτήτων τους και των οικονομικών μέσων τους, των απαραίτητων για την ανάπτυξη του παιδιού συνθηκών ζωής.
3. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη υιοθετούν τα κατάλληλα μέτρα, σύμφωνα με τις εθνικές τους συνθήκες και στο μέτρο των δυνατοτήτων τους, για να βοηθήσουν τους γονείς και τα άλλα πρόσωπα που είναι υπεύθυνα για το παιδί, να εφαρμόσουν το δικαίωμα αυτό και προσφέρουν, σε περίπτωση ανάγκης, υλική βοήθεια και προγράμματα υποστήριξης, κυρίως σε σχέση με τη διατροφή, το ρουχισμό και την κατοικία.
4. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη παίρνουν όλα τα κατάλληλα μέτρα για να εξασφαλίσουν την είσπραξη της διατροφής του παιδιού από τους γονείς του ή από τα άλλα πρόσωπα που έχουν την οικονομική ευθύνη γι' αυτό, είτε εντός της επικράτειας είτε στο εξωτερικό. Ειδικά στην περίπτωση που το πρόσωπο το οποίο έχει την οικονομική ευθύνη για το παιδί ζει σε ένα Κράτος διαφορετικό από εκείνο του παιδιού, τα Συμβαλλόμενα Κράτη ευνοούν την προσχώρηση σε διεθνείς συμφωνίες ή τη σύναψη τέτοιων συμφωνιών, καθώς και την υιοθέτηση κάθε άλλης κατάλληλης ρύθμισης.

Άρθρο 28

1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναγνωρίζουν το δικαίωμα του παιδιού στην εκπαίδευση και, ιδιαίτερα, για να επιτευχθεί η άσκηση του δικαιώματος αυτού προοδευτικά και στη βάση της ισότητας των ευκαιριών:
 - α. Καθιστούν τη στοιχειώδη εκπαίδευση υποχρεωτική και δωρεάν για όλους.
 - β. Ενθαρρύνουν την ανάπτυξη διαφόρων μορφών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, τόσο γενικής όσο και επαγγελματικής, τις καθιστούν ανοιχτές και προσιτές σε κάθε παιδί, και παίρνουν κατάλληλα μέτρα, όπως η θέσπιση της δωρεάν εκπαίδευσης και της προσφοράς χρηματικής βοήθειας σε περίπτωση ανάγκης.

γ. Εξασφαλίζουν σε όλους την πρόσβαση στην ανώτατη παιδεία με όλα τα κατάλληλα μέσα, σε συνάρτηση με τις ικανότητες του καθενός.

δ. Καθιστούν ανοιχτές και προσιτές σε κάθε παιδί τη σχολική και την επαγγελματική ενημέρωση και τον προσανατολισμό.

ε. Παίρνουν μέτρα για να ενθαρρύνουν την τακτική σχολική φοίτηση και τη μείωση του ποσοστού εγκατάλειψης των σχολικών σπουδών.

2. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη παίρνουν όλα τα κατάλληλα μέτρα για την εφαρμογή της σχολικής πειθαρχίας με τρόπο που να ταιριάζει στην αξιοπρέπεια του παιδιού ως ανθρώπινου όντος, και σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση.

3. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη προάγουν και ενθαρρύνουν τη διεθνή συνεργασία στον τομέα της παιδείας, με σκοπό να συμβάλλουν κυρίως στην εξάλειψη της άγνοιας και του αναλφαβητισμού στον κόσμο και να διευκολύνουν την πρόσβαση στις επιστημονικές και τεχνικές γνώσεις και στις σύγχρονες εκπαιδευτικές μεθόδους. Για το σκοπό αυτόν, λαμβάνονται ιδιαίτερα υπόψη οι ανάγκες των υπό ανάπτυξη χωρών.

Άρθρο 29

1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη συμφωνούν ότι η εκπαίδευση του παιδιού πρέπει να αποσκοπεί:

α. Στην ανάπτυξη της προσωπικότητας του παιδιού και στην πληρέστερη δυνατή ανάπτυξη των χαρισμάτων του και των σωματικών και πνευματικών ικανοτήτων του.

β. Στην ανάπτυξη του σεβασμού για τα δικαιώματα του ανθρώπου και τις θεμελιώδεις ελευθερίες και για τις αρχές που καθιερώνονται στο Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών.

γ. Στην ανάπτυξη του σεβασμού για τους γονείς του παιδιού, την ταυτότητά του, τη γλώσσα του και τις πολιτιστικές του αξίες, καθώς και του σεβασμού του για τις εθνικές αξίες της χώρας στην οποία ζει, της χώρας από την οποία μπορεί να κατάγεται και για τους πολιτισμούς που διαφέρουν από το δικό του.

δ. Στην προετοιμασία του παιδιού για μία υπεύθυνη ζωή σε μία ελεύθερη κοινωνία μέσα σε πνεύμα κατανόησης, ειρήνης, ανοχής, ισότητας των φύλων και φιλίας ανάμεσα σε όλους του λαούς και τις εθνικιστικές, εθνικές και θρησκευτικές ομάδες και στα πρόσωπα αυτόχθονης καταγωγής.

ε. Στην ανάπτυξη του σεβασμού για το φυσικό περιβάλλον.

2. Καμία διάταξη του παρόντος άρθρου ή του άρθρου 28 δεν μπορεί να ερμηνευτεί με τρόπο που να θίγει την ελευθερία των φυσικών ή νομικών προσώπων για τη δημιουργία και τη διεύθυνση εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, υπό τον όρο ότι θα τηρούνται οι εκφρασμένες στην παρ. 1 του παρόντος άρθρου αρχές και ότι η παρεχόμενη στα ιδρύματα αυτά εκπαίδευση θα είναι σύμφωνη με τις ελάχιστες προδιαγραφές που θα έχει ορίσει το Κράτος.

Άρθρο 30

Στα Κράτη όπου υπάρχουν εθνικές, θρησκευτικές ή γλωσσικές μειονότητες ή πρόσωπα αυτόχθονης καταγωγής, ένα παιδί αυτόχθονας ή που ανήκει σε μία από αυτές τις μειονότητες δεν μπορεί να στερηθεί το δικαίωμα να έχει τη δική του πολιτιστική ζωή, να πρεσβεύει και να ασκεί τη δική του θρησκεία ή να χρησιμοποιεί τη δική του γλώσσα από κοινού με τα άλλα μέλη της ομάδας του.

Άρθρο 31

1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναγνωρίζουν στο παιδί το δικαίωμα στην ανάπαυση και στις δραστηριότητες του ελεύθερου χρόνου, στην ενασχόληση με ψυχαγωγικά παιχνίδια και δραστηριότητες που είναι κατάλληλες για την ηλικία του και στην ελεύθερη συμμετοχή στην πολιτιστική και καλλιτεχνική ζωή.

2. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη σέβονται και προάγουν το δικαίωμα του παιδιού να συμμετέχει πλήρως στην πολιτιστική και καλλιτεχνική ζωή και ενθαρρύνουν την προσφορά κατάλληλων και ίσων ευκαιριών για πολιτιστικές, καλλιτεχνικές και ψυχαγωγικές δραστηριότητες και για δραστηριότητες ελεύθερου χρόνου.

Άρθρο 32

1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναγνωρίζουν το δικαίωμα του παιδιού να προστατεύεται από την οικονομική εκμετάλλευση και από την εκτέλεση οποιασδήποτε εργασίας που ενέχει κινδύνους ή που μπορεί να εκθέσει σε κίνδυνο την εκπαίδευσή του ή να βλάψει την υγεία του ή τη σωματική, πνευματική, ψυχική, ηθική ή κοινωνική ανάπτυξή του.

2. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη παίρνουν νομοθετικά, διοικητικά, κοινωνικά και εκπαιδευτικά μέτρα για να εξασφαλίσουν την εφαρμογή του παρόντος άρθρου. Για το σκοπό αυτόν, και λαμβάνοντας υπόψη τις σχετικές διατάξεις των άλλων διεθνών οργάνων, τα Συμβαλλόμενα Κράτη ειδικότερα:

α. Ορίζουν ένα κατώτατο όριο ή κατώτατα όρια ηλικίας για την είσοδο στην επαγγελματική απασχόληση.

β. Προβλέπουν μία κατάλληλη ρύθμιση των ωραρίων και των συνθηκών εργασίας.

γ. Προβλέπουν κατάλληλες ποινές και άλλες κυρώσεις, για να εξασφαλίσουν την αποτελεσματική εφαρμογή του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 33

Τα Συμβαλλόμενα Κράτη παίρνουν όλα τα κατάλληλα μέτρα, συμπεριλαμβανομένων νομοθετικών, διοικητικών, κοινωνικών και εκπαιδευτικών μέτρων, για να προστατεύσουν τα παιδιά από την παράνομη χρήση ναρκωτικών και ψυχοτρόπων ουσιών, όπως αυτές προσδιορίζονται στις σχετικές διεθνείς συμβάσεις, και για να εμποδίσουν τη χρησιμοποίηση των παιδιών στην παραγωγή και την παράνομη διακίνηση αυτών των ουσιών.

Άρθρο 34

Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναλαμβάνουν την υποχρέωση να προστατεύσουν το παιδί από κάθε μορφή σεξουαλικής εκμετάλλευσης και σεξουαλικής βίας. Για το σκοπό αυτόν, τα Κράτη, ειδικότερα, παίρνουν όλα τα κατάλληλα μέτρα σε εθνικό, διμερές και πολυμερές επίπεδο για να εμποδίσουν:

α. Την παρακίνηση ή τον εξαναγκασμό των παιδιών σε παράνομη σεξουαλική δραστηριότητα.

β. Την εκμετάλλευση των παιδιών για πορνεία ή για άλλες παράνομες σεξουαλικές δραστηριότητες.

γ. Την εκμετάλλευση των παιδιών για την παραγωγή θεαμάτων ή υλικού πορνογραφικού χαρακτήρα.

Άρθρο 35

Τα Συμβαλλόμενα Κράτη παίρνουν όλα τα κατάλληλα μέτρα σε εθνικό, διμερές και πολυμερές επίπεδο για να εμποδίσουν την απαγωγή, την πώληση ή το δουλεμπόριο παιδιών, για οποιονδήποτε σκοπό και με οποιαδήποτε μορφή.

Άρθρο 36

Τα Συμβαλλόμενα κράτη προστατεύουν το παιδί από κάθε άλλη μορφή εκμετάλλευσης επιβλαβή για οποιαδήποτε πλευρά της ευημερίας του.

Άρθρο 37

Τα Συμβαλλόμενα Κράτη επαγρυπνούν ώστε :

α. Κανένα παιδί να μην υποβάλλεται σε βασανιστήρια ή σε άλλες σκληρές, απάνθρωπες ή εξευτελιστικές τιμωρίες ή μεταχείριση. Θανατική ποινή ή ισόβια κάθειρξη χωρίς δυνατότητα απελευθέρωσης δεν πρέπει να απαγγέλλονται για παραβάσεις, τις οποίες έχουν διαπράξει πρόσωπα κάτω των δεκαοκτώ ετών.

β. Κανένα παιδί να μη στερείται την ελευθερία του κατά τρόπο παράνομο ή αυθαίρετο. Η σύλληψη, κράτηση ή φυλάκιση ενός παιδιού πρέπει να είναι σύμφωνη με το νόμο, να μην αποτελεί παρά ένα έσχατο μέτρο και να είναι της μικρότερης δυνατής χρονικής διάρκειας.

γ. Κάθε παιδί που στερείται την ελευθερία να αντιμετωπίζεται με ανθρωπισμό και με τον οφειλόμενο στην αξιοπρέπεια του ανθρώπου σεβασμό, και κατά τρόπο που να ανταποκρίνεται στις ανάγκες της ηλικίας του. Ειδικότερα, κάθε παιδί που στερείται την ελευθερία θα χωρίζεται από τους ενήλικες, εκτός εάν θεωρηθεί ότι είναι προτιμότερο να μη γίνει αυτό για το συμφέρον του παιδιού, και έχει το δικαίωμα να διατηρήσει την επαφή με την οικογένειά του δι' αλληλογραφίας και με επισκέψεις, εκτός εξαιρετικών περιστάσεων.

δ. Τα παιδιά που στερούνται την ελευθερία τους να έχουν το δικαίωμα για ταχεία πρόσβαση σε νομική ή σε άλλη κατάλληλη συμπαράσταση, καθώς και το δικαίωμα να αμφισβητούν τη νομιμότητα της στέρησης της ελευθερίας τους ενώπιον ενός δικαστηρίου ή μιας άλλης αρμόδιας, ανεξάρτητης και αμερόληπτης αρχής, και για τη λήψη μιας ταχείας απόφασης πάνω σ' αυτό το ζήτημα.

Άρθρο 38

1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναλαμβάνουν την υποχρέωση να σέβονται και να διασφαλίζουν το σεβασμό στους κανόνες τους διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου που εφαρμόζονται σε αυτά σε περίπτωση ένοπλης σύρραξης, και των οποίων η προστασία επεκτείνεται στα παιδιά.

2. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη παίρνουν όλα τα δυνατά μέτρα για να διασφαλίσουν ότι τα πρόσωπα κάτω των δεκαπέντε ετών δεν θα συμμετέχουν άμεσα στις εχθροπραξίες.

3. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη απέχουν από την επιστράτευση στις ένοπλες δυνάμεις τους κάθε προσώπου κάτω των δεκαπέντε ετών.

Κατά την επιστράτευση ανάμεσα σε πρόσωπα άνω των δεκαπέντε ετών αλλά κάτω των δεκαοκτώ ετών, τα Συμβαλλόμενα Κράτη προσπαθούν να δίνουν προτεραιότητα στα πρόσωπα μεγαλύτερης ηλικίας.

4. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη, σύμφωνα με την υποχρέωση που έχουν, δυνάμει του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου, να προστατεύουν τον άμαχα πληθυσμό σε περίπτωση ένοπλης σύρραξης, παίρνουν όλα τα δυνατά μέτρα για την προστασία και τη φροντίδα των παιδιών, που θίγονται από την ένοπλη σύρραξη.

Άρθρο 39

Τα Συμβαλλόμενα Κράτη παίρνουν όλα τα κατάλληλα μέτρα για να διευκολύνουν τη σωματική και ψυχολογική ανάρρωση και την κοινωνική επανένταξη κάθε παιδιού θύματος : οποιασδήποτε μορφής παραμέλησης, εκμετάλλευσης ή κακοποίησης, βασανισμού ή κάθε άλλης μορφής σκληρής, απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης ή τιμωρίας ή ένοπλης σύρραξης. Η ανάρρωση αυτή και η επανένταξη γίνονται μέσα σε περιβάλλον, που ευνοεί την υγεία, τον αυτοσεβασμό και την αξιοπρέπεια του παιδιού.

Άρθρο 40

1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναγνωρίζουν σε κάθε παιδί ύποπτο, κατηγορούμενο ή καταδικασμένο για παράβαση του ποινικού νόμου το δικαίωμα σε μεταχείριση

που να συνάδει με το αίσθημα της αξιοπρέπειάς του και της προσωπικής αξίας, που να ενισχύει το σεβασμό του για τα ανθρώπινα δικαιώματα και τις θεμελιώδεις ελευθερίες των άλλων και που να λαμβάνει υπόψη την ηλικία του, καθώς και την ανάγκη για επανένταξη στην κοινωνία και την ανάληψη από το παιδί ενός εποικοδομητικού ρόλου στην κοινωνία.

2. Για το σκοπό αυτόν, και λαμβάνοντας υπόψη τις σχετικές διατάξεις των διεθνών οργάνων, τα Συμβαλλόμενα Κράτη επαγρυπνούν ιδιαίτερα ώστε :

α. Κανένα παιδί να μην καθίσταται ύποπτο, να μην κατηγορείται και να μην καταδικάζεται για παράβαση του ποινικού νόμου λόγω πράξεων ή παραλείψεων, που δεν απαγορεύονται από το εθνικό ή διεθνές δίκαιο κατά το χρόνο που διαπράχθηκαν.

β. Κάθε παιδί ύποπτο ή κατηγορούμενο για παράβαση του ποινικού νόμου να έχει τουλάχιστον δικαίωμα στις ακόλουθες εγγυήσεις:

i. Να θεωρείται αθώο μέχρι να αποδειχθεί νόμιμα η ενοχή του.

ii. Να ενημερώνεται χωρίς καθυστέρηση και απευθείας για τις εναντίον του κατηγορίες ή, κατά περίπτωση, μέσω των γονέων του ή των νόμιμων εκπροσώπων του και να έχει νομική ή οποιαδήποτε άλλη κατάλληλη συμπαράσταση για την προετοιμασία και την παρουσίαση της υπεράσπισής του.

iii. Να κρίνεται η υπόθεσή του χωρίς καθυστέρηση από μία αρμόδια, ανεξάρτητη και αμερόληπτη αρχή ή δικαστικό σώμα, σύμφωνα με μια δίκαιη κατά το νόμο διαδικασία, με την παρουσία ενός νομικού ή άλλου συμβούλου και την παρουσία των γονέων του ή των νομίμων εκπροσώπων του, εκτός αν αυτό θεωρηθεί αντίθετο προς το συμφέρον του παιδιού, λόγω κυρίως της ηλικίας ή της κατάστασής του.

iv. Να μην υποχρεώνεται να καταθέσει ως μάρτυρας ή να ομολογήσει την ενοχή του, να υποβάλλει ερωτήσεις το ίδιο ή μέσω άλλου στους μάρτυρες κατηγορίας και να επιτυγχάνει την παράσταση και την εξέταση μαρτύρων υπεράσπισης κάτω από συνθήκες ισότητας.

v. Εάν κριθεί ότι παρέβη τον ποινικό νόμο, να μπορεί να προσφύγει κατ' αυτής της απόφασης και κατά οποιουδήποτε μέτρου που λήφθηκε ως συνέπεια αυτής ενώπιον μιας ανώτερης αρμόδιας, ανεξάρτητης και αμερόληπτης αρχής ή δικαστικού σώματος, σύμφωνα με το νόμο.

vi. Να έχει τη δωρεάν βοήθεια ενός διερμηνέα, σε περίπτωση που δεν καταλαβαίνει ή δεν μιλάει τη γλώσσα που χρησιμοποιείται.

νι. Να αντιμετωπίζεται η ιδιωτική του ζωή με απόλυτο σεβασμό σε όλα τα στάδια της διαδικασίας.

3. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη προσπαθούν να προαγάγουν τη θέσπιση νόμων, διαδικασιών, αρχών και θεσμών εφαρμοζόμενων ειδικώς στα παιδιά που είναι ύποπτα, κατηγορούμενα ή καταδικασμένα για παράβαση του ποινικού νόμου και ιδιαίτερα:

α. Τη θέσπιση ενός ελάχιστου ορίου ηλικίας κάτω από το οποίο τα παιδιά θα θεωρούνται ότι δεν έχουν την ικανότητα παράβασης του ποινικού νόμου.

β. Την εισαγωγή μέτρων, εφόσον αυτό είναι δυνατόν και ευκταίο, για την αντιμετώπιση τέτοιων παιδιών, χωρίς ανάγκη προσφυγής στη δικαιοσύνη, με την προϋπόθεση βέβαια ότι τηρείται ο απόλυτος σεβασμός στα ανθρώπινα δικαιώματα και στις νόμιμες εγγυήσεις.

4. Μια σειρά διατάξεων σχετικών κυρίως με την επιμέλεια, την καθοδήγηση και την επιτήρηση, τους συμβούλους, τη δοκιμασία, την τοποθέτηση σε οικογένεια, τα προγράμματα γενικής και επαγγελματικής εκπαίδευσης και τις άλλες εναλλακτικές δυνατότητες πλην της επιμέλειας, θα εξασφαλίζει στα παιδιά μια μεταχείριση που να εγγυάται την ευημερία τους και που να είναι ανάλογη και με την κατάστασή τους και με την παράβαση.

Άρθρο 41

Καμία από τις διατάξεις της παρούσας Σύμβασης δεν θίγει διατάξεις ευνοϊκότερες για την πραγματοποίηση των δικαιωμάτων του παιδιού και οι οποίες είναι δυνατόν να περιέχονται:

α. Στην νομοθεσία ενός Συμβαλλόμενου Κράτους ή

β. Στο ισχύον για το Κράτος αυτό διεθνές δίκαιο.

ΔΕΥΤΕΡΟ ΜΕΡΟΣ

Άρθρο 42

Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναλαμβάνουν να κάνουν ευρέως γνωστές τόσο στους ενήλικες όσο και στα παιδιά, τις αρχές και τις διατάξεις της παρούσας Σύμβασης με δραστήρια και κατάλληλα μέσα.

Άρθρο 43

1. Με σκοπό την έρευνα της προόδου που έχει συντελεστεί από τα Συμβαλλόμενα Κράτη σε σχέση με την τήρηση των υποχρεώσεων, οι οποίες συμφωνήθηκαν δυνάμει της παρούσας Σύμβασης, συγκροτείται Επιτροπή για τα δικαιώματα του παιδιού, η οποία επιτελεί τα καθήκοντα που ορίζονται παρακάτω.

2. Η Επιτροπή αποτελείται από δέκα εμπειρογνώμονες υψηλού ήθους και αναγνωρισμένης ικανότητας στον τομέα που καλύπτει η παρούσα Σύμβαση. Τα μέλη της εκλέγονται από τα Συμβαλλόμενα Κράτη ανάμεσα στους υπηκόους τους και συμμετέχουν υπό την ατομική τους ιδιότητα, αφού ληφθούν υπόψη η ανάγκη εξασφάλισης δίκαιης γεωγραφικής κατανομής και τα κύρια νομικά συστήματα.

3. Η εκλογή των μελών της Επιτροπής γίνεται με μυστική ψηφοφορία από έναν κατάλογο προσώπων που υποβάλλουν τα Συμβαλλόμενα Κράτη. Κάθε Συμβαλλόμενο Κράτος έχει την δυνατότητα να υποδεικνύει έναν υποψήφιο από τους υπηκόους του.

4. Η διεξαγωγή των πρώτων εκλογών θα γίνει το αργότερο έξι μήνες μετά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας Σύμβασης. Στη συνέχεια οι εκλογές θα γίνονται κάθε δύο χρόνια.

Τέσσερις τουλάχιστο μήνες πριν από την ημερομηνία κάθε εκλογής ο Γενικός Γραμματέας του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών καλεί γραπτώς τα Συμβαλλόμενα Κράτη να προτείνουν τους υποψηφίους τους εντός δύο μηνών. Στη συνέχεια, ο Γενικός Γραμματέας ετοιμάζει έναν κατάλογο με τα ονόματα όλων των υποψηφίων σε αλφαβητική σειρά, αναφέροντας τα Συμβαλλόμενα κράτη που έχουν υποδείξει αυτούς και τον υποβάλλει στα Συμβαλλόμενα στην παρούσα Σύμβαση Κράτη.

5. Οι εκλογές γίνονται κατά τις συνόδους των Συμβαλλομένων Κρατών, οι οποίες συγκαλούνται από το Γενικό Γραμματέα στην Έδρα του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών. Στις συνόδους αυτές, κατά τις οποίες η απαρτία σχηματίζεται από τα δύο τρίτα των Συμβαλλομένων Κρατών, εκλέγονται μέλη της Επιτροπής εκείνοι που έλαβαν το μεγαλύτερο αριθμό ψήφων και την απόλυτη πλειοψηφία από τους παρόντες και ψηφίσαντες εκπροσώπους των Συμβαλλομένων Κρατών.

6. Τα μέλη της Επιτροπής εκλέγονται για χρονική περίοδο τεσσάρων ετών. Είναι επανεκλέξιμα εάν προταθεί εκ νέου η υποψηφιότητά τους. Η θητεία πέντε μελών από τα εκλεγμένα κατά την πρώτη εκλογή λήγει μετά την συμπλήρωση δύο ετών.

Τα ονόματα των πέντε αυτών μελών επιλέγονται με κλήρο από τον πρόεδρο της συνόδου, αμέσως μετά από την πρώτη εκλογή.

7. Σε περίπτωση θανάτου ή παραίτησης ενός μέλους της Επιτροπής, ή εάν, για έναν οποιονδήποτε άλλο λόγο, ένα μέλος δηλώσει ότι δεν μπορεί πλέον να ασκεί τα καθήκοντά του στα πλαίσια της Επιτροπής, το Συμβαλλόμενο Κράτος, που είχε υποδείξει αυτό το μέλος, διορίζει έναν άλλο εμπειρογνώμονα από τους υπηκόους του, για να υπηρετήσει για το υπόλοιπο της θητείας, με την επιφύλαξη της έγκρισης της Επιτροπής.

8. Η Επιτροπή θεσπίζει η ίδια τον εσωτερικό κανονισμό της.

9. Η Επιτροπή εκλέγει τους αξιωματούχους της για μία περίοδο δύο ετών.

10. Οι σύνοδοι της Επιτροπής συγκαλούνται κανονικά στην Έδρα του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών ή σε οποιονδήποτε άλλο κατάλληλο τόπο, που καθορίζεται από την Επιτροπή. Η Επιτροπή συνέρχεται κανονικά κάθε χρόνο. Η διάρκεια των συνόδων της καθορίζεται και τροποποιείται, εάν είναι αναγκαίο, από μία συνέλευση των Κρατών Μελών στην παρούσα Σύμβαση, με την επιφύλαξη της έγκρισης από τη Γενική Συνέλευση.

11. Ο Γενικός Γραμματέας του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών θέτει στη διάθεση της Επιτροπής το απαραίτητο προσωπικό και τις εγκαταστάσεις για την αποτελεσματική εκτέλεση των καθηκόντων που της έχουν ανατεθεί, δυνάμει της παρούσας Σύμβασης.

12. Τα μέλη της Επιτροπής που συγκροτήθηκε δυνάμει της παρούσας Σύμβασης εισπράττουν, με την έγκριση της Γενικής Συνέλευσης, απολαβές από τους πόρους του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών, σύμφωνα με τους όρους και με τις προϋποθέσεις που ορίζει η Γενική Συνέλευση.

Άρθρο 44

1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναλαμβάνουν την υποχρέωση να υποβάλλουν στην Επιτροπή, μέσω του Γενικού Γραμματέα του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών, εκθέσεις σχετικά με τα μέτρα που έχουν υιοθετήσει για την ενεργοποίηση των δικαιωμάτων που αναγνωρίζονται στην παρούσα Σύμβαση, καθώς και σχετικά με την πρόοδο που σημειώθηκε ως προς την απόλαυση αυτών των δικαιωμάτων:

α. Εντός των δύο πρώτων ετών από την έναρξη ισχύος της παρούσας Σύμβασης για κάθε Συμβαλλόμενο Κράτος.

β. Κατόπιν, κάθε πέντε χρόνια.

2. Οι εκθέσεις που συντάσσονται σε εφαρμογή του παρόντος άρθρου, πρέπει να επισημαίνουν τους παράγοντες και τις δυσκολίες, εάν υπάρχουν, που εμποδίζουν τα Συμβαλλόμενα Κράτη να τηρήσουν πλήρως τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στην παρούσα Σύμβαση. Πρέπει επίσης να περιέχουν επαρκείς πληροφορίες, για να δώσουν στην Επιτροπή μια ακριβή εικόνα της εφαρμογής της Σύμβασης στην εν λόγω χώρα.

3. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη τα οποία έχουν υποβάλει στην Επιτροπή μια αρχική πλήρη έκθεση, δεν χρειάζεται να επαναλαμβάνουν στις επόμενες εκθέσεις που υποβάλλουν, σύμφωνα με το εδάφιο β της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, τις βασικές πληροφορίες που έχουν ήδη κοινοποιήσει.

4. Η Επιτροπή μπορεί να ζητά από τα Συμβαλλόμενα Κράτη συμπληρωματικές πληροφορίες, σχετικές με την εφαρμογή της Σύμβασης.

5. Η Επιτροπή υποβάλλει κάθε δύο χρόνια στη Γενική Συνέλευση, μέσω του Κοινωνικού και Οικονομικού Συμβουλίου, εκθέσεις για τις δραστηριότητες της.

6. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη καθιστούν ευρέως προσιτές τις εκθέσεις τους στο κοινό της χώρας τους.

Άρθρο 45

Για την προώθηση της αποτελεσματικής εφαρμογής της Σύμβασης και για την ενθάρρυνση της διεθνούς συνεργασίας στο πεδίο το οποίο καλύπτει η Σύμβαση:

α. Οι ειδικοί οργανισμοί, το Ταμείο των Ηνωμένων Εθνών για την παιδική ηλικία και άλλα όργανα των Ηνωμένων Εθνών έχουν το δικαίωμα να εκπροσωπούνται κατά την εξέταση της εφαρμογής των διατάξεων της παρούσας Σύμβασης, οι οποίες εμπίπτουν στην αρμοδιότητα τους. Η Επιτροπή μπορεί να καλέσει τις ειδικευμένες οργανώσεις, το Ταμείο των Ηνωμένων Εθνών για την παιδική ηλικία και άλλους αρμόδιους οργανισμούς, τους οποίους κρίνει κατάλληλους, να παράσχουν ειδικευμένες γνώμες για την εφαρμογή της Σύμβασης στους τομείς που ανήκουν στις αντίστοιχες αρμοδιότητές τους. Μπορεί να καλεί τις ειδικευμένες οργανώσεις, το Ταμείο των Ηνωμένων Εθνών για την παιδική ηλικία και άλλα όργανα των Ηνωμένων Εθνών να της υποβάλουν εκθέσεις για την εφαρμογή της Σύμβασης στους τομείς που ανήκουν στο πεδίο δραστηριότητάς τους.

β. Η Επιτροπή διαβιβάζει, εάν το κρίνει αναγκαίο, στις ειδικευμένες οργανώσεις, στο Ταμείο των Ηνωμένων Εθνών για την παιδική ηλικία και στους άλλους αρμόδιους οργανισμούς κάθε έκθεση των Συμβαλλόμενων Κρατών που περιέχει ένα αίτημα ή υποδεικνύει μια ανάγκη για τεχνική συμβουλή ή βοήθεια μαζί με τις παρατηρήσεις και τις προτάσεις της Επιτροπής, εάν υπάρχουν, σχετικά με το παραπάνω αίτημα ή υπόδειξη.

γ. Η Επιτροπή μπορεί να συστήσει στη Γενική Συνέλευση να ζητήσει από το Γενικό Γραμματέα να αναλάβει για λογαριασμό της μελέτες πάνω σε ειδικά θέματα, σχετικά με τα δικαιώματα του παιδιού.

δ. Η Επιτροπή μπορεί να κάνει υποδείξεις και συστάσεις γενικής φύσεως βασισμένες στις πληροφορίες που έχει δεχτεί κατ' εφαρμογήν των άρθρων 44 και 45 της παρούσας Σύμβασης. Οι υποδείξεις αυτές και οι συστάσεις γενικής φύσεως διαβιβάζονται σε κάθε ενδιαφερόμενο Συμβαλλόμενο Κράτος και αναφέρονται στη Γενική Συνέλευση, μαζί με τις παρατηρήσεις των Συμβαλλόμενων Κρατών μερών, όπου υπάρχουν.

ΤΡΙΤΟ ΜΕΡΟΣ

Άρθρο 46

Η παρούσα Σύμβαση είναι ανοιχτή για υπογραφή σε όλα τα Κράτη.

Άρθρο 47

Η παρούσα Σύμβαση υποβάλλεται σε επικύρωση. Τα έγγραφα της επικύρωσης θα κατατεθούν στο Γενικό Γραμματέα του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών.

Άρθρο 48

Η παρούσα Σύμβαση είναι ανοιχτή για προσχώρηση οποιουδήποτε Κράτους. Τα έγγραφα της προσχώρησης θα κατατεθούν στο Γενικό Γραμματέα του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών.

Άρθρο 49

1. Η παρούσα Σύμβαση θα αρχίσει να ισχύει την τριακοστή ημέρα μετά από την ημερομηνία κατάθεσης στο Γενικό Γραμματέα του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών του εικοστού εγγράφου επικύρωσης ή προσχώρησης.
2. Για κάθε Κράτος που επικυρώνει την παρούσα Σύμβαση ή προσχωρεί σε αυτήν μετά την κατάθεση του εικοστού εγγράφου επικύρωσης ή προσχώρησης, η Σύμβαση θα αρχίσει να ισχύει την τριακοστή ημέρα μετά από την ημερομηνία κατάθεσης από το Κράτος αυτό του δικού του εγγράφου επικύρωσης ή προσχώρησης.

Άρθρο 50

1. Κάθε Συμβαλλόμενο Κράτος μπορεί να προτείνει μια τροπολογία και να καταθέσει το κείμενό της στο Γενικό Γραμματέα του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών. Εν συνεχεία ο Γενικός Γραμματέας διαβιβάζει όλα τα σχέδια τροπολογιών στα Συμβαλλόμενα Κράτη ζητώντας τους να του γνωρίζουν εάν επιθυμούν να συγκληθεί διάσκεψη των Συμβαλλόμενων Κρατών, με σκοπό να εξεταστούν και να τεθούν σε ψηφοφορία αυτά τα σχέδια. Εάν, εντός τεσσάρων μηνών από την ημερομηνία της διαβίβασης αυτής, το ένα τρίτο τουλάχιστον των Συμβαλλόμενων Κρατών κηρυχτεί υπέρ της σύγκλησης μιας τέτοιας διάσκεψης, ο Γενικός Γραμματέας συγκαλεί τη διάσκεψη υπό την αιγίδα του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών. Κάθε τροπολογία, που υιοθετείται από την πλειοψηφία των παρόντων και ψηφισάντων στη διάσκεψη Συμβαλλόμενων Κρατών, υποβάλλεται για έγκριση στη Γενική Συνέλευση.
2. Κάθε τροπολογία, που υιοθετήθηκε σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, αρχίζει να ισχύει όταν εγκριθεί από τη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών και γίνεται δεκτή με πλειοψηφία των δύο τρίτων των Συμβαλλόμενων Κρατών.
3. Όταν μια τροπολογία αρχίσει να ισχύει έχει αναγκαστική ισχύ για τα Συμβαλλόμενα κράτη που την αποδέχτηκαν, ενώ τα υπόλοιπα Συμβαλλόμενα Κράτη παραμένουν δεσμευμένα από τις διατάξεις της παρούσας Σύμβασης και από όλες τις προηγούμενες τροπολογίες που έχουν αποδεχτεί.

Άρθρο 51

1. Ο Γενικός Γραμματέας του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών θα δεχτεί και θα διαβιβάσει σε όλα τα κράτη το κείμενο των επιφυλάξεων που έκαναν τα Κράτη κατά το χρόνο της επικύρωσης ή της προσχώρησης.

2. Δεν επιτρέπεται καμία επιφύλαξη, που είναι ασυμβίβαστη με το αντικείμενο και το σκοπό της παρούσας Σύμβασης.

Οι επιφυλάξεις μπορούν να αποσυρθούν ανά πάσα στιγμή με γνωστοποίηση προς το Γενικό Γραμματέα του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών, ο οποίος ενημερώνει γι' αυτό όλα τα Συμβαλλόμενα στη Σύμβαση Κράτη. Η γνωστοποίηση παράγει τα αποτελέσματά της από την ημερομηνία κατά την οποία παρελήφθη από το Γενικό Γραμματέα.

Άρθρο 52

Κάθε Συμβαλλόμενο Κράτος μπορεί να καταγγείλει την παρούσα Σύμβαση με γραπτή γνωστοποίηση προς το Γενικό Γραμματέα του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών. Η καταγγελία παράγει τα αποτελέσματά της ένα χρόνο μετά από την ημερομηνία κατά την οποία η γνωστοποίηση παρελήφθη από το Γενικό Γραμματέα.

Άρθρο 53

Ο Γενικός Γραμματέας του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών ορίζεται θεματοφύλακας της παρούσας Σύμβασης.

Άρθρο 54

Το πρωτότυπο της παρούσας Σύμβασης, της οποίας τα κείμενα στην αγγλική, αραβική, κινεζική, ισπανική, γαλλική και ρωσική γλώσσα έχουν την ίδια ισχύ, θα κατατεθεί στο Γενικό Γραμματέα του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών. Για να πιστοποιηθούν τα παραπάνω οι υπογράφωντες ειδικά εξουσιοδοτημένοι από τις αντίστοιχες Κυβερνήσεις τους, υπέγραψαν την παρούσα Σύμβαση.

Άρθρο δεύτερο

Η ισχύς του νόμου αυτού αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, της δε κυρουμένης Σύμβασης από την ολοκλήρωση των προϋποθέσεων που καθορίζονται στο άρθρο 49 αυτής (www.nchr.gr).